

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne.

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmicki, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 302

Poznań, piątek dnia 4 lipca 1930

Rok XXV

Ochrona

Jedną z głównych broni obozu „sanacyjnego” jest broń oszustwa. Od oszustwa zaczął się bunt majowy (fałsz o zbrojnym napadzie na willę w Sulejówku); oszustwem — jak to stwierdził Sąd Najwyższy — zdobył B. B. dziesiątki mandatów do Sejmu i Senatu (w naszej dzielnicy cprawda sfałszowane przez konserwatystów ulotki komunistyczne nie „trzydziestce” nie pomogły); oszustwem obóz prorządowy wojuje do dnia dzisiejszego, czego dowodem znów sfałszowane listy i podpisy pod niemi z okazji centrolewicowego kongresu krakowskiego.

Ale na tem nie koniec: obok oszustwa „sanacja” operuje bronią szpiegostwa i prowokacji w stosunku do własnego społeczeństwa. System tajnej „inwigilacji” własnych rodaków dokuczył już nawet ideowym piłsudczykom i został świeżo napiętnowany publicznie przez ich przedstawiciela tułtejszego na łamach „Przełomu”. Poniżej zapoznamy Czytelników z przykładem „sanacyjnego” szpiegostwa w połączeniu z prowokacją. Oto, co pisze nam poseł prof. Bohdan Winiarski.

„Przed kilku dniami zwrócił się do mnie jeden z urzędników państwowych w Poznaniu z zapytaniem, czy istotnie poleciłbym zaprosić go na zebranie Obozu Wielkiej Polski, z którym on nie pozostaje w żadnym kontakcie. Odpowiedziałem, że nikomu nie dawałem takiego polecenia. Wtedy pokazał mi pismo, otrzymane w dwu kopertach; wewnętrzna miała drukowany napis, że zawiera tajny rozkaz, który należy przeczytać na osobności. (Reprodukcja fotograficzna obok tych słów — red.). Pismo samo brzmi, jak następuje:

Obóz Wielkiej Polski
komenda
na m. stoł. Poznań
WPan

Poznań, dnia 27 czerwca 1930 r.

Z polecenia p. prof. B. Winiarskiego, posła na Sejm R. P., mamy zaszczyt zaprosić — W. Pana w charakterze gościa na zebranie sekcyjne mężów zaufania, które odbędzie się w niedzielę dnia 29 bm. w sali 89 Collegium Medicum o godz. 15-tej. Na porządku obrad bardzo ważne sprawy polityczne.

Pierwszy Sekcyjny
J. Graczyński

(pieczęć) O. W. P.

Ścisłe tajne!

„Powiedziałem odrazu pytającemu mnie urzędnikowi, że cała sprawa jest bardzo podejrzana; po sprawdzeniu okazało się istotnie, że pismo jest sfałszowane; O. W. P. podobnych pism nie wysyła. Nadużyto więc nazwy Obozu Wielkiej Polski; sfałszowano pieczęć z literami O. W. P. Niewiadomo, do kogo należy podpis; wreszcie nadużyto niegodnie mego nazwiska. Być może, że takich pism wysłano więcej. Skąd się wzięła koperta z drukowanym napisem?”

„Nie dziwnego, że w tych warunkach nasuwać się musi podejrzenie, iż chodziło tu o sprawdzenie, który też z urzędników państwowych odezwie się na poparte moim nazwiskiem zaproszenie i pójdzie na fikcyjne zebranie. „Uważam za pożyteczne ostrzec ogół narodowy przed podobnymi sztuczkami i zalecić czujność wobec fałszerzy, oszustów i prowokatorów. Opinia publiczna już wie, co ma sądzić o tych metodach „politycznych”.

Prof. B. Winiarski.

Poufne

Tajny Rozkaz!

Przeczytać na osobności!

Falszywe koperty Obozu Wielkiej Polski, w których „sanatorzy” rozesłali do urzędników państwowych szpiegowsko - prowokatorskie fałszywe „tajne rozkazy” OWP.

Hindenburg nad granicą Polski

Berlin, 4. 7. (PAT) „Telegraphen Union” donosi, że prezydent Rzeszy Hindenburg, przebywający w miejscowości Neudeck, w dzień uroczystości nadreńskich zwiedzał miasteczka Kuzbrak, Opalenie i Weissenburg, położone nad granicą niemiecko-polską.

Wszędzie gdzie prezydent się zjawiał ludność miała go witać owacyjnie.

Podróży nadgranicznej prezydenta Rzeszy poświęcił artykuł, ukazujący się w Kwidzińcu „Weichsel Zeitung”. Artykuł ten kończy się słowami: „Panie wyzwól nas”.

Przejazd Hindenburga przez Polskę

Nasz korespondent gnieźnieński (br.) donosi:

Dzisiaj w nocy o g. 1,53 przejeżdżał

przez Gniezno pociągiem tranzytowym w kierunku Berlina prezydent Rzeszy Hindenburg.

Echa kongresu „centrolewu”

Warszawa, 4. 7. (Tel. wł.) — Wszystkie akta dotyczące kongresu krakowskiego wraz z protokołem odesłano do sędziego śledczego w Krako-

wie dr. Watora, który tę sprawę prowadzi. Z ramienia prokuratury występuje dr. Hubel.

Sprawa jest jasna. Sfałszowany „tajny rozkaz” Obozu Wielkiej Polski, powołujący się na posła prof. Winiarskiego, miał urzędników wciągnąć w pułapkę, miał ujawnić, kto z urzędników utrzymuje z Obozem Wielkiej Polski „ściśle tajne” stosunki. Urzędnicy zapamiętają sobie te metody szpiegostwa i prowokacji, stosowane wobec nich przez „sanację”.

Musimy z bólem i ze wstydem stwierdzić, że tak ohydne w swej przewrotności rzeczy nie zachodziły nawet za czasów pruskich. System pruski był z wszystkich poczynań antypolskich najgroźniejszy dla żywiołu polskiego swą potęgą, bezwzględnością i niesłychaną systematycznością; zmierzał on do eksterminacji wręcz żywiołu polskiego; ale szedł do tego celu drogą prostą. Urzędników Polaków rugowano bez ceremonii, ale nie uprawiano wobec nich intryg prowokatorskich. Te metody prowokatorskie, to specjalność — wschodu, Moskwy, ochrony rosyjskiej.

Ludzie ci, którzy za istotę swego myślenia i działania politycznego uważali zawsze antyrosyjskość, mają na wskroś rosyjskie, moskiewskie mózgi i rosyjskie, moskiewskie metody działania. Ludzi, dla których słusznie ochrona była szczytem, a raczej przepaścią wszelkiej ohydy, ludzie ci dzisiaj, wobec własnych rodaków knowią intrygi i stawiają zasadzki, których nauczyli się od ochrony.

I dlatego naród polski jest w tragicznym położeniu, że, posiadając niepodległość państwową, jest jednakowoż osaczony ochroną.

Jest to najgorsza z wszystkich nikczemności, jakie „sanacja” ma na sumieniu wobec narodu polskiego. Przemina jej „wpływy”, załamie się jej wola, społeczeństwu narzucona; ale nie przemienie nigdy pamięć tej ohydy moralnej, w jaką Polska wtrącona została przez „sanację”. Przyjdzie natomiast czas, kiedy społeczeństwo pociągnie winowajców do odpowiedzialności. I sprawiedliwość wyrok na nich wyda.

Od fałszu się rozpoczęło

Pod tytułem: „Od fałszu się rozpoczęło” pisze warszawskie A. B. C.:

Zaczął się w maju 1926 r. Dzienniki, służące piłsudczykom, puścili wielką bombę... o napadzie na dworek Józefa Piłsudskiego w Sulejówku. Pisano o strzałach, mówiono o czynnym odporze. Czytelnik uwierzył, że jakieś tajemnicze siły wykonały zamach na życie b. Naczelnika Państwa. Od tego zaczął się zamach majowy, który się zakończył krwawo na ulicach Warszawy.

Czy rzeczywiście był napad na dworek w Sulejówku? Przeprowadzona zaraz po zamachu przez redakcję „Gazety Warszawskiej” ankieta wśród mieszkańców Sulejówka, a szczególnie sąsiadów dworka Józefa Piłsudskiego wykazała, że żadnego napadu nie było. Nikt z sąsiadów wspomnianego dworku nie słyszał strzałów. Zresztą w parę miesięcy później osławiony redaktor b. p. „Głosu Prawdy”, p. Stępczyński, wyśmiał publicznie tych wszystkich, którzy uwierzyli, że zamach majowy rozpoczął się od rzekomego napadu na dworek w Sulejówku. Był to cynizm, ale zarazem przyznanie się do sfabrykowania i sfałszowania wiadomości o nieprawdziwym napadzie.

W kilka dni po zamachu majowym Zgromadzenie Narodowe wybrało na Prezydenta Rzplitej Józefa Piłsudskiego. Nie przyjął on wyboru, motywując to między innymi wiadomością, jaką otrzymał z Sulejówka, o jakichś tajemniczych strzałach do dworku, w którym mieszkała jego rodzina.

Po kilku dniach w sposób wyraźny stwierdzono, opierając się znów na zeznaniach sąsiadów dworku, że Józefa Piłsudskiego wprowadzono w błąd. Strzałów do dworku w Sulejówku nie było.

Ostatnie dni przyniosły nowe fakty, rzucające charakterystyczne światło na ludzi, kierujących organizacjami „sanacyjnymi”.

Pułkownikowska Agencja prasowa „Iskra” puściła w świat sfałszowany okólnik Obozu Wielkiej Polski. Gdy ich schwytano na gorącym uczynku, gdy oboźny p. Tłuchowski kategorycznie zaprzeczył, jakoby podobny okólnik wydawał i podpisywał, „Iskra” w wykrętny sposób starała się wmówić w świat, że okólnik jest prawdziwy.

Ołbrzymia już powódź fałszerstw „sanacyjnych” zalała Polskę z okazji kongresu centrolewu w Krakowie. Sfer „sanacyjne” wydrukowały i ogłosiły wówczas szereg sfałszowanych okólników i odezów. Oto ich lista:

Okólnik P. P. S., podpisany przez pos. Żuławskiego, a mówiący o rzekomej zdradzie Stronnictwa Chłopskiego. Depesza do redakcji „Robotnika” o „odstąpieniu ludowców — i polecenie odwołania wyjazdu na kongres delegacji warszawskiej.

Odezwa biura organizacyjnego kongresu centrolewu o zgromadzeniach, które miały się odbyć w niedzielę w okolicach Krakowa, z udziałem posłów.

Odezwy stronnictw lewicy i środka o odwołaniu kongresu, kolportowane w woj. krakowskim, kieleckim i na Śląsku.

Odezwa P. S. L. „Piaś” o odwołaniu kongresu.

Okólnik P. S. L. „Piaś” o „zdradzie P. P. S.

W maju 1926 roku zaczęło od fałszowania wiadomości o rzekomym napadzie na dworek w Sulejówku. Obecnie fałszuje się już dokumenty i podpisy przywódców stronnictw sobie niemiłych. Co się będzie fałszować w przyszłości?

Oto prawdziwe oblicze menterów „sanacyjnych” w świetle ich własnych dokumentów. I ci ludzie chcą rządzić Polską! I ci ludzie mają czelność nazywać siebie „sanacją moralną”!

Wizyta floty duńskiej

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“)

Gdynia, 3 lipca.

Godzina 9 rano w porcie wojennym Marynarz na wieży Dowództwa Floty sygnalizuje ukazanie się na horyzoncie zespołu duńskiego. Na spotkanie gości i celem wskazania drogi wyjechał za przyładek helski nasz trawler, „Jaskółka“.

Zdała, na roziskrzonym słońcem powierzchni, dostrzegają się czarne kłęby dymu, tak charakterystyczne dla okrętów wojennych. Przez szkła widzi się na czele krążownika szkolny „Heimdal“, bazę łodzi podwodnych „Heinrik Gerner“ i kilka punkcików. W odległości pół mili morskiej od portu duński krążownik oddaje salwę, salut narodowy, 21 strzałów. Widać ogniste języki i białe kłęby dymu. Armaty duńskie huczą głucho. Na maszcie powiewa polska bandera.

Okręty podpluwają bliżej; „Heimdal“ kończy salwę. Na naszym „Bałtyku“ marynarze wciągają flagę duńską, biały krzyż na czerwonym polu. Polskie armaty donośnie witają gości. Po salwie duńska bandera opada z masztu.

Krążownik „Heimdal“, na którego pokładzie znajduje się już polski oficer komplementacyjny, wjeżdża do awantportu wojennego. Na pokładzie niewielkiego krążownika (1.313 tonn), zbudowanego z końcem ubiegłego wieku, marynarze prezentują karabiny z długimi bagnietami, oficerowie zaś dzierżą w dłoniach obnażone szable. Okręt majestatycznie wpływa do portu, gdzie w basenie wskazuje miejsce postoju flaga duńska, przymocowana do boi.

W odstępie kilkuset metrów sunie baza w otoczeniu łodzi podwodnych, płynących po powierzchni. Wygląda jak kokoszka z kurczętami. Na pokładach ustawieni w szyku marynarze i wyprostowani oficerowie. „Henrik Gerner“ ma wyporność 500 tonn i porusza się motorami.

Duńskie łodzie podwodne weszły do portu sznurem, jedna za drugą. Powoli posuwały się naprzód. Na każdym pokładzie wznoszą się maszty telegrafu iskrowego. Oficerowie w wieżyczkach oglądają port przez lornetki i cieszą się, widząc duńskie bandery na dragach, barkach i holownikach, należących do pewnej firmy z Kopenhagi i zajętych przy budowie portu gdynińskiego.

Łodzie idą w następującym porządku: „Dryaden“ i „Daphne“, potem „Galathea“, „Ran“ i „Triton“. Dwie pierwsze łodzie są średniej wielkości (po 325/380 t.), dalsze mniejsze, po 185 tonn.

W tym czasie krążownik „Heimdal“ przybił do mola i został przycumowany. Na pokład wstąpił chargé d'affaires Danji w Warszawie p. Hochmeyer i konsul duński w Gdańsku p. Koch. Baza łodzi podwodnych zatrzymała się w pobliżu, łodzie zaś ułożyły się w kacie basenu, jedna koło drugiej. Marynarze duńscy, ustawieni na pokładzie krążownika, oddają honory wojskowe przechodzącym oficerom polskim.

Mija godzina 11. Od burty duńskiego krążownika odbija szalupa z dowódcą i szefem sztabu. Marynarze poruszają składnie długimi wiosłami. Dowódca krążownika „Heimdal“, komandor porucznik Wilfhagen i szef sztabu, adiutant króla duńskiego, kom. Pontopiddan, w galowych mundurach i teatralnych pierogach, obwieszeni orderami, wstępują na ląd i samochodem udają się do gmachu Dowództwa Floty, gdzie składają oficjalną wizytę komandorowi Unrugowi. Po tej wizycie następują dalsze w Gdyni, gdzie dowódcy duńscy odwiedzili prezydenta Bilka i starostę grodzkiego, Pożerskiego.

Po obiedzie, którym podejmował gości komandor Unrug, oficerowie i kadeci duńscy wyjechali do Warszawy, gdzie zabawią dwa dni. Okręty duńskie opuszczają Gdynię dnia 7. b. m. F o b.

Nacjonalista niemiecki o Polsce zachodniej

Jeden z wielkich nacjonalistycznych dzienników niemieckich, Hugenbergowski „Der Tag“ zamieszcza obecnie szereg korespondencji o zachodnich ziemiach Polski, których autorem jest specjalny wysłannik tego pisma Per Schwenzen. Korespondencje te zatytułowane są „Geraubte Arbeit — geraubtes Land“, i utrzymane są w duchu wybitnie antypolskim. Autor rozwodzi się w szczególności na temat rzekomego „prześladowania niemieckiego“ na Pomorzu, w Wielkopolsce i na Śląsku.

Mimo to p. Schwenzen musi przyznać, że gospodarka polska na tych ziemiach jest doskonała. Oto jego słowa: „Miasta są czyste, budynki publiczne, domy mieszkalne, środki komunikacyjne w doskonałym stanie. Połączenia kolejowe są punktualne — słowem cały aparat porusza się w dalszym ciągu na modłę zupełnie

środkowo-europejską, to też używane u nas chętnie i beżmyślnie wyrażenie o „polnische Wirtschaft“ na szczęście nie jest tutaj zgodne z prawdą.“

W innym miejscu autor pisze, że chcąc nie rozminąć się z prawdą, stwierdzić trzeba, że dzisiejsza Wielkopolska, Pomorze i Górny Śląsk dzięki poczuciu kulturalnemu Polaków zachodnich w całej pełni rozwijają się w dalszym ciągu.

P. Schwenzen usiłuje oczywiście wykazać, że postępy te możliwe były tylko dzięki uprzedniej wielkiej pracy cywilizacyjnej Niemców i dzięki wychowaniu przez nich miejscowego społeczeństwa polskiego. Niemniej przeto za rzecz charakterystyczną uważać należy, iż nawet dzienniki nacjonalistyczne zpod znaku Hugenberga muszą obecnie przyznawać, jak niesłuszne jest dawne wyrażenie niemieckie o „polnische Wirtschaft“.

Perfidja niemiecka

Tutejszy organ niemiecki „Posener Tageblatt“ w jednym ze swych ostatnich numerów przedrukował podaną przez nas wiadomość o powstaniu kilku nowych polskich szkół prywatnych na Śląsku Opolskim i w Pomeraniu, zaopatrzoną uwagą, że — jak widać — Polakom w Niemczech doskonale się powodzi (!). Przy tej sposobności „Posener Tageblatt“ zaatakował znowu pismo nasze we właściwy sobie, niewybredny sposób.

Wielka szkoda, że organ wojującej niemieckiej poprzestał na przedrukowaniu powyższej wiadomości, natomiast nie zaznajomił swych czytelników z treścią szeregu artykułów, drukowanych przez nas w ostatnich czasach, a obrazujących ucisk, jakiemu podlegają Polacy w Niemczech. Z artykułu p. t. „Po czyjej stronie krzywda i niesprawiedliwość“ dowiedzieliby się naprzykład czytelnicy „Posener Tageblatt“ u, że mniejszość niemiecka w Polsce, licząca 1.100.000 głów, posiada 932 szkoły, do których uczęszcza 100.000 dzieci — podczas gdy mniejszość polska w Niemczech, którą szacować należy co najmniej na 1.200.000 osób, rozporządza tylko 73 szkołami, do których uczęszcza niecałe 2000 dzieci. Stosunek jest więc taki, że w Polsce przypada jedno dziecko szkolne niemieckie na

10 osób narodowości niemieckiej, a w Niemczech jedno dziecko polskie na 550 osób narodowości polskiej! Są to chyba cyfry aż nadto wymowne. W dodatku ogromna większość szkół niemieckich w Polsce utrzymywana jest za polskie pieniądze państwowe, i samorządowe, podczas gdy z pośród 73 szkół polskich w Niemczech tylko 29 jest państwowych.

By się zaś dowiedzieć, na jakie szyskany narażona jest ludność polska we wschodnich prowincjach Niemiec, kiedy pragnie powołać do życia szkołę polską, wystarczy czytać polską prasę mniejszościową, która niemal codziennie przynosi liczne przykłady na ten temat. Nie można się zresztą dziwić tego rodzaju objawom, skoro się weźmie pod uwagę bezwstydną naganę, jaką prowadzi cała niemal prasa niemiecka przeciw polskiemu szkolnictwu mniejszościowemu. Warto tu choćby przeczytać, co niemal dzień w dzień piszą takie pisma jak: „Deutsche Allg. Zeitung“, „Der Tag“, „Deutsche Tageszeitung“, „Ostland“, „Ostdeutsche Morgenpost“, „Ostpreussische Zeitung“, „Allensteiner Zeitung“, „Stettiner General-Anzeiger“, „Bütower Zeitung“ itd.

Wszystkie te fakty „Posener Tageblatt“ starannie jednak przemilcza.

Nie można się zresztą temu dziwić, skoro jedynym celem, jaki pismo to sobie wytknęło, jest utrzymywanie czytelników w nastroju nienawiści do wszystkiego, co polskie.

Po linii polityki niemieckiej

W piśmie „Młodo-niemieckiego Zakonu“, „Der jungdeutsche Orden“, ukazał się znamienny artykuł ks. Koczubeja z Paryża, który omawia sposób ukształtowania stosunków w Europie wschodniej zgodnie z życzeniami niemieckimi. Ks. Koczubej dowodzi, że Polska w obecnych swoich granicach nie może się utrzymać, jako państwo między Rosją a Niemcami, i że dlatego należy jej odebrać Pomorze, a przyłączyć do niej Ukrainę. Niemcy nigdy nie zgodzą się na rozdarcie Prus Wschodnich i „zużyją wszystkie siły, by z siebie hańbę tę zmyć, choćby krwią. Nie powstrzyma od tego Niemiec żadna Liga Narodów.“ Autor więc perswaduje Polakom, że dla Polski najkorzystniejszy będzie dostęp do morza przez Ukrainę, i że dla osiągnięcia tego celu winna Polska zawrzeć z Niemcami następującą ugodę:

„Polska oddaje Niemcom t. zw. korytarz, Gdańsk powraca do Niemiec, Polska uzyskuje wolną strefę portową na morzu bałtyckim, Niemcy zaś pomagają Polsce do uzyskania Ukrainy i przyłączenia jej do Polski drogą federacji, terytorja zaś dawniej niemieckie, a zabrane dziś przez Polskę, wrócić muszą w całości do „macierzy niemieckiej“. Rumunja byłaby w realizowaniu tych planów pomocną niewątpliwie, a sfederowana z Ukrainą Polska stanowiłaby potężny, 90-miljonowy blok na wschodzie Europy, gwarantujący pokój Europie.“

Narodowcy a centrolew

„Dziennik Kujawski“ zamieszcza następujący artykuł:

Prasa rządowa w ostatnich dniach pełna jest uwag na temat stosunku narodowców do centrolewu a szczególnie wiele pisała o ustosunkowaniu się Stronnictwa Narodowego do krakowskiego kongresu zjednoczonych stronnictw lewicy i środka. Co chwila czytało się tam w formie zarzutu: patrzcie, endecy sympatyzują z centrolewem!

Z drugiej strony zwolennicy obozu narodowego tu i owdzie sarkali po cichu, dlaczego to Stronnictwo Narodowe nie dołącza się do krakowskiej demonstracji, aby już wszystkie polskie ugrupowania razem poszły przeciwko „sanacji“.

Jaki więc jest i jakim winien pozostać stosunek Stronnictwa Narodowego do centrolewu?

Najpierw nieco historii. W maju 1926 roku z wszystkich stronnictw polskich jeden obóz narodowy ani w zamęt pojęć nie popadł, ani w strach i depresję. Na herbatki żadne nie chodził, na tych kandydatów na Prezydenta, których wysuwał marsz. Piłsudski, nie głosował. Był najostrożniej zwalczany, oczerniany i gnębiony, ale ani na krok nie zбочzył ze swej linii. A broniąc się, atakował równocześnie. On pierwszy znalazł słabą stronę „sanacji“ i ukazał ją społeczeństwu. Innym trzeba było lat czterech i obecnego ekonomicznego kryzysu, aby zrozumieli, że gospodarka państwowa wymaga fachowości, uczciwości, oszczędności, kontroli i poszanowania prawa. Stronnictwo Narodowe — trzeba przyznać — głosiło tak od początku i przepowiadało obecną biedę wówczas, gdy uczestnicy krakowskiego zjazdu zachwycali się wykresami Bartłowa i jeszcze wierzyli w Józefa Piłsudskiego. Smutny to triumf patrzeć na to, jak sprawdzają się złe przepowiednie. Ale fakt jest, że narodowcy to przepowiadali. Innym trzeba było lekcji pogładowej.

Dzisiaj centrolew idzie po linii wskazanej przez narodowców wołając o praworządność, o kontrolę wydatków państwowych, domagając się usunięcia kryptodyktatury. Lecz w zespole krakowskim są ludzie, którzy w większym lub mniejszym stopniu ponoszą winę dzisiejszej sytuacji. Jedni dopomogli „sanacji“ do zwycięstwa w maju, drudzy popierali ją później czynem lub bezczynnością. Gdy dziś widzi się ich zjednoczonych i tworzących zwarty front przeciw rządowi, jest w tem tragikomiczny grymas historii, ale jest i żelazna logika jej rozwoju, jest wreszcie zwycięstwo zdro-

Zgagę i inne zaburzenia żołądkowe

usuwa szybko sól owocowa Karposal.

Cena zł. 4.00. Sposób użycia załączony.

nr 2101

Jak więc widzimy, głos ks. Koczubeja potwierdza wielokrotnie głoszoną przez nas tezę, że polityka federacyjna, zmierzająca do twórczenia Ukrainy, leży po linii interesów niemieckich, a jej urzeczywistnienie oznaczałoby spełnienie wszystkich ukrytych myśli niemieckich. Niemcy starają się wszelkimi siłami pchnąć Polskę na Wschód, bo wiedzą, że to osłabi ją na Zachodzie. Jest rzeczą jasną, że w tych warunkach polityka, która chciałaby angażować Polskę na wschodzie i dopomagać do twórczenia Ukrainy, byłaby polityką nie polską, lecz niemiecką. Rewelacyjny artykuł ks. Koczubeja odsłonił ostatecznie niebezpieczne dla nas drogi, po których Niemcy chcą dojść do odebrania nam Pomorza, Wielkopolski i Śląska.

wej myśli politycznej obozu narodowego.

A jednak ze względu na przeszłość dzisiejszych wrogów „sanacji“, którzy urządzili kongres w Krakowie pod znakiem praworządności, a jeszcze bardziej ze względu na zasadnicze różnice programowe — narodowcy nie mogą iść w jednym szeregu z lewicowcami. Śmiało można powiedzieć, że, gdyby Stronnictwo Narodowe znalazło się było ub. niedzieli w Krakowie, to goniliby chyba za dorywczym zyskiem politycznym jedynie. A taka taktyka nie na długo popłaca, czego wymownym świadectwem jest obecny stan obozu rządzących. Obóz ten potrafił raz głosić radykalne hasła społeczne i skrajne ludowładztwo, drugi raz kumać się z konserwatystami i dążyć do absolutyzmu; potrafił wygłaszać dytyramby na cześć inicjatywy prywatnej, a równocześnie prowadzić etatystyczną politykę; potrafił przy wyborach agitować fotografią, przedstawiającą marsz. Piłsudskiego, idącego pod ręką z obecnym Ojcem świętym, a jednocześnie wybitnie popierać sekty.

To jest doraźna gra polityczna, która się mści już dzisiaj na obozie rządzących. Obóz narodowy takich rzeczy robić nie może, bo jego program nie jest obliczony na miesiąc czy rok.

Z centrolewem łączy obóz narodowy tylko cel najbliższy: dążność do obalenia obecnych rządów i przywrócenia rządów prawa. Jednakże rozchodzą się całkowicie drogi tych dwu grup, jeżeli chodzi o dalsze pokierowanie państwem. I dlatego dla samych doraźnych zysków Stronnictwo Narodowe łączyć się z centrolewem nie może.

Tyle „Dziennik Kujawski“. Wywody jego są słuszne. Stronnictwo Narodowe może z ugrupowaniami centrowo - lewicowymi robić wspólnie pewne posunięcia, jeżeli to uzna za celowe; ale Stronnictwo Narodowe nie może swojej działalności, jako takiej, łączyć z akcją centrolewu, bo pozytywne podstawy nasze są w dziewięciu dziesiątych całkiem odmienne.

O uchwałach centrolewu

Organ socjalistów rządowych „Przedświt“ omawia krakowski kongres centrolewu w artykule, zatytułowanym „Istotne znaczenie uchwał krakowskich to przyjęcie ideologii endeckiej przez centrolew“.

Wątpić należy, czy centrolew będzie zadowolony z takiego interpretowania jego rezolucji,

NA OTWARCIE WYSTAWY i ZLOT SOKOŁÓW

odbędą się w niedzielę, 6 b. m. o godz. 21 na arenie P. W. K. przy koncercie orkiestr wojskowych. Pw 3 312-27 101

WIELKIE OGNIE SZTUCZNE.

Groźne objawy niezadowolenia na Śląsku

Skutki polityki „sanacyjnej” — Krwawe zajęcia w Rozdzielniu-Szopienicach — Wzrost wpływów komunistycznych — Woda na młyn niemiecki

Katowice, 4. 7. (Tel. wł.) Potęgający się kryzys gospodarczy na Górnym Śląsku powoduje silny wzrost niezadowolenia wśród szerokich rzesz. — Niezadowolenie to spotęgowało się jeszcze na skutek ostatnich wydarzeń politycznych, w szczególności na skutek odroczenia sesji Sejmu śląskiego, który to fakt wywołał wielkie wzburzenie na całym Górnym Śląsku.
W Rozdzielniu - Szopienicach odbyło się wielkie zebranie bezrobotnych przy udziale około 2000 osób. Policja wyparła zgromadzonych z sali, a przed salą oddziały piesze i konne zaczęły tłum rozpraszać. Wówczas ze strony zgromadzonych padły na nacierającą policję kamienie i strzały rewolwerowe. Policja użyła broni. W rezultacie rannych zostało 4 policjantów, a z pośród ludności 8 do 10 osób, w tym jedna kobieta i 74-letni starzec. Tłumy wołały: „Precz z dyktaturą, niech żyje Sejm!”
Rostnące wśród ludności rozgoryczenie doprowadziło do silnego wzrostu wpływów komunistycznych. Na czele

agitacji komunistycznej stanęli posłowie komunistyczni do Sejmu śląskiego Wieczorek i Komander. Zorganizowali oni szereg wieców bezrobotnych, na których nastroj był bardzo podniecony. Wiece takie odbyły się m. i. w Katowicach, Królewskiej Hucie, Zależu itd. W czwartek odbył się wielki wiec komunistyczny w Siemianowicach przy udziale 4 tysięcy osób. Wnoszono okrzyki antypaństwowe.
Są to objawy w najwyższym stopniu groźne. Na G. Śląsku zaparował nastroj gorączkowy, a postępowanie międzynarodowych czynników nie przyczynia się do unormowania stosunków.
Berlin, 4. 7. (Tel. wł.) Ostatnie pounięcia polskich czynników międzynarodowych na G. Śląsku były wodą na młyn propagandy niemieckiej. Wszystkie pisma niemieckie połajają na naczelnym miejscach wadomości o rozruchach w Rozdzielniu - Szopienicach, stwierdzając, że na G. Śląsku nastroje zmieniają się bardzo na niekorzyść polską.

ostatnich dniach zdarzyły się następujące większe pożary: — pow. piński: wieś Koszewice spłonęło 52 domy mieszkalne, 52 stodoły i 58 obór. Przyczyna pożaru nie ustalona; pow. kosowski: — we wsi Dolki spłonęło 5 domów, w uroczysku „Mech” wsi Kruglewice las i kopalniaki wartości 120.000 zł. W nocy 26 € od pioruna spłonęło 10 zabudowań gospodarskich we wsi Sokolowo. W pow. kolbryńskim w uroczysku „Hale Ług” spłonęło 115 ha lasu; w pow. drohiczyńskim we wsi Mołodowo z nieustalonej przyczyny spłonęło 29 stodoł; w pow. stolińskim we wsi Ordamicz spłonęło 22 stodoły i 21 obór. Przyczyna nie ustalona. Poza tem szereg drobnych pożarów.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.
Papiery procentowe:
Kurs w procentach nominalu)
5% pożyczka konwersyjna 55% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziem. Kredytow. 97—96 1/2% O.
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kred. 43% O.
(Kurs w złotych)
5% Pożyczka premjowa serja II 58.— P.

Akcje przemysłowe:
(Kurs w zł za 1 akcję)
Browar Krotoszyński I em. zł. 23.— P.
Tendencja utrzymana.

TARGOWISKO MIEJSKIE
Poznań, 4. 7. 1930.
Spędzono: wołów 8, buhał 10, krów 23, świni 295, cieląt 117, owiec 11; razem 464 zwierząt.
Z powodu małego spędu notowań nie przeprowadzono.

GIEŁDA WARSZAWSKA
z dnia 4. 7. 1930 r.
Waluty Gólowka
Dolary St. Zjed tr.: 8,88 1/2 sp.: 8,90 1/2 kup.: 8,86 1/2

	Dewizy:		kup.
	trans.	sprzed.	
Kopenhaga	238,90	239,50	238,30
Gdańsk	173,43	173,86	173,00
London	43,38	43,49	43,27
Nowy Jork	8,908	8,928	8,888
Paryż	35,07 1/2	35,16 1/2	34,98 1/2
Praga	26,46 1/4	26,52 3/4	26,39 3/4
Szwajcaria	173,07	173,50	172,64
Sztokholm	239,70	240,30	239,10
Wiedeń	125,94	126,25	125,43
Włochy	46,74	46,86	46,62
Berlin	212,64		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:
4% poz. inwest. 111,00
5% poz. premj. dol. 62,25 61,50
5% poz. konw. 55,75

Akcje w złotych:

Bank Polski	0,00—168,50
Bank Przem. Lwów	0,00— 85,00
Elektrownia w Dąbr.	0,00— 60,00
W T. F. Cukru	0,00— 31,50
Firley	0,00— 30,00
Starachowice	15,50— 15,00

Tendencja niejednolita.

PLODY ROLNICZE
Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg reszta za 100 kg
Berlin, 4. 7. 1930.

Pszenna march od st. załad 76 77 kg	287,00—292,00
Tendencja spokojna.	
Zyto march od stacji załad 72 kg	172,00—177,00
Tendencja stała.	
Owies march od stacji załad	156,00—165,00
Tendencja mocna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	166,00—190,00
Tendencja stała.	
Mąka pszenna	33,00—41,00
Tendencja utrzymana.	
Mąka żytnia	23,25—25,40
Tendencja mocna.	
Ospa pszenna	09,00—09,50
Tendencja bardzo mocna.	
Ospa żytnia	8,50—08,75
Tendencja bardzo mocna.	
Groch Victoria	22,00—29,00
Groch dr. jadalny	21,00—25,00
Groch pastewny	18,00—19,00
Feluszka	18,50—19,50
Bób polny	15,50—17,00
Wyka	19,50—22,00
Łubin niebieski	18,25—19,50
Łubin żółty	22,50—24,50
Makuch rzepakowy	10,60—11,60
Makuch lniany	15,8—16,50
Wytłoki suche krajowe	7,40— 8,00
Srót Soja	13,60—14,50

Ogólna tendencja słabsza.

Notowania złote w Berlinie
z dnia 4. 7. 1930 r.
Wpłaty na Warszawę 46,925—47,175
Noty wielkie 46,775—47,175

Jednostką bez znaczenia
będziesz, jeśli nie zdołasz sobie wyrobić poważania. Przedewszystkiem dbać winniśmy o nasz zewnętrzny wygląd. Pamiętajmy zawsze o tem, że kryzye znoszone obcasy stać się mogą powodem lekceważenia naszej osoby. Dlatego właśnie obcasy gumowe „Palma” cieszą się we wszystkich krajach kulturalnych ogromną wziętością, ponieważ są eleganckie i trwałe, niż obcasy skórzane. Nie noszą ich dla zbytku, lecz dobrze przemysłowa oszczędność nakazuje zaopatrywać obuwie tylko w obcasy gumowe „Palma”.
Pw 15 045-B 30

Krwawa masakra w Nadrenji

Berlin, 4. 7. (Tel. wł.) Jak donoszą z Nadrenji, trwają tam w dalszym ciągu krwawe rozruchy, skierowane przeciw federalistom. W Moguncji ofiarą rozruchów padło blisko 300 osób, a straty materialne są ogromne. Zniszczeniu uległ szereg mieszkań miejscowej inteligencji oraz szereg składów i magazynów. M. in. zdemolowano wielki magazyn fortepianów. Dużo osób

jest rannych. W obawie przed dalszymi pogromami przeciw separatystom jeden z przywódców tego ruchu, dr. Roth oraz jego żona popełnili samobójstwo.
Dzisiejszej nocy wybuczyły rozruchy także w Wiesbaden. Zniszczeniu uległ szereg magazynów przy głównych ulicach miasta.

Gołąb — kurjerem sowieckim

Wilno, 4. 7. (PAT.) Mieszkańcy wsi granicznej Sidercze, powiatu Mołodeczno, znaleźli na polu wycieczzonego gołębia pocztowego z obrączką na nodze. Po otwarciu obrączki znalezione tajne instrukcje kominternu do partii i jacekzej komunistycznych, pracujących na terenie naszych ziem, z poleceniem urzędzenia demonstracji w dniu święta komunistycznego, przypadającego na dzień 13 lipca.

Katastrofa samochodowa

Na szosie pomiędzy Siemianicami a Rudnikami auto, wiozące 6 osób, prowadzone przez dyr. ubezpieczalni opolskiej Worscha, zjechało do przydrożnego rowu, przyczem wszystkie osoby zostały z samochodu wyrzucone. Dwie osoby zostały zabite, cztery zaś, w tej liczbie dyr. Worsch, ciężko ranne.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8,889 zł, w Gdańsku na Warszawę 8,88 1/2 zł.

Kurs markii niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mkn. w dewizach 212,31 do 212,61 zł, gotówką 211,91 zł, za 100 guld. gd. w dewizach 173,11 do 173,37 zł, gotówką 172,77 zł.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 4. 7. 1930.

Warunki: Handel hurtowy, parytet Poznań, ładunki wagonowo dostawa bieżąca za 100 kg:

Standardy: a) żyta 696 gr (118,5 f w. h.); b) pszenicy 753 gr (128,0 f w. h.); c) jęczmienia 673 gr (114,1 f w. h.); d) owsa 480,5 gr. (80,1 f w. h.).

„Ceny orientacyjne” parytet Poznań

Zyto	16,75— 17,25
Usposobienie spokojne	
Pszena	47,00— 48,00
Usposobienie stałe	
Jęczmień przemysłowy	17,50— 20,00
Usposobienie spokojne	
Owies	17,50— 18,50
Usposobienie stałe	
Mąka żytnia wł. work. według urzędowo ustalonego typu (70%)	30,50
Usposobienie spokojne	
Mąka pszenna 65% wł. work.	72,50— 76,50
Usposobienie stałe	
Otręby żytnie	11,25— 12,25
Otręby pszenne	14,00— 15,00
Ogólne usposobienie spokojne	

Utrzymuje się poprawa cen żyta na rynkach zagranicznych. Na pszenicę wobec niedostatecznej podaży tendencja w dalszym ciągu stała.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 4. 7. 1930.
Dzisiejsza giełda miała tendencję w dalszym ciągu utrzymaną, jakkolwiek w niektórych papierach ujawniło się więcej materiału.
Z pap. procent. wzgl. lokacyjnych płacano za 5 proc. poz. konwers. 55 proc. i za premj. dolarowe, które się znacznie obniżyły 58.— (za sztukę 5.— dol.), natomiast oddawano 8 proc. listy dolarowe P. Z. K., kurs których lekko się osłabił, po 97—96,50 proc. (przy dew. 8,90) i 4 proc. listy zast. konwert. ziemskie po 43 proc. Dopytywano się o 6 proc. listy żytnie po 20,50, jednakże nie było oddawców.
Akcje bankowe bez obrotów i bez notowania.
Akcje przemysłowe w dalszym ciągu w poszukiwaniu, lecz brak odpowiedniego materiału. Kursy informacyjne w placeniu są następujące: Brow. Grodzkie 55.—, Cegielski 52.—, Centr. Rolników 90.—, Herzfeld 30.—, R. May 62.— i Unja 68.—

Tragiczne przygody lotnika sowieckiego

Wilno, 4. 7. (PAT.) W rejonie odcinka stołpeckiego przekroczył granicę polską i został zatrzymany przez patrol K. O. P. mężczyzna w ubraniu lotnika sowieckiego. Nazywa się Aleksander Korsakow i jest oficerem sowieckiego pułku lotniczego, stacjonowanego w Woroneżu. Od 4 lat ojciec jego, duchowny prawosławny, był więziony przez bolszewików w Woroneżu pod zarzutem sabotażu i działalności kontrrewolucyjnej. Młody Korsakow od dawna już szukał sposobu uwolnienia ojca. Przed kilku dniami na podstawie sfalszowanych dokumentów zdołał uzyskać uwolnienie ojca z więzienia. Nie tracąc czasu, młody lotnik odleciał samolotem wraz z ojcem w kierunku granicy polskiej,

kierując się na Mińsk. Ponieważ lot odbywał się w nocy, Korsakow zmylił kierunek, tracąc wiele czasu na odnalezienie prawidłowej trasy. Graniczne władze sowieckie były już telegraficznie uwiadomione o zbiegłym lotniku. W pobliżu Kodanowa aparat był ostrzeliwany, przyczem skrzydło samolotu zostało uszkodzone. Lotnik musiał lądować, nastąpiła katastrofa, podczas której ojciec lotnika doznał wstrząsu mózgu i po kilku godzinach zmarł w pobliskiej leśniczówce. Po stracie ojca Korsakow, ranny w głowę i rękę, postanowił pieszko przedostać się przez zieloną granicę na teren polski, co też uczynił. Zbiegłym lotnikiem zaopiekowały się na razie władze K. O. P.

Szkodnictwo narodowe

Warszawa, 4. 7. (PAT.) Do wyborów uzupełniających do Sejmu z okręgu 56 (Kowel) wyznaczonych na dzień 13 bm. zgłoszono listy nr. 8 („Selrob prawica”), nr. 18 (Blok mniejszości narodowych), nr. 20 (lista rosyjska) nr. 33 (Ogólno - narodowy Żydowski Blok Wyborczy — czolowy kandydat Przyłucki), nr. 36 (Ukr. Blok Robotn. Chłopski) i nr. 37 („Selrob - jedność”).
Jest to pierwszy wypadek, że w wyborach nie weźmie udziału żadna lista polska. Przed unieważnieniem wyborów w okręgu nr. 56 okręg ten reprezentowało 5 postów z listy B. B.
Od redakcji: Niestychanie szkodliwy dla sprawy polskiej na kresach objaw, że Polacy nie wystawili swej listy — jest skutkiem fatalnej polityki „sanacyjnej”. B. B. który monopolizując interesy polskie, miał w tym okręgu 5 postów, obecnie ogłosił abstynencję od wyborów, podobnie jak to uczynił niedawno w okręgu gnieźnieńskim. W specjalnych warunkach, w jakich są Polacy na Kresach — taka abstynencja jest nietylko błędem, ale świadomym szkodnictwem narodowym.

mi, do Berlina wyjeżdża polska delegacja w celu przeprowadzenia dalszych rokowań. W skład delegacji z ramienia organizacji rolniczej wchodzi: b. min. Gościński i sen. Radomski. W rokowaniach biorą udział radca poselstwa polskiego w Berlinie Gawroński, przedstawiciel min. rolnictwa Rościszewski i naczelnik wydziału aprowizacyjnego min. spr. wewn. p. Rosenfeld, wreszcie z min. przem. i handlu radca Woydyna.

Min. Kwiatkowski w Leodjum

Bruksela, 4. 7. (PAT.) Minister Kwiatkowski przybył wczoraj do Leodjum i zwiedził pawilon polski na wystawie. Jako sukces pawilonu polskiego podkreślić należy wielkie zainteresowanie wśród publiczności i znaczny popyt na wyroby polskiego Monopolu Tytoniowego i sztuki ludowej.
Ministrowie transportów i rolnictwa zapowiedzieli swój przyjazd do Polski celem omówienia sprawy wywozu środków żywności z Polski do Belgii. Wczoraj odbył się na cześć min. Kwiatkowskiego bankiet, wydany przez radę m. Leodjum.

Pożary na Polesiu

Brześć n/B, 4. 7. (PAT.) Przez Polesie przechodzi fala pożarów. Niemna dnia, żeby posterunki policyjne nie meldowały szeregu pożarów. W

Delegacja do Berlina
Warszawa, 4. 7. (PAT.) W związku z rozpoczętymi ostatnio rokowaniami nad umową zbożową z Niemca-

O dobra skonfiskowane przez Rosję

Ostateczny wyrok pomyślny dla pokrzywdzonych

Sąd Najwyższy ogłosił motywy w sprawie p. Marji Uszyckiej przeciwko skarbowi państwa o zwrot majątku Witwiniec, który był skonfiskowany ojcu p. Uszyckiej za udział w powstaniu 1863 r. i obecnie znajduje się w posiadaniu skarbu państwa polskiego. Zarówno w sądzie okręgowym, jak i apelacyjnym zapadł zgodny wyrok, nakazujący zwrot majątku.

Prokuratorja generalna, działająca imieniem skarbu państwa, wystąpiła do Sądu Najwyższego ze skargą kasacyjną, żądając uchylecia wyroku, korzystnego dla córki powstańca.

Sąd Najwyższy orzekł, że zarzuty skargi kasacyjnej prokuratorji są bezzasadne i ogłosił takie motywy:

W sprawie Szumkowski contra Rubcew ustalił Sąd Najwyższy między innymi: a) iż konfiskaty majątków obywateli polskich za udział w powstaniach narodowych, dokonane przez zaborcze władze rosyjskie były aktem bezprawia, wobec czego tytuł skarbu rosyjskiego do tych majątków nie może być poczytywany za legalny oraz b) że bieg przedawnienia należy uznać za zawieszony przez cały czas trwania rządów zaborczych na ziemiach Polski aż do chwili rozpoczęcia działalności sądów polskich; te dwie zasady bez zarzuczonej w skardze kasacyjnej obrazy przepisu art. 815 U. P. C. słusznie zastosował Sąd Apelacyjny w sprawie niniejszej skoro odrębne uprawnienia skarbu polskiego, powołane przez prokuratorję generalną, również rozważył.

Zarzuty skargi kasacyjnej w niczem nie podważają słuszności też powyższych, nie zachodzi więc potrzeba dokonywania ich rewizji w trybie art. 40 prawa o sądach powszechnych, zarzut zaś skargi kasacyjnej, dotyczący konieczności uszanowania praw nabytych przez obywateli wskutek rozporządzeń władz zaborczych, jest w sprawie niniejszej bezprzedmiotowym, gdyż sporny majątek pozostawał w ręku skarbu rosyjskiego do czasu odzyskania niepodległości przez naród polski i osobie trzeciej nie był odstąpiony.

Powołanie się prokuratorji generalnej na nabycie przez skarb polski

spornego majątku ipso jure wskutek odzyskania niepodległości przez państwo polskie, lub na podstawie traktatu ryzykiego byłoby uzasadnione jedynie wówczas, gdyby majątek ten stanowił własność skarbu rosyjskiego, skoro jednak majątek skonfiskowany za udział w powstaniu, w myśl wskazań orzeczenia Sądu Najwyższego Nr. 98/1928 r. nie przestał stanowić własności osoby, której został skonfiskowany, skarb polski mógłby rościć do tego majątku prawo własności jedynie wówczas, gdyby zdołał wykazać nabycie jego w trybie przez ustawy cywilne przewidzianym (art. 533 i 609 tom X cz. I Zw. Pr.), od tego, komu majątek został skonfiskowany lub od jego następców prawnych.

Bezpodstawny jest wreszcie ostatni zarzut skargi kasacyjnej, rezolucja bowiem sejmowa z d. 4 maja 1920 r., nie będąca zresztą aktem prawodawczym, który mógłby jedynie ze skutkiem prawnym rozrządzić majątkami powstańców, bynajmniej nie wspomina o tem, aby krzywdy wszystkich osób, które ucierpiały od prześladowań najeźdźców, miały być wyrównane z majątkami skonfiskowanych powstańcom; nadto należy mieć na względzie, iż powódka pod groźą zupełnej utraty prawa do spornego majątku z mocy art. 692 t. X cz. I Zw. Pr. zmuszona była wystąpić przed sąd w ciągu 10 lat od daty wprowadzenia sądów polskich, nie mogła zwlekać z wytoczeniem powództwa w oczekiwaniu wydania zapowiedzianej a nie wydanej dotąd ustawy.

Skoro więc zarzuty skargi kasacyjnej są bezpodstawne, wyrok zaskarzony pozostaje w mocy. Z tych zasad Sąd Najwyższy skargę kasacyjną prokuratorji generalnej Rzeczypospolitej Polskiej oddala.

A więc spór między skarbem państwa a córką powstańca został ostatecznie przesądzony na korzyść tej ostatniej i wyrok w tej sprawie stanowi precedens dla spraw potomków powstańców przeciwko skarbowi państwa, które są liczne, już zgłoszone przed upływem dziesięciu lat, n. p. sprawa Eustachego Sapiehy o dobra różańskie.

sprawy przez sejm gdański, projekt ustawy o zmianie konstytucji przestanie będzie do Genewy, celem zatwierdzenia go przez Radę Ligi Narodów, która jest gwarantką konstytucji w m. Gdańska.

Nowa szkoła polska na Powiślu

W dniu 23 czerwca odbyło się otwarcie prywatnej szkoły polskiej w Królewskiej Nowej Wsi w powiecie sztumskim na Powiślu. Na otwarcie przybyli: kierownik Polsko-Katolickiego Tow. Szkolnego p. Golisz i prezes p. Lenga z Podstolina. Otwarcia dokonał p. Lenga, który w serdecznych słowach przemówił do zgromadzonej dziatwy polskiej. Następnie przemawiał kierownik Tow. Szkolnego p. Golisz, powierzając dziatwę nauczycielowi.

Uroczyste otwarcie nastąpi w dniu 5 lipca rb.

Przez szkła powiększające

Wczoraj wieczorem w kilku kawiarniach poznańskich doszło do demonstracji, skierowanych przeciw Żydom.

Dzisiaj rano niemieckie urzędowe Biuro Wolffa rozesała drogą radjową

dłuższy komunikat, w którym twierdzi, że zajścia te przybrały „wielkie rozmiary” i że szereg osób „ciężko poraniono”. Nie potrzebujemy chyba nadmienić, ile „prawdy” jest w tego rodzaju przedstawieniu sprawy.

Oreddie papieskie do Węgier

(KAP) Donoszą z Miasta watykańskiego, że w związku z jubileuszem św. Emeryka Ojciec św. wystosuje niebawem do kardynała Seredi'ego oraz do pozostałych arcybiskupów i biskupów węgierskich oreddie, w którym przypomni chwalebne czyny św. Emeryka, św. Stefana i jego następców. Papież zwróci się do katolików tego kraju z apelem, by zawsze byli godni tradycji katolickich Węgier, a kierownictwu państwowemu przypomni, że każda istotna wielkość ma swe źródło w prawdziwie chrześcijańskim wychowaniu, dlatego władze wszystko powinny czynić, by naród coraz lepiej pojmował piękno wychowania chrześcijańskiego i by pomagał wcielić je w życie. W zakończeniu oreddie papież zapowiada, że na uroczystości jubileuszowe przysła własnego legata, którym, według pogłoszek, ma być kardynał Sincero.

Uchwały kongresu w Moskwie

Moskwa, 4. 7. (PAT. TASS). Kongres partji komunistycznej uchwalil jednomyślnie rezolucję, aprobując całkowicie politykę i działalność Komitetu Centralnego partji. Rezolucja stwierdza, że rząd sowiecki zdołał utrzymać pokój, który jest najważniejszym warunkiem zwycięskiej robotnicy socjalistycznej kraju. Kongres poleca kontynuować stanowczą i energiczną politykę pokoju i konsolidację braterstwa i solidarności pomiędzy robotnikami i masami pracującymi w Z. S. R. R. a robotnikami i pracownikami krajów kapitalistycznych oraz kolonii.

Kongres uważa za rzecz potrzebną dalszy rozwój stosunków ekonomicznych Z. S. R. R. z krajami kapitalistycznymi na podstawie niewzruszonego zachowania monopolu handlu zagranicznego oraz użytkowania na szeroką skalę pomocy technicznej wysoko rozwiniętych krajów kapitalistycznych, w celu przyspieszenia procesu przemysłowania Z. S. R. R.

Kongres podkreśla konieczność zmobilizowania wszystkich sił warstw robotniczych i chłopskich w kierunku wzmocnienia zdolności obronnej Z. S. R. R. i zdolności bojowej armji czerwonej, marynarki i armji powietrznej. Eksploatacja gospodarstw rolnych

państwowych winna przynieść tego roku z górą 17 milionów kwintali, a eksploatacja ferm kolektywnych ponad 83 miliony kwintali zboża.

Zkolei rezolucja porusza sprawę walki z prawicą. Kongres aprobuje zarządzenia Komitetu Centralnego w walce przeciwko trockizmowi i odchyleniom prawicy. Kongres oświadcza, że zapatrywania opozycji prawicowej nie dadzą się pogodzić z przynależnością do partji komunistycznej. Partja musi domagać się od tych, którzy uznają swe błędy, aby dowiedli szczerości wyznań czynną obronę ogólnych wytycznych partji. Niespełnienie tego żądania winno pociągnąć za sobą zastosowania jak najenergiczniejszych zarządzeń dyscyplinarnych. Nakoniec kongres poleca Komitetowi Centralnemu partji zapewnienie w przyszłości szybkiego rozwoju przebudowy socjalistycznej kraju oraz całkowite zrealizowanie planu 5-letniego, wreszcie niewzruszone kontynuowanie likwidacji „kułaków” na podstawie przeprowadzenia kolektywizacji na terenie całego państwa.

W przemówieniu końcowym Stalin żądał od prawicowców, którzy uznali swe błędy, wykazania czynem swego nawrócenia.

Zjazd uchodźców z Prus Wschodnich i działaczy plebiscytowych w Działdowie

Otrzymujemy poniższą odezwę z prośbą o zamieszczenie:

Dziesiąta rocznica plebiscytu wschodnio-pruskiego, który odbył się 11 lipca 1920 r. w najniekorzystniejszych dla Polski warunkach, w obliczu najazdu bolszewickiego, spadku wartości marki polskiej i przy jawnym pogwałceniu woli ludu przez zatrzymanie całego germanizacyjnego aparatu urzędniczego, to jest tysięcy żandarmów i nauczycieli — na terenach pozostających czas krótki pod zwierzchnością komisji koalicyjnej, dalej przez sfalszowanie list głosujących, przekupstwo, niesłychane gwałty, zabójstwo i zamachy, nie jest dla Polaków rocznicą radosną...

Około tysiąca uchodźców z Prus Wschodnich, przebywających na Pomorzu, wszyscy polscy działacze plebiscytowi, jak również ochotnicy pulku warmijsko-mazurskiego postanowili jednak rocznicę tę obchodzić, aby światu cywilizowanemu przypomnieć wielką krzywdę, jaka spotkała 400 tysięcy ludu rdzennie polskiego na Warmji, Mazowszu pruskim i w Ziemi Malborskiej, które to ziemie przed rozbiorem należały do Rzeczypospolitej względnie były lennem Korony Polskiej a według traktatu welawskiego po wygaśnięciu dynastji Hohenzollernów wrócić miały do Polski.

Na skutek postanowień Traktatu Wersalskiego odzyskaliśmy tylko mały skrawek Ziemi Działdowskiej, zaś po plebiscycie Rada Ambasadorów przyznała nam pięć gmin na prawym brzegu Wisły — na linii Opalenie — Gniew, głośnej z napadu bandyckiego na polską straż graniczną.

W Działdowie, z którego wyszli w roku 1920 pierwsi agitatorzy polscy na tereny plebiscytowe, a który powinien stać się Piemontem polskim, odbędzie się w niedzielę dnia 13 lipca 1930 zjazd uchodźców z Prus Wschodnich, pracowników polskich komitetów plebiscytowych oraz organizacji kulturalnych, podtrzymujących łączność z braćmi za kordonem. Zjazd ten

zamieni się w potężną manifestację polskości na rubieży mazurskiej.

Komitet miejscowy w porozumieniu z zarządem głównym „Zrzeszenia rodaków z Warmji, Mazur i Ziemi Malborskiej” przygotował masowe kwatery oraz bezpłatne wyżywienie dla uczestników zjazdu, tudzież stara się o niżki kolejowe.

Zjazd działdowski zapowiada się bardzo licznie. Kto nie jest objęty spisami wspomnianej organizacji, zechce niezwłocznie podać swój adres Zrzeszeniu rodaków z Warmji i Mazur do sekretariatu generalnego: Paweł Sowa — Toruń, ul. Koszarowa 7, celem doręczenia imiennego zaproszenia.

Zmiana konstytucji gdańskiej

Na ostatni przed ferjami letnimi posiedzeniu sejm gdańskiego uchwalono zgodnie z wymogami konstytucji gdańskiej w czwartem, a zarazem ostatniem czytaniu projekt ustawy o zmianie konstytucji W. m. Gdańska.

Projekt ten zmniejsza liczbę posłów do sejm, liczbę członków senatu rządzącego, wprowadza zasadniczo odpowiedzialność przed sejmem tak całego senatu rządzącego, jak i jego poszczególnych członków, wprowadza dalej postanowienia, umożliwiające rozwiązanie sejm przed upływem jego kadencji.

Po ostatecznem zatwierdzeniu tej

Posel Tarnowski w Sofji

Sofja, 4. 7. (PAT.) Nowo mianowany posel Rzeczypospolitej w Sofji, p. Tarnowski wręczył królowi Borysowi swe listy uwierzytelniające.

Przemysłowcy lódzcy do Moskwy

Warszawa, 4. 7. (PAT.) Jak donoszą pisma warszawskie, w najbliższym czasie wybierze się z wycieczką do Moskwy delegacja lódzskich przemysłowców włókienniczych w celu uzyskania nowych zamówień dla fabryk lódzskich.

Zbrodniarze „kapturowi” na wolności

Berlin, 4. 7. (Tel. wł.) Reichstag ołbrzymią większością głosów uchwalil ustawę amnestji dla przestępców politycznych. Dzięki tej ustawie odzyska wolność kilkudziesięciu t. zw. morderców kapturowych („Fememörder”), którzy „odznaczyli” się specjalnie na G. Śląsku i w Zagłębiu Ruhry. Wśród nich są m. in. porucznik Fuhrmann, sierżant Klatroth oraz członkowie oddziału Hauensteina, który w czasie powstań śląskich dokonał 200 morderstw przez podpalenie, otrucie i zastrzelenie.

Rozbój na publicznej drodze

Katowice, 4. 7. (PAT.) Inkasent firmy Grzesny'ego w Nowych Hajdukach Chzesniak, powracając furmanką z zainkasowaną sumą 4.700 zł. napacony został przez pewnego osobnika, który przysiadł się do niego, prosząc o podwiezienie. Osobnik ów schwył torbę z pieniędzmi i usiłował zbiec, — przytrzymany jednak został przez 2 funkcjonariuszy straży granicznej. Napadu dokonał niejaki Cz. Szublewski z Królewskiej Huty.

„Szczerbiec”

Najnowszy (16) zeszyt poczytnego i coraz lepiej rozwijającego się dwutygodnika „Szczerbiec”, przynosi w artykule naczelnym doskonałą ocenę obecnego polżenia Polski i wskazuje środki działania na dzisiejszą chwilę. Drugi z kolei szkic porusza w sposób ciekawy problem „Kolonizacji wewnętrznej”.

Dział „Z kraju” przynosi szereg żywo pisanych notatek i artykułów. „Wielkie święto nauki polskiej” zestawia bilans zjazdu naukowego im. J. Kochanowskiego w Krakowie. Nieznane informacje w sprawie rozdziału stypendjów literackich przez Min. Oświaty podaje artykuł „Literatura a polityka”, a „Kuznia rabinów w Polsce” zawiera ciekawe uwagi w związku z budową najwyższej uczelni żydowskiej w Lublinie, notatki: „U Zródleł kryzysu światowego” i „Jak jest we Francji, a jak u nas?” omawiają położenie gospodarcze kraju na szerokim tle światowym. Dział „Z zagranicy” przynosi artykuł o „Przewrocie w Rumunji”.

Poczem znajdujemy doskonałą parafrazę z Mickiewicza p. t. „Dzień Pulkownika” An. Głahera i zwięzłe, dowcipne „Fraszki” A. Kalinki. Numer zamyka interesujący przegląd prasy i dział „Nowe książki”. Prenumerata „Szczerbca” wynosi za ledwie 2 zł kwart. nr. poj. 40 gr. Adres redakcji i administracji Warszawa, Lwowska 15, m. 3.

(k) Gielda zbożowa i towarowa w Poznaniu. Na zebraniu konstytucyjnym nowo wybranej Rady Gieldowej dokonano wyboru Prezydium Rady. Powołując przez aklamację na Prezesa ponownie p. Senatora Władysława Radomskiego i na wiceprezesów p. Zygmunta Weissa, dyrektora Centrali Rolników, i p. Aleksandra Grandkowskiego, dyrektora Hermannmuhlen. Poza tem ustalono skład komisji dyscyplinarnej I i II ins. ancji, uchwalono subsydium w wysokości 3.000 zł., dla Domu Kupiectwa Polskiego w Poznaniu, przyjęto statut Związku Gield oraz regulaminy dla probocierców i dyżurnych.

Prawda a kultura duszy

Mowa ks. arcyb. Teodorowicza, wygłoszona na inauguracyjnym zebraniu sekcji piśmiennictwa i prasy katolickiej

D. c.

Komunja, która rozmaża w sercu miłość świętą, przez to samo rozmaża i światło, które z wiary tryska. Pod jej naparciem rozszerza się źrenica oka, rozum wypatruje prawdy ukryte, szuka ich, bada je i prawdom zdobytych apostołuje.

Tylko wielkie zatwierdzenia z wielkiej idące wiary uratują dzisiejszy świat, pogrążony przez swe zaprzeczenia w odmet chaosu i zguby. Bo człowiek dzisiejszy zaczął od zaprzeczenia Chrystusa, gdyż zdawało mu się, że wyparłszy z tronu Chrystusa, sam na nim usiadł i sam swoją osobę przez bóstwanie siebie do granic najwyższych uwielmożył. Tymczasem, jak to dziś widzimy, stało się coś wręcz innego aniżeli to, co sobie zamierzał pyszny umysł ludzki. Bo zaprzeczenia, które uderzały w chrystjanizm, jak strzały odbite od pancerza ranily tych, którzy pociski w stronę Chrystusa wypuszczali. I ów proces ubóstwiania samego siebie i uwielmożniania swojej osoby kończy się w naszych oczach sromotnym pogromem. Zaprzeczenia bowiem dzisiejsze zaprzeczają wszelkiej wolności człowieka a nawet wszelkim jego indywidualnym prawom i czynią jednostkę pastwą wszystko pożerającej masy i niwelizującej wszelką indywidualność tłumu.

Tylko chrystjanizm uratuje człowieka jego godność i jego wolność. On bowiem nawet wtedy, gdy wykaże człowiekowi nicość jego i niemoc, podnosi go i wywyższa ponad wszystko, przez moc nadprzyrodzoną działającego w duszach Chrystusa. W chrystjanizmie więc nawet to, co jest zaprzeczeniem przeobraża się w najwyższe zatwierdzenie w osobie godności ludzkiej i indywidualności ludzkiej.

Widzieliśmy w historii magów ze Wschodu, jak to do światła naturalnego ich astrologicznej wiedzy przymieszano światło, przez które odnaleźli oni i zrozumieli ścisły związek pomiędzy światem widomym a niewidomym, pomiędzy najwyższym znakiem i wyrazem słabości i niemocy w kręgu betleemskim a największą mocą i potęgą bóstwa. Po wsze czasy zmysł wewnętrzny, który łączy świat widomy z światem niewidomym, przyrodzony i nadprzyrodzony, jest owocem i darem Ducha św. Już genjusz ludzki, patrząc w księgę stworzenia, odgaduje, iż za nią się kryje wyższy jeszcze świat, w którym znajdują ostateczne rozwiązania narzucający się w tym świecie tysiączne a wielkie problemy. „Alles ist Gleichnis“ powiedział niemiecki poeta, wszystko na świecie jest jak gdyby zrównanie, jak gdyby symbolem i parabolą świata, którego ten świat jest tylko odbiciem. Tę samą myśl niemieckiego poety wyraźniej jeszcze ujął i dopełnił Słowacki, gdy przyrównywał świat widzialny do kanwy dywanika obróconego na wywrót, który wskazuje, że właściwy i pełny deseń znajduje się po stronie drugiej. Ale dopiero światło Ducha św. wprowadza umysł ludzki z przeczuć do przeświadczeń, a z przedsiomka do świątyni ołtarza.

Dzięki temu nadziemskiemu światłu myśl ludzka zdolna się wznieść do wielkiej syntezy prawdy. Wszystkie działy poszczególne nauki zostają związane w cudną harmonję i strzelają w górę w jedno wspólne ognisko, z którego biorą swój początek. Tem ogniskiem jest prawda najwyższa, jest Stwórca świata stworzonego, jest Bóg.

Znakomity uczonek niemiecki, Heltinger, obejmując rektorat na wu-

burgskim uniwersytecie, miał mowę inauguracyjną na temat: „Die Wissenschaft betet“ i prawdę tę w swej mowie wspaniale rozwinął. Jeśli nauka nie chce się zgubić we własnym odmęciu, to modlitwa jest dla niej nakazem dla jej samozachowania. I widzimy to na przykładach dzisiejszych, które doprowadziły do separacji Boga i nauki, świata nadprzyrodzonego i świata przyrodzonego. Nauka dziś rozbija się na atomy luźne, niepowiązane, z których każdy zaprzatnięty jest tylko sobą, a poza sobą światła nie widzi. Hasłem dzisiejszej nauki jest specjalizacja. Nauka dzisiejsza wygląda nieraz jak fabryka, w której robotnicy, fabrykując trzewiki, nie umieją jednak wykonać całego dlatego właśnie, iż każdy z nich jest tylko specjalistą poszczególnej części obuwia. A tymczasem umysł ludzki nie da się oszukać i rwie się gwałtem do jakiejś jednolitej syntezy; nie chce patrzeć na świat jakby na jakiś magazyn rozmaitości, ale pragnie nie widzieć w świecie jednolitą myśl, nad którą pracują wszystkie działy nauk, które jak kolumnienki w gotyckim sklepieniu wiążą się z niem, wybiegają w nie i z niego spływają.

I tę potrzebę odczuwa instynktowo nawet ta dzisiejsza wiedza, która tak skrętnie unika wszelkiego problemu syntezy, ale ponieważ nie umie jej szukać tam w górę, gdzie jest jedyne, najwyższe rozwiązanie wszystkich problemów, dlatego popełnia jeszcze gorszy błąd, niż jest nim specjalizacja nauki i przeprowadza syntezę od dołu. Przeprowadza ją w krótki i łatwy sposób, ale w skutkach straszliwy, bo układa na jednej linii kamień, zwierzę i człowieka i zamiast syntezy nadziejskiej, spycha wszystko w dół w podłoże materializmu, w którym ginie wszelka hierarchja ducha i wszelkie królestwo duszy. Jak wygląda cywilizacja i kultura, która się zrodziła z takiego podłoża syntezy, na to mamy odpowiedź, gdy wejrzymy w straszliwe oblicze bolszewizmu. Mylimy się, gdy bierzemy bolszewizm za wytwór rosyjskiego ducha; jest on nim w pewnym tego słowa znaczeniu niezawodnie, ale jest przedewszystkiem kryzysem dzisiejszej myśli ludzkiej, dziećciem tych wszystkich systemów, które wynikają ze zmaterializowanego poglądu na wszechświat, tak że dziś z naszym poetą powiedzieć możemy:

Widziałem ojczyzny i ludy, Panie, widziałem wściekłość

I bohaterstwa, ginące pospolu

I do jednego porzucane dołu!

Same pod słońcem widziałem cmentarze!

Kończą się państwa, kończą się mocarze —

Kończy się wszystko, co zaczęło w dumie,

Co w przebiegłości — odwadze — rozumie!

Wśród strasznego wycia szatanów, niechajże się ozwie w świecie hymn do Ducha św.: „Veni Creator“. Tylko w tym hymnie i przez ten hymn nawiąże się na nowo zerwana nić pomiędzy niebem a ziemią, pomiędzy Chrystusem Odkupicielem, a upadłym człowiekiem. Dziś czas już, by ten hymn rozebrzmiał potężnie w piersiach i duszach, przywołanych powszechnem ciężkiem zwątpieniem we własną tylko mądrość i we własne światło. Ale hymn ten rodzi się ze świętej nadziejskiej miłości, którą w duszach rozmaża Sakrament Eucharystji, godnie często przyjmowanej komunji św. Niema dziś miejsca w świecie dla innych hymnów jak tylko dla hymnu zniszczenia w cześć szatana, albo dla hymnu do Ducha św., wyśpiewanego w cześć Chrystusa. Hymn pierwszy pogrąża ludzkość w ciemności, hymn drugi wznosi ją do syntezy najwyższych światów.

(Dokończenie nastąpi).

tego p. minister sądzi, iż będzie pożytecznie już teraz zastanowić się nad tem, co będzie trzeba zrobić, gdy kryzys minie i gospodarka rozwijać się zacznie normalnie. Za jedną z najpilniejszych spraw, które należy do tego czasu przygotować, uważa p. mini. ter ujednostajnienie ustawodawstwa gospodarczego t. j. kodeksu handlowego, cywilnego, ustawodawstwa przemysłowego i t. p. W tym celu do udziału w herbatce dyskusyjnej zaproszeni zostali liczni przedstawiciele sądownictwa na czele oraz przedstawiciele komisji kodyfikacyjnej.

„Trudno określić uczucia uczestników tej herbatki podczas naukowych prawniczych wywodów zaproszonych przedstawicieli świata sędziowskiego

Opon do samochodów

motocykli i rowerów nie będziemy sprowadzali w przyszłości z zagranicy.

Triumf przemysłu polskiego

czytaj w ilustrowanym tygodniku „Samochód“, Poznań, św. Marcina 70.

i prawniczego. Najprawdopodobniej odczuwali to, co odczuwać musiały właściciel domu, gdyby w chwili pożaru tego domu zjawił się u niego architekt i wszczął z nim dyskusję o szczegółach wewnętrznego urządzenia płonącego budynku.

„Konferencje, herbatki i spotkania pomiędzy przedstawicielami rządu i życia gospodarczego są zawsze bardzo pożądane i pożyteczne, jednak w naszych warunkach nie są wystarczające. Wyniki tych narad, jednomyślnie zgłoszone postulaty gospodarcze, nie nakładają żadnych zobowiązań formalnych ani moralnych na rząd co do wprowadzenia ich w życie. Wobec braku czynnego ciała ustawodawczego, do którego te postulaty należałoby wnieść w formie wniosków ustawodawczych, spełniając w ten sposób moralny obowiązek, wynikający z faktu zwołania konferencji i wystąpienia jej opinji i poglądów, rząd przechodzi nad niemi do porządku dziennego, ograniczając się w najlepszym razie do dania obietnicy, iż ewentualnie starać się będzie wziąć je pod uwagę w swej polityce.

„Stan taki nie przyczynia się do wzmocnienia ufności w stosunkach pomiędzy rządem a sferami gospodarczymi, gdyż udział w herbatkach gospodarczych nie zastąpi sferom gospodarczym należnego im udziału w polityce gospodarczej. Polskie koła gospodarcze każdej chwili gotowe są przyjąć na siebie część odpowiedzialności za politykę gospodarczą rządu, ale nie uznają nigdy nieobowiązujących herbatek i konferencji za tytuł do ponoszenia takiej odpowiedzialności“.

A więc „herbatki“ ministerjalne nie są już dla nikogo przynętą. Przejadły się. Może „sanacja“ przejdzie teraz na „czarne kawy“, lub ziółka senesowe.

„Gdzie kres niepoczytalności“

Pod takim soczystym tytułem krakowska „Myśl legionowa“, organ produkcyjnej grupy legionistów, zamieszcza artykuł wstępny, z którego warto zacytować dosłownie następujące ustępy:

„Zbliżają się groźne chwile dla naszej ojczyzny, tak pod względem wewnętrznym, jako też i zewnętrznym. „I trzeba nam wyczerpać cały rozum, energję i siły, by nie dopuścić do jakiegokolwiek katastrofy w kraju, tembardziej, że ościenni sąsiedzi czekają tylko na taką chwilę w Polsce...

„Dzisiejszą walkę obozu rządowego w Polsce nazywają „frontem legionowym“. Właściwie jest to walka „dwóch frontów“, grupy pułkowników, z grupą p. premjera Bartla, który całą siłą swojego rozumu i zrozumienia starał się o utrzymanie chociażby pozorów praworządności, pogodzenia się Sejmu z rządem, naprowadzenia wreszcie pracy twórczej na właściwe tory.

„Dla nas, dla legionistów, jest ta walka bardzo przykra, bo nie wystarczyło, że sami jesteśmy jako legionści rozbici w dziesiątne grupy, nie możemy się zdobyć na wspólny wysiłek w pracy nad odbudową państwa, w dodatku grupa, która wyszła z nas, z obozu legionowego i jest obozem rządzącym i trzęsącym Polską, rozbiliła się jeszcze na dwa fronty, które w podziemiach maskując się nawewnątrz, stara się jedna drugą wysiodlać i podkopać wpływy.

„Walka ta odciąga od wszystkich innych niezbędnych prac, fermentuje całe społeczeństwo, które żyje dzisiaj w nadzwyczajnie ciężkich warunkach ekonomicznych i gospodarczych i wzdycha do jaśniejszych, spokojniejszych chwil życia, do unormowania stosunków, ażeby spokojnie można było działać i pracować, aby rósł dobrobyt obywatela i państwa.

„Walka ta odsuwa i uniemożliwia

prace wybranemu przez naród Sejmowi i Senatowi, narzuca jakiś nieokreślony jasno system, niby silnie rządzący, a jednak szkodliwy i w indywidualnym polskim społeczeństwie nie do pomyslenia.

„Jeżeli przejdziemy w pamięci wypadki ostatnich miesięcy, to przyznać musimy, że Sejm i Senat wykazały dowodnie chęć pracy dla unormowania stosunków w Polsce i w sposób parlamentarny uchwały budżet, ustawy potrzebne, interpelacje itp.“

Kończąc, autor woła:

„Ostatni czas nawiązać kontakt ze społeczeństwem i uczynić bodaj kożstem osobistych poświęceń wysiłek współpracy, a jeżeli ta jest już niemożliwa i Polska musi być „wschodniemi metodami“ rządzona, to niechże ten bat nie omija i tych, którzy, mając możność wprowadzenia nawy polskiej z odmetu klótni, nie uczynili żadnego kroku, aby tumultowi zapobiec.

„Front legionowy w obliczu strasznej odpowiedzialności, zmienić się musi.“

Taki postulat wypowiada krakowska „Myśl Legionowa“, będąca wyrazem tych kół legionowych, które nie mogą się pogodzić z systemem rządzenia, stosowanym przez ludzi, pełniących w legionach służbę nie tyle frontową, co w II oddziale.

Duchowieństwo polskie a Komitet Floty Narodowej

W dniu 22 czerwca rb. Prymas Polski ks. kardynał dr. August Hlond przyjął na specjalnej audjencji inspektora Komitetu Floty Narodowej, p. Czesława Pieniążkiewicza, który, po przedstawieniu celów i zadań Komitetu, oraz po wręczeniu oficjalnego pisma Komitetu, otrzymał od ks. Prymasa zapewnienie, że ze względu na wagę i wielki cel instytucji, akcję i ideę Komitetu Floty Narodowej poprze w całej rozciągłości za pośrednictwem episkopatu polskiego na terenie całej Rzeczypospolitej.

Komitet Floty Narodowej żywi najgłębsze przekonanie, że przychylnie ustosunkowanie się najwyższych dostojników Kościoła i poparcie akcji Komitetu Floty Narodowej, zmierzającej do gromadzenia funduszków na budowę floty morskiej dla Państwa, w najkrótszym czasie wyrazi się w pomyslnych wynikach zbiórki na całym terenie Państwa.

Polska sensacja automobilowa

W kołach sportowych wielkie zainteresowanie, wzbudziło zwycięstwo teamu samochodowego na ostatnim raidzie Automobilklubu Polski. Od szeregu lat wiele teamów starało się osiągnąć ten cel, lecz bezskutecznie. Nasze drogi i warunki drogowe niweczyły wszelkie wysiłki licznych firm samochodowych, dla których zwycięstwo teamu jest tem bardziej ważne, że wykazuje doskonałość każdego wozu, wychodzącego z fabryki, a nie przypadkowe szczęście jednego automobilu, specjalnie do raidu przygotowanego. Dlatego też tegoroczne zwycięstwo teamu, złożonego z 3 wozów marki Hudson, było niejako sensacją przemysłowo-sportową, zwłaszcza, że Hudsony z powodu swej tanioci w Polsce, zostały zaliczone podczas raidu do klasy niższej: turystycznej. Znakomitym kierowcom wozów teamu Hudson: inż. Rychterowi, inż. Hahnowi i inż. Krzeczowskiemu składano z tej okazji liczne gratulacje.

Zwiedzając

Międzynarodową Wystawę Komunikacji i Turystyki w Poznaniu od 6 lipca do 10 sierpnia r. b.

Wszyscy mają dosyć „herbatek“ ministerjalnych

Niezadowolone z obecnego systemu zaczyna ogarniać koła, najbardziej mu dotychczas oddane. Oto „Prawda“, organ Polskich „sanacyjno“-konserwatywnych przemysłowców, w ten sposób omawia ostatnią „herbatkę“ u ministra przemysłu i handlu Kwiatkowskiego:

„P. minister, który tak niedawno jeszcze oświadczał, że widzi już nadlatujące pierwsze jaskółki poprawy gospodarczej, na wstępie swego przemówienia stwierdził bez ogródek, że położenie ekonomiczne kraju jest złe i że będzie takim jeszcze dłużej. Wobec

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Dziki sceny na dworcu

Kto chce jechać na wywczas nad morze, lub w góry musi szturmować miejsce w wagonie

Od paru dni rozpoczął się tłumny wyjazd na wakacje. Wydawałoby się, że administracja kolejowa uwzględni ten ruch i zwiększy — przynajmniej czasowo, w miarę potrzeby — liczbę wagonów. Wiadomo przecie, że koleje skarżą się na zastój, który nie pozwala im osiągnąć pełnej wydajności.

Jest inaczej. Tak np. bezpośrednich wagonów Poznań — Hel daje się tylko dwa, w czem pół wagonu II i jeden III kl. Jeżeli jeszcze, jak się zdarza, pół III kl. rezerwuje się do Gniezna czy Inowrocławia, dla osób wsiadających w Poznaniu zostaje tylko parę przedziałów III kl., i to bardzo niewygodnych. A jeżeli z wagonu I i II kl. jadącego z Krakowa zdejmuje się tablicę z napisem „Kraków — Hel” i podróży przesiadają do poznańskiego, wtedy dla jadących z Poznania niema prawie wcale miejsca.

Łatwo sobie wyobrazić, co się dzieje: Szturm do wagonów, walki o miejsca, klótnie wśród podróżnych, wolań, żeby ktoś z urzędników przyszedł, zobaczył co się dzieje i... pomógł (nawnie!). Narzekania na władze kolejowe. Podobno Poznań na to nie może poradzić.

Z propagandowej włóczgi

Samochodem propagandowym „Kom-turem”

Narzekają ludziska w Poznaniu, że jest drogo wszędzie. Ja ze swej strony pozwolę sobie być nieco odmiennego zdania. Ot, chociażby w Radomsku wyparzona cykorja bez mleka w hotelu „Polonia” kosztuje — 90 groszy. Nie chcę specjalnie chwalić naszych właścicieli kawiarni, ale trzeba im przyznać, że kalkulują uczciwie.

Góry, górki oraz inne dolki nasz Ford brał jak najlepsza maszyna za setki tysięcy złotych. Gdyby tak inną puścić szlakiem z Piotrkowa do Łodzi, napewno lichoby ją wzięło. Droga wymienita, gdyż prócz półmetrowych dziur, oraz kamieni jak końskie łby — wszystko jest w porządku. Ba — pod Łodzią skrapiają ją nawet wodą...

Cudowna to rzecz kiedy człowiek nalyka się kurzu tak, że aż mu tchu zbraknie!

W jaki sposób się polewa muszę opisać, ażeby ktoś wykorzystał to i — zaprowadził w całej Polsce.

Otóż na szosie zjawia się wóz — beczka, napelniona wodą. Konie stanęły, woźnica wiał z wyciąką warzchew jaką używają nasze panie gospodynie i stojąc na beczce zlewa po kawałku szosę. Ekonomia pracy jak się patrzy!

Zdaleka widać już las kominów, to polski Manchester — Łódź.

Naturalnie — sensacja, auto grające, mówiące, śpiewające. Zaglądając od spodu, z boków, na wierzch — słowem wszędzie gdzie tylko zajrzeć można.

Przyznać trzeba pewnym miastom, że ludzie tak są zaciekawieni odczytem o M. W. K. T. oraz reklamami, iż ucziszają nawet dość energicznie bardziej gadatliwych. Do rzędu takich należą: Września, Konin, Turek, Częstochowa, Piotrków, Łódź.

Jak wielkie jest zainteresowanie firmami o których mówimy naprzemian z kierownikiem, niech świadczy fakt, że mam już zapisane nawet zlecenia dla firm z Poznania.

Na zakończenie słówko o strasnym wypadku, którego ofiarę widziałem na własne oczy.

Oto niedaleko wsi Krosno gminy Przerab, znaleziono w pobliżu drogi w życie, zwłoki mężczyzny. Śmierć nastąpiła przypuszczalnie wskutek postrzału z rewolweru.

Mordercy, nie chcąc widocznie aby poznano zabitego, podcinałi mu ręce do kostek oraz poodrzynali całe policzki. Zamordowany liczył sobie około 40 lat, włościanin, dobrze zbudowany. — Zwłoki leżały około 2 tygodni.

Jedziemy w dalszą drogę pod wrażeniem tej straszliwej zbrodni. . .

„— Siadajcie państwo — radzą — do wagonów, które idą do Bydgoszczy, ale tam trzeba będzie przesiadać, a będzie jeszcze gorzej, niż w Poznaniu...”

Podobno dyrekcja gdańska przyjmuje z Poznania i Krakowa razem tylko trzy wagony na Hell. Rezultat ten, że niewiadomo ilu podróżnych było. Poznań nie doda ani jednego wagonu do pociągu bynajmniej nie przeciążonego. Po kilkanaście osób w przedziale, postójki na korytarzach, ścisk, zaduch, męczarnia dla dorosłych, a cóż dopiero dla dzieci, które stanowią znaczną część jadących nad morze.

Kolej jest dla publiczności. Kolej musi stosować się do wymagań ruchu, zwłaszcza w okresach, w których zgóry wiadomo z matematyczną pewnością, że ruch ten będzie wielki. Kolej zbyt drogo kosztuje państwo, żeby mogła lekceważyć zadania, do których jest przeznaczona. Społeczeństwo ma prawo domagać się, aby administracja kolejowa spełniała należycie swoje obowiązki i organizowała przewozy kolejaj tak, jak się przewozi podróżnych... w Europie.

Bandycki napad

Krwawy porachunek na tle bezrobocia

Józef Szablewski, robotnik z zawodu, pracował od dłuższego czasu w fabryce Luboń-Wronki, zyskując uznanie przełożonych za gorliwe wypełnianie swych obowiązków. W Luboniu znajduje się spora garstka bezrobotnych, przyczem kilku z nich niejednokrotnie już dało się we znaki mieszkańcom, urządzając awantury i bijatyki. Ta grupka dowiedziała się, że pracuje człowiek, pochodzący z innej miejscowości i to ich oburzyło.

Urządzono spotkanie się ze Szablewskim „w cztery oczy”. Pewnego dnia zaczepili go na polnej drodze, oświadczając, że jeśli nie zaniecha pracy to go zbiją. Szablewski nie przestraszył się groźby, sądząc, że to tylko jakiś głupi żart. Przybył więc do Lubonia wczoraj o zwykłej godzinie t. j. południu, nie przeczuwając nic złego. Z dworca wyruszył przez pole, by skrócić sobie drogę. Zaskoczony nagle przez dwóch ludzi zdala od wioski zupełnie nie zorientował się o co chodzi. Jeden z bandytów powalił Sz. na ziemię, a drugi wyciągnął t. zw. bykowiec, uzbrojony na końcu potężną śrubą i zaczął nim okładać napadniętego. Wywiązała się krwawa walka, w rezultacie, której oczywiście został pobity Szablewski. Krzyki jego nikt nie dosłyszał, bo miejsce wypadku zdala było od wioski. Dopiero po pewnym czasie przechodzący wieśniak zauważył go zbroczony krwią.

O wypadku natychmiast zawiadomiono policję. Niebawem też przybyła z pomocą Lekarskie Pogotowie (55-55) z Poznania, udzielając nieszczerliwemu pierwszej pomocy. Stan Sz. był tak groźny, że musiano zaraz na miejscu dokonać operacji. Po udzieleniu pomocy ofiarę straszliwej zemsty odwieziono karetką pogotowia w ciężkim stanie do Drużyny. (tr.)

KALENDARZYK

Piątek, 4 lipca 1930.

Słońce: wschód 3,36; — zachód 20,18; — długość dnia 16 godz. 42 min.

Księżyc: wschód 13,53; — zachód 23,58; — po pierwszej kwadrze.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Piątek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza wysoka + 19 st. C., pogodnie, wiatr wschodni, ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 755 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 31 st. C., najniższa + 13 st. Cels.

Przepowiednia pogody na sobotę: W dalszym ciągu pogodnie, lekkie wiatry wschodnie i północno-wschodnie spowodują nieznaczny spadek temperatury.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: — 0,50 m.

Kal. rz. kat.: Józef Kalasanty; jutro Cyryl i Metody.

Kal. słow.: Władysław; jutro Prokop.

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Całodzienna adoracja.** Dnia 4 bm. odbędzie się w kościele pod wezw. Serca Jezusowego na Jeźcach całodzienna adoracja. Początek wystawienia o godz. 6, poczem odśpiewanie dwóch pierwszych godzinek. Zakończenie o godz. 19. Okazja do spowiedzi św. w środę po południu od godziny 5 oraz w czwartek od godz. 4.

OSOBISTE

— * **40-lecie pracy zawodowej** obchodził dnia 1 bm. wyższy radca starostwa krajowego p. Otton Szyszka. W dzień jubileuszu o godz. 9 odbyło się w kościele Św. Kazimierza przy Krajowym Zakładzie dla Gluchoniemych na Śródcie nabożeństwo na intencję Jubilata. Po nabożeństwie poszczególne delegacje krajowych zakładów wychowawczych i prywatnych składały p. radcy Szyszce życzenia. Miłym urocznicem był koncert połączonych orkiestr krajowych zakładów wychowawczych, które przygrywały podczas zebrania uroczystościowego, podobnie przed mieszaniem Jubilata oraz poprzedniego wieczoru w Radio Poznańskim. W skład tej orkiestry wchodzi około 70 wychowanków krajowych zakładów wychowawczych. Wyższy radca krajowy Szyszka jest decernentem wydziału oświatowo-wychowawczego w Starostwie Krajowym i zajmuje to stanowisko od chwili wyzwolenia ziem naszych z pod jarzma pruskiego. W służbie poznańskiego wojewódzkiego Związku Komunalnego pozostaje p. radca Szyszka już od lat 40. Z okazji rocznicy życzymy p. radcy Szyszce, by w jak najlepszym zdrowiu jak najdłużej mógł jeszcze działać dla dobra powierzono sobie decernatu, który stanowi niezwykle ważny dział opieki społecznej.

— * **Dyplom nauk prawniczych** z tytułem magistra uzyskała na Uniwersytecie Poznańskim p. Joanna Mikołajczakówna z Poznania.

— * **Konsul Republiki Czeskosłowackiej w Poznaniu**, inż. Zdenek Matousek po powrocie z urlopu objął w dniu 1 bm. urzędowanie.

— * **Srebrne goły małżeńskie** obchodził w dniu 9 bm. znany obywatel, powstaniec z r. 1918-19, obecnie sekretarz Tow. Powstańców i Wojaków Poznań-Śródmieście, długoletni członek Tow. Przemysłowego Poznań-Wilda oraz należący do wielu innych towarzystw kontroler Dyrekcji Cei p. Edmund Różański z żoną swą Stanisławą z Dekarzów, mieszkający przy Rybakach 23. Na intencję Jubilatów odbędzie się msza św. w kościele Pana Jezusa przy ul. Żydowskiej dnia 9 bm. o godz. 9.

ZYCIE SOKOLE

— * **Druhn i druhowie**, uczestniczący w zlocie wstchłowskiem w Białogrodzie, już powrócili do Poznania. W czwartek uwijali się po boisku, aby kości nieco zeszytniały przez długą podróż, rozruszać przed niedzielnym zlotem. Wszyscy są w najlepszych humorach, nie mają słów uznania dla gościnności i serdeczności, z jaką ich w Jugosławji przyjęto. Występ drużyny ćwiczącej oraz lekkoatletów należy uważać za udane. Drh. Kapszakówna zajęła w biegu na 60 metrów pierwsze miejsce w czasie 8,4 sek. Sztafeta druhen uzyskała trzecie miejsce, startując w słabym składzie bez „Grażyny”. W konkurencji druhow: bieg 100 m. 1) drh. Nowosad (Jarosław) 11,4, 3) drh. Garnarcz (Poznań), w pchnięciu kulą zajął pierwsze miejsce drh. Tilgner 12,04 oraz w dysku pierwszy drh. Tilgner 32,40, trzeci drh. Garnarcz 31,60. W sztafecie 4x100 m uzyskaliśmy drugie miejsce po Czechosłowacji a przed Jugosławją. Jeżeli się zważy, że zawody odbyły się przy przeszło 50 stopniach upału na bardzo złej bieźni, należy uważać wyniki za dobre. (kg.)

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Koło absolwentów IV. szkoły wydziałowej w Poznaniu.** Z powodu zajęcia szkoły przez wycieczki, przybywające na wystawę do Poznania, zebranie plenarne odbędzie się dopiero w dniu 2 sierpnia br. o godz. 20 a nie 5 bm. w auli szkolnej Kółka sportowe, naukowe i muzyczne są przez lipiec i sierpień nieczynne.

— * **Zw. Chrześ. Kupców Podróżujących i Przedstawicieli Handlowych w Poznaniu.** Zebranie miesięczne odbędzie się dnia 5 bm. o godz. 19,30 w lokalu „Boulevard” przy pl. Nowomiejskim.

— * **Pozn. Oddział Zrzeszenia Lekarzy Weterynaryjnych R. P.** Dnia 6 bm. o godzinie 11 rano w sali restauracji „Continental” odbędzie się zebranie miesięczne Zarząd prosi członków o liczną udział.

— * **Tow. Powstańców i Wojaków — Jeźce.** Plenarne zebranie odbędzie się dnia 8 bm. o godz. 20 w lokalu p. Kasperkowej przy ul. Kraszewskiego 16. Na porządku obrad ważne sprawy.

— * **Tow. byłych żołnierzy 10 pułku strzelców Wielkopolskich.** Zebranie odbędzie się 4 bm. o godz. 19,30 u p. Jarockiego przy ul. Masztalarskiej 8.

WYCHOWANIA, KURSY

— * **Kurs kapelanów harcerskich.** — Celem zapoznania się z metodą duszpasterską na terenie harcerstwa urzędzą Dział Duszpasterski Związku Harcerskiego

Polskiego dla księży i alumnów seminariów duchownych dnia 9 bm. kurs dwunastodniowy w Łekawie w odległości 10 km. od stacji kolejowej Kamińsk Nowy na linii Warszawa-Częstochowa. Zgłaszający się winni zamówić konie na oznaczony pociąg pisemnie lub telegraficznie. Koszta utrzymania 5 zł dziennie — alumni placą połowę. Należy zabrać z sobą przybory obozowe.

— * **Wpisy do Katolickiej Szkoły Społecznej.** Wpisy na nowy dwuletni kurs pracy społecznej Katolickiej Szkoły Społecznej, rozpoczynający się w październiku, są już otwarte. Przyjmuje się młodzież obojga płci, posiadającą wykształcenie w zakresie ukończonej szkoły średniej i umiejącą się zdobyć na wielkie wysiłki. Bliższych informacji udziela sekretarjat Katolickiej Szkoły Społecznej w Poznaniu, ul. Podgórna 12 b, bądź ustnie, bądź piśmiennie za nadesłaniem znaczka listowego.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **P. Jan Koch**, dentysta, przeniósł obecnie swoją pracownię na Aleje Marcinowskie 13 (dawn. Hotel Francuski).

— * **Informacyj o rozkładach jazdy i odjeździe autobusów** udziela sekretarjat Włkp. Związku Przedsiębiorstw Autobusowych, który mieści się obecnie w Poznaniu przy ul. Gajowej 1 (nr. tel. 6802, 6356 i 7903). Godziny urzędowania codziennie od godz. 9 do 16, w soboty od godz. 9 do 14.

— * **Drużyna Błękitna przy Chorągwi Włkp. Związku Hallerczyków** obchodził 6 bm. uroczystość pięćdziesiątletnia istnienia, według następującego programu: o godz. 7,30 ogólna zbiórka przed komendą przy ul. Szamarzewskiego 2, skąd nastąpi odmarsz na uroczystą mszę św. do kościoła Serca Jezusowego na Jeźcach, o godz. 9,45 defilada młodzieży błękitnej na ul. Słowackiego przed Domem Amaranowym, a o godz. 10 w sali tegoż domu odbędzie się uroczyste zebranie; w końcu o godz. 14 do 16 będą przeprowadzone pokazowe ćwiczenia sekcji bokserskiej i lekko-atletycznej na stadionie wojskowym Okr. Ośrodku W. F. (wejście z ulicy Marcińskiej). Zaprasza się na powyższą uroczystość rodzinę i znajomych naszych drużyników. Wstęp na zawody wolny.

— * **Tow. Ogródków Działkowych przy Bielnikach** urządza w dniu 5 bm. zabawę taneczną w sali „Columbia” od godz. 20 do 6 rana. Następnego dnia odbędzie się wielka zabawa lato na boisku w ogródkach działkowych.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Z targu.** Dnia 4 b. m. na pl. Sapięzińskim płacono za nabią: 1 kg. masła wiejskiego 4,40—5,00 zł; masła mleczarskiego 5,40 zł; kg. twarogu 1,00—1,20 zł; mendel jaj 1,80—2,00 zł; 1 litr śmietany 2,00—2,40 zł; litr mleka pełnego 32—34 gr; za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 280—3,00 zł; słoniny wędzonej 3,60 do 4,00 zł; wieprzowiny 3,00—3,80 zł; wołowiny 2,40 do 4,00 zł; cielęciny 2,40—2,80 zł; skopowiny 2,80—3,20 zł; koziny 2,00—2,20 zł; smalec 4—4,20 zł; za drób: kura 4—5 zł; perlica 5,00—6,00 zł; kaczka 5,00—6,00 zł; 1 kg. tucznej gęsi 4,00 zł; para gołębi 2,00 do 3,00 zł; indyk 10,00 do 16,00 złotych; para kurecząt 3,50—5,00 złotych. królik 3—4 zł; ryby: 1 kg. karpia 5,60—6,00 zł; lina 3,00—4,00 zł; karasia 2,00—3,20 zł; leszczka 2,60—3,20 zł; okonia 2,60—3,60 zł; surna 4,00—5,00 zł; białych ryb 1,00—2,00 zł; 1 kg. san'acza 5,60—6,40 zł; mietusa 4 zł; szczupaka 4,00—5,20 zł; barweny 4—5 zł; 1 kilogram węgorka 5,60 do 6,00 złotych; za jarzyny: 1 kg. ziemniaków 14—16 gr; młodych ziemniaków za 1 kg. 20—30 gr; 1 kg. marchwi 20 gr; buraków 10—15 gr; cebuli 10 groszy; szpinaku 20 groszy; jarmużu 60—80 gr; pietruszki 50—60 gr; 1 kg. bobu 1,20 złotych; maliny 2,60—3,00 złotych za kg; agrestu 1,00—1,20 zł; czereśni 1,60—3,00 zł; porzeczek 0,80 do 1,20 zł; sałatka zielona główka 5—10 gr; 1 kg. rabarberu 25—40 gr; pęczek rzodkiewek 10 gr; 1 ogórek 0,50—0,80 zł; pęczek młodej marchewki 10—20 gr; 1 kalafior 0,60—2,00 zł; szabel 1,40—1,80 zł za kg; mendel raków 2,00 zł; litr jagód czarnych 70—80 gr; poziomek 1,40 zł; pomidory 3,40—3,80 zł za kg; 1 kg. groszku zielonego 70—90 gr. — Ruch bardzo ożywiony. Dowozy duże. Podrożały jagody. (zh.)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Niespodziewane spotkanie.** Mieszkanca ul. Długiej 11 Helena Rzembowska doniosła w maju br. policji, że Tadeusz Lipiński, bez stałego mieszkania, skradł jej zegarek damski, z którym się ułotnił. Wczoraj Rzembowska spotkała Lipińskiego na ulicy i oddała go w ręce policji Lipiński przyznał się do kradzieży. (z.)

— * **Kradzieże i włamania.** Z Biblioteki Raczyńskich przy pl. Wolności skradziono 4 książki. — Z korytarza komendy Policji Państw. skradziono rower męski p. Walentego Józwiaka, Św. Wawrzyńca nr. 30. — Drugi rower nr rej. 1312 skradziono p. Janowi Płocińskiemu (Dąbrowskiego 62). Właściciel pozostawił swój rower na chwilę przed miejską stacją pomp. — Przy ul. Poznańskiej 27 a włamano się do biur p. Władysława Hulogowskiego. Łupem złodziej padła maszyna do pisania marki „Korona”. — Przez otwarte okno

weszli do mieszkania p. Antoniego Serdecznego przy ul. Poznańskiej 49 nieznani osobnicy i skradli ubrania, bieliznę, zegarek marki „Mosse” i papierosnice, znaczoną monogramem A. S., ponadto inne drobne rzeczy i portfel z zawartością 50 zł. Wartość skradzionych przedmiotów ocenia właściciel na 900 zł. — Przy ul. Kraszewskiego włamano się do piwnicy drogerii p. Stefana Zawadzkiego. Lupem złodziej padł około 20 kg. świec. — Przy ul. Matejki 4 włamano się do mieszkania p. Wacława Gryczewicza i skradziono futro lise wartości około 600 zł. (z.)

— * **Czyje pieniądze?** W dniu 22-go czerwca r. b. zostawiono w firmie Ed. Kargę przy ul. Nowej 7-8 pewną sumę pieniędzy, których dotąd nie odebrano. Poszkodowany zachęca zgłosić się do wspomnianej firmy.

Z OSTATNIEJ CHWILI

— * **Wypadek samochodowy księgarza poznańskiego.** Znany działacz na Kaszubach p. Wł. Smyczyński z Poznania uległ przed kilku dniami, gdy wracał samochodem z Jastrzębiej Góry do Pucka, katastrofie samochodowej. Samochód uderzył o drzewo i uległ rozbiciu. P. Smyczyński, przebywający od kilku tygodni nad Bałtykiem, poranił sobie w tej katastrofie obie nogi i przebywa obecnie w klasztorze SS. Elżbietanek w Pucku. Życiu jego nie zagraża niebezpieczeństwo.

— * **Pożar od pioruna.** Podczas burzy grom uderzył w stodołę Stanisława Kobiłaka w Junciewie (pow. zniński), wzniciąc pożar. Od palącej stodoły zajął się chlew, który poszedł z dymem. Szkody ocenia się na około 15 tys. zł. Straty dla pogorzela są bardzo duże, gdyż był on ubezpieczony zaledwie na 4 tys. zł. (k.)

— * **Spędzała kozy i wpadła pod pociąg.** W pobliżu toru kolejowego w Łęce w powiecie kepzińskim pasła w tych dniach kozy 76-letnia wdowa Rozalja Skowrońska. Gdy nadjeżdżał pociąg, Skowrońska usiłowała zgonić kozy z toru, została jednak uderzona wagonem tak silnie, że doznała uszkodzenia czaszki. Ciężko poranioną starszkę przewieziono do szpitala w Kepnie. (k.)

— * **Zabity przez byka.** W Boruchowie (pow. ostrzeszowski) poturbowany został przez byka 77-letni Józef Owczarek i zmarł wskutek odniesionych ran. Winę przypisuje się synowi, który nie zachował dostatecznej ostrożności jako właściciel złośniwego byka. (k.)

— * **Utonął podczas kąpiei w jeziorze w Wilkowy pod Gnieznem** 12-letni Jan Woldawa. (k.)

— * **Samobójstwo umysłowo chorego.** W łasku pomiędzy Brzostowem a Zerkowem (pow. jarociński) powiesił się na drzewie 27-letni robotnik Stanisław Musiałowski. Jak się okazało, już poprzednio usiłował on popełnić samobójstwo, które jednak udaremnił. Denat zdradzał objawy choroby umysłowej. (k.)

— * **Zabił motyką domagającą się zapłaty.** W Bocińcu pod Pobiedziskami powstał spór między gospodarzem Stanisławem Janickim a Mariją Drzewicką ze Swarzędza-wsi na tle uiszczenia należności. W pewnym momencie zirytowany Janicki uderzył Drzewicką motyką w głowę tak silnie, że śmierć nastąpiła na miejscu. Janickiego aresztowano. (k.)

— * **Pożar od gromu.** W Ołocznie pod Toruniem uderzył grom w młyn p. Rogackiego, wywołując pożar. Ogień przeniósł się na dom i stodołę, zamieniając wszystkie trzy budynki w perzynę. Straty są poważne. (x.)

— * **Samobójstwo defraudanta.** Obok jeziora w Raduniu pod Chojnicami znaleziono zwłoki egzekutora powiatowego Machajewskiego z Starogardu. M. popełnił samobójstwo wystrzałem z rewolweru. W pozostawionym liście denat oświadczył, że sprzeniewierzył pewną kwotę na szkodę wydziału powiatowego, a nie mogąc jej zwrócić, postanowił zakończyć życie. (x.)

— * **Katastrofalne zderzenie autobusu z motocyklem.** Na szosie Kościelna — Tczew wjechał autobus na motocykl, rozbijając go doszczętnie. Siedzący na motocyklu student politechniki gdańskiej odniósł ciężkie obrażenia. Wskutek zderzenia stoczył się autobus do rowu i wywrócił się, a pasażerowie odnieśli ciężkie obrażenia cieleśne. (x.)

Z WIELKOPOLSKI

— * **Śrem.** (Święto sportowe.) Dnia 29 ub. mies. urządził Pow. Komitet W. F. i P. W. święto sportowe. W obchodzie brały udział wszystkie towarzystwa o charakterze wojskowo-wychowawczym. Po uroczystej mszy św. i kazaniu odbyła się defilada przed przedstawicielami W. F. i P. W. W południe ruszył pochód w kierunku koszar, gdzie urządzono wspólny obiad, poczem naznaczono zbórkę zawodników do pięcioboju zespołowego. W pięcioboju zespołowym ciężkim (bieg 100 m, pchnięcie kulą, skok wzwyż, w dal, bieg 800 m) pierwszą nagrodę otrzymał „Sokół” druga Śremski Klub Sportowy. W pięcioboju zesp. lekkim wspaniałe zwycięstwo odniósł hufiec gimn. męski, zdobywając pierwszą i drugą nagrodę; trzecią nagrodę uzyskało Harcerstwo z Kórnik. Po raz pierwszy w zawodach brało udział P. W. żeńskie. Pierwsze miejsce w trójboju jednostkowym dla pań zdobyła K. Słabolepsza (Sokół), drugie Idaszewska (Hufiec gimn.), trzecie Gembalska (Hufiec gimn.). Nagrodę wędrowną w sztafecie 4x100 m. zdobył po raz drugi z rzędu Hufiec gimn. męski. Wieczorem po przemówieniu p. starosty Wilczka i por. Banasika nastąpiło rozdanie nagród.

Kruszwica
Agencję „Kurjera Poznańskiego”
przejął p.
St. Gliński
Kruszwica, Rynek 7
Zamówienia oraz przedpłatę na lipiec i dalsze miesiące skutecznie prosimy tylko u p. St. Glińskiego. Powyższa agencja przyjmuje abonament i ogłoszenia po cenach oryginalnych bez żadnych dopłat.

— (Likwidacja „Wiadomości Śremskich”). Z dniem 1 bm gazeta p. t. „Wiadomości Śremskie” nie wychodzi. Powodem likwidacji miały być trudne stosunki finansowe. (ss.)

— * **Inowrocław.** (Miejska Przychodnia Przeciwwgruźlicza.) W dniu 1 lipca została uruchomiona przez Magistrat Miejska Przychodnia Przeciwwgruźlicza w domu p. dr. Kaczkowskiego. Jest ona otwarta we środy i soboty w godzinach między 12 a 13. Okulista dr. Kaczkowski objął kierownictwo przychodni.

— (Z Wystawy Ruchomej.) Dnia 28 czerwca o godz. 16 odbyło się otwarcie Wystawy Ruchomej. W sali „Parku Miejskiego” mieszczą się stoiska firm prywatnych z różnych stron Polski, obejmujące wyroby włókiennicze, skórzane, papierowe, cukry, czekolady, platerę. Wielu ciekawych gromadzą firmy wyrobów kilimowych z Zakopanego i Glinian, na podwórzu zaś znajdują się klatki z drobiem i nowoczesnymi urządzeniami kurników. W gmachu szkoły wydziałowej męskiej zgromadzono wyroby firm krajowych, obejmujące działy maszyn rolniczych i inne gałęzie miejscowego rzemiosła. W gmachu szkoły miejskiej przemysłowo-handlowej znajdują się wyroby szkół zawodowych: miejscowej, warszawskiej, gnieźnieńskiej i innych, prócz tego odbywają się praktyczne pokazy kuchni dietetycznej i odczyty z dziedziny odżywiania racjonalnego.

— (Pożar.) Dnia 23 czerwca powstał z nieznanych przyczyn straszny pożar w Jaszczółtowie pod Rojewem w zagrodzie p. Ruchalskiego. Mimo szybkiej pomocy straży pożarnych z Rojewia i Pionkówka spłonęła stodoła wraz z siewczarnią, młocarnią i wialnią. Szkody wynoszą ogółem około 5 tys. złotych, ubezpieczenie zaś było bardzo małe. Charakterystycznym jest, iż miejscowi Niemcy mimo rozkazu naczelnika straży Witczaka odmówili dostarczenia wody.

— (Na pomnik Jana Kasprzowicza.) Na budowę pomnika Jana Kasprzowicza złożono już przeszło 40 tys. złotych, z czego 25 tys. złożył Magistrat miasta, pozostałe 15 tys. złotych zakłady przemysłowe, instytucje bankowe oraz osoby prywatne z miasta i okolicy.

— (Z Rady Miejskiej.) Na ostatnim posiedzeniu Rady miejskiej omawiano sprawę uzdrowiska. Stwierdzono, iż wpływ kuracjuszy i dochody uzdrowiska są w tym roku lepsze niż w roku ubiegłym. W końcu czerwca notowano powyżej 1200 osób w uzdrowisku. Z ważniejszych spraw omawiał dr. Pawlak kwestję budowy łaźni miejskiej. Po przyjęciu budżetu dodatkowego w sumie 411 300 zł, radny Jurkowski referował sprawę podatku od zabaw i widowisk.

— (Kiermasz dla dzieci.) Dnia 6 bm. o godz. 14.30 Tow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo urządził w ogrodzie przy strzelnicy zabawę dla dzieci. Będzie przygrywała orkiestra 59 p. p., dzieci otrzymają parasolki, wianeczki i czapeczki kolorowe. Cały dochód przeznaczają się dla najbiedniejszych.

— (Rocznica Grunwaldu.) Dnia 15-go bm. mija 520 rok zwycięstwa pod Grunwaldem. Komitet obchodu rocznicy projektuje urządzać uroczystość w niedzielę, dnia 20 bm. (em.)

Z walnego zebrania Cechu rzeźnickiego w Poznaniu

W dniu 1 lipca b. r. odbyło się na sali p. Jarockiego nadzwyczajne walne zebranie Cechu rzeźnickiego w Poznaniu.

Na pierwszym miejscu obrad, omówiono sprawę przyjmowania do pracy nowych czeladników.

Sprawę wyjaśnił Starszy Cechu p. Mikołaj Górski. Chodzi o utrzymanie własnego biura pośrednictwa pracy przy Cechu Rzeźnickim w Poznaniu, z pod którego na korzyść państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy wyłamać się stara czeladź podlegająca wpływom socjalistycznego Zw. Pracowr. Przem. Spoż. w Warszawie. Referent podniósł łączność strajku czeladzi rzeźnickiej w Poznaniu o ujawnioną obecnie tendencją wyłamania się z pod wpływów cechowego pośrednictwa pracy, a to celem zniesienia wpływu Cechu na obsadzanie wolnych stanowisk przy cechu rzeźników.

— Dzięki osładarności i karności orga-

nizacyjnej Cech Rzeźnicki w Poznaniu wyszedł z narzuconego mu przez czeladników strajku nietylko cało, ale jeszcze wzmocniony. Według wywodów prelegenta, nie wolno przyjmować żadnego czeladnika, jak tylko przez Cechowe Biuro Pośrednictwa Pracy.

Następnie omówił p. Górski sprawę odbywających się rewizyj sanitarnych w składach, warsztatach i pracowniach rzeźnickich. Przyczyną tych częstych rewizyj są doniesienia publiczności na rzekome nieporządk i brak czystości w składach, jak i w warsztatach.

Zwraca więc referujący uwagę na to, a do obecnych apeluje, by każdy z jak największą skrupulatnością starał się o utrzymanie swego składu, warsztatu i wszystkich ubikacyj w jak najwzorowszej czystości, by nie dać publiczności najłżejszych powodów do żalów czy skarżenia się na niechlujność i brak czystości.

Po załatwieniu innych drobniejszych spraw i obszernej dyskusji, zamknął przewodniczący trzygodzinne obrady. (x)

SPORT

Lekka atletyka

— **„Warta” — „Stadjon”:** Niedzielny mecz będzie dla czołowych lekkoatletów ostatnią próbą przed odbywaniem się za tydzień mistrzostwami Polski. A startują w tym meczu następujący kandydaci na mistrzów Polski: Zajusz (St) w biegu 110 mtr. płotki, Sikorski (St.) dawniej Polonja, Warszawa w skoku w dal i w biegach na 100 mtr. i 200 mtr.; Heljasz (W) w pchnięciu kulą i rzucie dyskiem; Biniakowski (W) w biegu na 200 mtr. i 400 mtr. Poza ten cały szereg kandydatów na czołowe miejsca jak Banaszkiwicz, Kruszczyński, Pawlak (W) Rzepuś i Rojek (St) i inni. Równocześnie odbędzie się międzklubowy mecz młodzieży Warta — S. M. P. Początek meczu w niedzielę punktualnie o godz. 17 (5-tej) na boisku Warty.

Pięściarstwo

— **„Pierwszy krok bokserki”** rozpoczął się w czwartek, przyczem na 104 startujących zgłoszonych zgromadził 86. W pierwszym dniu walczyło 72 zawodników. Najliczniej stawiała się „Warta”, „Błękitni” i „Sokół” przyczem ci ostatni przy dość wysokim poziomie, wszystkich walk, prezentowali się najlepiej. Dziś dalszy ciąg zawodów w hali „Osrodka”. (wz)

Konarszewski zdyskwalifikowany został przez P. Z. B. na dwa miesiące za samowolne opuszczenie Budapesztu w czasie mistrzostw Europy. Naszym zdaniem kara ta jest zbyt łagodna.

Pływanie

Do mistrzostw okr. zgłosiło się 148 zawodników i 45 zawodniczek. Jezeli wszyscy staną musi się odbyć 244 biegów panów i 124 biegi pań. W sobotę — bieg na 1500 m. (wz)

Tennis

W finale turnieju w Wimbledonie spotkają się dwaj Amerykaneci, a mianowicie Tilden (po wyeliminowaniu Borotry z trudem w pięciu setach) i Allison (po zwycięstwie nad swym rodakiem Doegiem 6:3, 4:6, 8:6, 3:6, 7:5). Cochet i Brugnon pokonali zespół Tilden i Timmer 6:2, 4:6, 6:3, 6:3, górując nad nim bezapelacyjnie; obecnie w półfinale już spotykają się z parą Allison i van Ryn. — W mieszanych po wycofaniu się Tildena i Aussem pozostają jeszcze cztery pary, a największe szanse ma zespół Whittingstall i Cochet.

Ofiary na Pomnik Najsw. Serca Pana Jezusa w Poznaniu

do kasy komitetu wpłacono do dnia 28. 6. 1930

Sredzińska, Miłosław	10,—	Janiszewska	3,—	o zdrowie	20,—
K. Pawłowska, Gdańsk	5,—	M. Dobakówna	5,—	Olejczak, Poznań	20,—
3 guldenu zł. 4.80		Za pośredn. X. Nowakowskiego	5,—	X. Prob. Stan. Piotrowski,	5,—
Krzysztofiak, Warszawa	5,—	Służące z Krakowa	25,—	Staw:	
Kamińska, Warszawa	5,—	H. F. ze Stow. św. Zyty,	50,—	Ofiara od parafjan i od	45.90
M. Winter, p. Bank Wz. Pom.	5,—	Kraków	1,—	siebie	
Beyn, p. Bank Miasta	10,—	N. N.	1,—	X. Biskup A. Laubitz, Gniezno	50,—
Poznań				Stan. Brownsfordowie,	50,—
„Strzecha”, Korporacja				Białcz	
Budowniczych, Poznań	300,—	Sod. Pań, Miejskich,	55,—	Bank Ludowy, Przemęt	
p. Bank Miasta Pozn.		Lublin	10,—	na intencje o miłosierdzie	
B. Cz., p. Bank Miasta		Siostry N. N.	10,—	i opieki nad Narodem	
Poznań		Sod. Pań Zaw. Kupieckiego	77.50	Polskim	200,—
Matuszewska, Warszawa	15,—	za sprzedane pocztówki	2 888.70	St. Maczyński, Mieścisko	5,—
Julian Weychan, Steszew	3,—	Kurjer Poznański 8 kup.		Fr. Głowacki, Inowrocław	20,—
Al. Brygoła, Warszawa	5,—	dojarowych		J. Wawrzyński, Poznań	10,—
Fr. Borowiec, Warszawa	4,—	A. Paszczyńska, Brzeźany	5,—	St. Włodarczakowa, Nowy	
p. Kostrzewscy, Poznań	5,—	J. Biskupka, Krzywiń		Tomyśl	5,—
A. Tkaczykówna, Poznań	10,—	z podziękowaniem za odebrane łaski N. S. J., a prosząca o nowe	5,—	X. Dz. Michalski Zaniemyśl	
Za pośrednictw. X. Wośko		N. N.	3,—	w dalszym ciągu:	
Poznań		Jenczówna	3,—	Skrzydlewscy, Łuczyn	25,—
M. Guszczyńska, Oborniki	15,—	A. Przybylska	5,—	N. Kmiecicki, Zaniemyśl	3,—
Jul. Mania, Dąbrówka W.	6.35	Stan. Grzeszkowiak		Razem zł. 23,—	
Kołodziej	20,—	p. B. Zw. S. Z.	25,—	L. Kryślakowa, Września	5,—
Rowiński	10,—	J. M. p. Bank Miasta Poz.	2.50	St. Ciesielski, Rawicz z podz.	
W. Szyfter	5,—	H. Dyczkowska Bystra	5,—	za odebrane łaski z próba	
Witajewski, Szamotuly	5,—	J. Drobnik, Chelмно	5,—	o dalsze	10,—
N. N. z próbą na pewna		E. H. Pawelczyk, Bytków	5,—	M. i K. Krauzowie, Grodzisk	
intencje		A. Pańczak, Mikuszewo	5,—	z próba o zdrowie i błogosławieństwo	10,—
Helena S., Warszawa	10,—	X. Fr. Kwiatkowski, od p.		J. L. Kochłowice	10,—
Brzezińska, Kalisz	50,—	wnej osoby z Krakowa	6,—	H. Lewicka, Krystynopol	5,—
Matuszewiczowa, Wilno	15,—	Stow. Pań św. Wincentego		W. Tytkowski, Bydgoszcz	5,—
Sosnowska, Wilno	2,—	a Paulo, Krzywiń	10,—	A. Koteraszówna Łaski	3,—
St. Golow, Wilno	1,—	Wielewiec, Ostrzeszów	10,—	X. Prob. Cuiewicz, Czerlejno	
E. Szym, Wilno	1,—	Scheffs, Bralin z podz. za		składka parafjan,	
J. Kepnowska, Kalisz	10,—	odebr. łaski z próba		II. rata,	82,—
Machowicz	10,—				
Stańkiewiczowa	5,—				

Konto P. K. O. 207470. — Sekretarjat Al. Marcinkowskiego 21.

Staraniem Komitetu Budowy Pomnika odbywa się w każdy pierwszy piątek miesiąca u OO. Jezuitów msza św., o godz. 7-mej, na intencje wszystkich żyjących i zmarłych ofiarodawców na pomnik Najsw. Serca Pana Jezusa.

Wioslarstwo

Regaty bydgoskie które odbędą się w niedzielę zapowiadają się bardzo ciekawie, gdyż do 20 biegów zgłosiło się 18 towarzystw i to z Poznania, Warszawy, Torunia, Grudziądz, Włocławka, Tczewa, Nakła, Chelmży, i Bydgoszczy. Wszystkie biegi zapowiadają się bardzo interesująco a zwłaszcza eliminacyjne do mistrzostw Europy.

TEATRY

— * **Z Teatru Wielkiego.** W sobotę, 5 bm. gościnny występ Kazimierza Czarneckiego w operze „Samson i Dalila”. — Partnerami znakomitego artysty będą pp. Szafranska, Karpacki, Romanowicz i Zathy; kapelmistrz p. Tyllia. W niedzielę, 6 bm. „Halka” z pp. Bojar - Przemieniecka, Majem i Zathyem; kapelmistrz p. Tyllia. W partii Jontka wystąpi Zygmunt Malinowski. Przedstawienie to zaszczyca ministrowie i ambasadorzy, którzy przyjadą na otwarcie wystawy. W poniedziałek, 7 bm. operetka „Hrabina Marica” z pp. Fontanówna, Grabowska, Bratkiewiczem, Raczkowskim i Sendekim; kapelmistrz p. Leszczyński.

Kasa zamawiań otwarta tylko w Teatrze Wielkim od 10 do 17.

— * **Z Teatru Nowego.** Dziś i dni następnych wyborna komedia świetnej spółki autorskiej Flerisa i Caillaveta p. t. „Osiołkowi w żłoby dano...” z gościnnym występem Aleksandra Węgierki w roli Jerzego Boullains. Komedia ta — to prawdziwe arcydzieło współczesnej literatury francuskiej. Dużo przekomicznych momentów i szczerego humoru skądają się na całość rozśmieszającą publiczność do łez. Na czele świetnej zgranego zespołu Teatru Nowego p. H. Cieszkowska. Resztę obsady stanowią pp. Gruszecka, Jerzmanowska, Fiszer-Chmurkowska, Trojanańska, Mazanek, Kitka - Sokołowski, Płonka - Fiszer, Tyliczyński, Roliec i inni. Piękne i pomysłowe dekoracje p. Al. Kobrynia.

Jutro, w sobotę, o 11. wiecz. w sali „Słońce” wykonają artyści szereg najnowszych przebojów „Morskiego Oka”. W arcywesołym programie WŁADYSŁAW WALTER, bezkonkurencyjny mistrz humoru, bohater wielu filmów, niezrównany odtwórca typów charakterystycznych. — STANISŁAWA KARLIŃSKA, niezrównana piosenkarzka, słynna królowa mody, której bajkowe toalety podziwiała cała stolica. JADWIGA HRYNIEWIECKA, europejskiej sławy tancerka, prymabalerina teatrów „Casino de Paris” oraz „Olimpia” w Paryżu. Ponadto w programie udział przyjmą: WACŁAW KUCHARSKI, świetny konferencjer i uroczą piosenkarzka MARJA RYLSKA. Jeśli dodamy, że wspaniali i umiejętnie dobrany program obejmuje szereg najnowszych „przebojów” „Morskiego Oka” — to chyba nie przesadzimy twierdząc, że sobotni wieczór artystyczny w „Słońcu” stanowić będzie miłą atrakcję dla naszej publiczności. Ceny biletów minimalne od 2,50—6 zł. Sala specjalnie chłodzona. Przepuszczenie biletów w składzie cygar p. Szejnbrowskiego, ul. Gwarna 20, telefon 56-88. zw 24 378

Teatr Wielki

Sobota, 5. 7. „Samson i Dalila”. (Występ gość. Kazimierza Czarneckiego).
Niedziela, 6. 7. „Halka”.
Poniedziałek, 7. 7. „Hrabina Marica”.
Początek o godzinie 8 wieczorem.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Osiołkowi w żłoby dano” — Gość. występ Al. Węgierki.
Sobota, 5. 7. „Osiołkowi w żłoby dano...” (Gość. występ Al. Węgierki).
Niedziela, 6. 7. „Osiołkowi w żłoby dano...” (Gość. występ Al. Węgierki).
Początek o godzinie 8 wieczorem.
Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygardłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

PRZED OTWARCIEM „KOMTURU“

W niedzielę odbędzie się w naszym mieście uroczyste otwarcie Międzynarodowej Wystawy Komunikacji i Turystyki.

Sztuka, która jako zdobnictwo przenika coraz mocniej, na szczęście, różne dziedziny życia, zawiązała stosunki także z komunikacją. Lokomotywa, motorówka, samochód i aeroplan mogą być dziełami sztuki i coraz częściej niemi są. Ich „funkcjonalizm“, tj. forma wynikająca z przeznaczenia, wprowadza je w dziedzinę piękna. Nasz Dział Sztuki i Kultury zajmuje się tą częścią Wystawy, jako też jej zdobniczym arrangementem. Pracę tę zgodził się podjąć nasz stały współpracownik, artysta rzeźbiarz i b. wicekomisarz działu polskiego na paryskiej Wystawie Sztuk Dekoracyjnych w r. 1925, Ludwik Puget.

Poza tem uwzględnimy w Dziale inne w nasz zakres wchodzące oddziały Wystawy, kładąc akcent zwłaszcza na krajoznawstwo, które z turystyką znajduje się w bezpośrednim związku, a które nasz Dział prowadzi jako stałą rubrykę, informując czytelnika o wszystkich ważniejszych poczynaniach na tym gruncie.

NAUKA

Poznańskie Wieczory Lekarskie. W szpitalu św. Józefa odbył się wieczór lekarski z następującym porządkiem obrad: 1) Dr. M. Stabrowski: „Pokazy z zakresu praktyki pedjatrycznej“ (przyp. stanu po zapaleniu mózgu, matolectwa wrodzonego, zapalenia opon mózgowych, gruźlicy o nietypowym przebiegu, skazy wysiękowej epispadiazy u dwuletniej dziewczynki, rozległych klykcin i owrzodzeń, porażenia nerwu twarzewego, choroby Jacksch Hayema). 2) Dr. K. Bross: „Kilka uwag o mikrohemosedymetrach, pokaz mikrohemosedymetru, według Roulesta“. 3) Dr. M. Stabrowski: „Odczyt o szczeniaku hprzezbłoniczych i płonicy“.

Nowi członkowie lwowskiego Tow. Naukowego. Piszą nam ze Lwowa: Nasze Towarzystwo Naukowe odbyło doroczne publiczne posiedzenie. Nim zdam sprawę z przebiegu tej podniosłej uroczystości kulturalnej, należy wymienić nowo mianowanych członków. Nasza instytucja ma ich dwie kategorie: czynnych i „przybranych“, odpowiadających kategorii członka korespondenta. Na wydziale filologicznym zostali członkami czynnymi miejscowymi: dr. Zygmunt Czerny, dr. Jerzy Kowalski, profesorowie uniwersytetu we Lwowie, członkami czynnymi zamiejscowymi: dr. Gustaw Przychocki, profesor uniwersytetu w Warszawie, dr. Stanisław Kot, profesor uniwersytetu w Krakowie, dr. Kazimierz Kolbuszewski, profesor uniwersytetu w Wilnie, dr. Giovanni Maver, profesor uniwersytetu w Rzymie, członkami przybranymi: dr. Witold Taszycki, profesor uniwersytetu we Lwowie, dr. Ryszard Skulski, dr. Zdzisław Żygulski, dr. Artur Rapaport, profesorowie gimnazjum we Lwowie, dr. Henryk Zyczynski, docent uniwersytetu w Lublinie; na wydziale historyczno-filozoficznym: członkiem czynnym miejscowym: dr. Adam Fischer, profesor uniwersytetu we Lwowie; na wydziale III. matematyczno-przyrodniczym: członkiem czynnym miejscowym: dr. Stanisław Kulczyński, profesor uniwersytetu we Lwowie, członkami przybranymi: dr. Napoleon Gasiorowski, profesor uniwersytetu we Lwowie, ks. dr. Bolesław Rosiński, docent uniwersytetu we Lwowie. Członkami sekcji historii sztuki i kultury wybrani zostali: ks. dr. Zdzisław Obertyński we Lwowie, i dr. Zbigniew Hornung, konserwator okręgowy we Lwowie. (lk)

Polskie Towarzystwo Matematyczne Oddział Lwowski odbył posiedzenie naukowe z następującym porządkiem dziennym: 1) prof. H. Steinhaus: O prawdopodobieństwie zbieżności szeregów funkcyjnych. 2) St. Ulam: Z teorii punktu stałego.

POLONICA WŁOSKIE

„Rivista di letterature slave“. Ostatni zeszyt tego pisma (V, 3 z maja i czerwca) został poświęcony w całości J. Kochanowskiemu. Znajdujemy więc tu na czele krótki syntetyczny szkic prof. Mavera, następnie artykuł p. Marji Bersano Begey, zestawiający „Treny“ z „Tumuli“ Pontana, potem W. Giustiego rzecz o polemice Kochanowskiego z Desportesem, Damianiego uwagi o „Trenach“, i tegoż przekład całkowity tego arcydzieła „następują uwagi Damianiego o francuskim i angielskim przekładzie „Trenów“. Bardzo cenną jest obszerna (20 str.) recenzja Mavera poświęcona monografii Windakiewicza o J. Kochanowskim. W końcu p. Agosti omawia Kochanowskiana w „Biblij. Narodowej“. Wartościowy ten zeszyt jest dowodem rzetelnej pracy włoskich polonistów. Żaden inny z zaprzyjaźnionych narodów w ten sposób Kochanowskiego nie uczcił. Publikacje te omówić należy szczegółowo, aby ukazać jej pełną wartość. (P)

MUZYKA

Z Krakowskiego Konserwatorium. Piszą nam z Krakowa: Na popisie naszego konserwatorium, prowadzonego przez Tow. Muzyczne okazało się, że wyniki pracy są poważne, a sama praca nader usilna. Wystąpiły np. aż dwie orkiestry uczniowskie: symfoniczna i dęta, prowadzone przez prof. Dymka. Wykonały one (w zespole symfonicznym) Chopina polonez a-dur i „Sen nocy letniej“ Mendelssohna, zaś w dętym fragmencie z „Rienzi“ oraz Rossiniego uwerturę do „Semiramidy“. Popisywały się z równym powodzeniem chóry: męski i mieszany, wykonywując m. innymi dwie pieśni kurpiowskie Szymanowskiego, rzeczy trudne, o fakturze polifonicznej, właściwej genialnemu twórcy. Klasy instrumentów solowych spisały się także wybornie, klasa śpiewu prof. Ruskowskiej wystawiła m. in. fragment z „Holendra Tulacza“ (scena praśniczki i ballada Senty). Drugą klasę śpiewu prowadzi prof. Kniagin. (km)

RUCH REGIONALISTYCZNY

Pokuckie Muzeum Regionalne. Ze Stanisławowa piszą nam: Zawiązało się tu towarzystwo przyjaciół muzeum pokuckiego, mające na celu popieranie i ochranianie tej ważnej kulturalnej i społecznej placówki Muzeum pokuckie, o którego powstaniu dawniej donosiłem, zbiera eksponaty z zakresu ludoznawstwa, przyrody, oraz ilustrujące przeszłość i teraźniejszość. Pokucia. (s)

WARSZAWA ODMIASTAWIA OPERĘ

Piszą nam z Warszawy:

I tak rada miasta rozpoczęła wakacje, nie zadecydowawszy ostatecznie jak sobie wyobraża losy odmiastowionej opery. Magistrat jest wszakże zdecydowany rzucić z miasta olbrzymi, a kulturalnie mało produktywny koszt, jaki pociąga za sobą prowadzenie Teatru Wielkiego, lub przynajmniej przerzucić go w znacznej części na rząd.

Jest to stanowisko zrozumiałe i racjonalne. Magistrat rozumuje tak: skoro władze rządowe są zdania, że opera jest dla celów reprezentacyjnych w stolicy niezbędna, to niechże do tej reprezentacji coś dołożą, albo najlepiej niech ją na siebie przejmą. W tym ostatnim wypadku magistrat będzie Teatr Wielki subwencjonował i da rocznie milion gotówką, a nadto pokryje emerytury wynoszące 650.000 rocznie, w pierwszym, tj. przy zatrzymaniu opery w zarządzie miasta, rząd musi dać półtora miliona subwencji.

Tylko przy jednym z tych dwóch systemów może miasto usprawiedliwić się wobec płacących podatki, że nie marnuje ich grosza, wkładając olbrzymie sumy w teatr śpiewny, którego pożytek kulturalny jest, jeżeli idzie o kulturę muzyczną, bardzo niewielki i właściwie żaden w stosunku do kosztów. O ile wkłady w teatr dramatyczny, mówiony, są dla każdego cywilizowanego człowieka zrozumiałe, o tyle teatr śpiewny, niezdolny do utrzymania się przy frekwencji nawet przy krociowych subsydiach, jest jawną niedorzecznością. Zrzuciwszy ciężar „muzyki“ będzie mogło miasto jeszcze wydatniej poprzeć dramat i komedję, której poziom jest sprawdzianem kultury w niejednym z jej ważnych odcinków.

Przy tej okazji rozległo się mnóstwo głosów krytyki o operze warszawskiej. Jest w nich wiele słuszności, ale i wiele miazmatów kulisowych, które docierają do prasy i — jako „gazy“ (nawet trujące) — podsycają nieraz ogień, przy którym piecze się prywatne interesy. Płotka teatralna jest bardzo lotna i zjadliwa. Jej echa publiczne, drukowane, wielce naszej operze szkodzą, bo deprecjonują niejedną prawdziwą i udaną wysiłek obecnej dyrekcji, rzucając go w jeden kosz z tem, co w istocie jest podstępne, a na co składał się ubiegły lata lenistwa i zastoju. (te)

Pisma nadesłane

„Język Polski“. Nr. 3. Treść: W Weintraub: „Jakiego Kochanowskiego znamy“. — H. Datkova: „Pol. cmentarz“. — S. Szober i K. Nitsch: „Nowotwór zaimkowy“. — J. Morawski i K. Nitsch: „Stary pryk“. — M. Dluska: „Przyczynek do zbierania polskich form hipokorystycznych“. — K. Stadtmüller: „Polskie słowniki górnicze“. — A. Passendorfer: „Z pobojojska błędów językowych“. — Odpowiedzi Redakcji. — Wydawnictwa I. M. I. P.

ROK ARCHEOLOGICZNY W WIELKOPOLSCE

Jeden z najpomyślniejszych — Co przybyło w Muzeum Wielkopolskiem — Zainteresowanie młodzieży i społeczeństwa — Wykopaliska nad górną Wartą — Narzędzie z Węgier — Olbrzymi grób w Szubińskim — Groby skrzynkowe — Cenne odkrycia w Gnieźnie — Szczątki grodziska Piastów.

Na progu nowego sezonu wykopaliskowego godzi się zdać sprawę z tego, czego dokonano w roku ubiegłym w zakresie badań archeologicznych w Wielkopolsce (przyczem terminem tym obejmuje się tutaj cały obszar dawnej historycznej Wielkopolski, nie tylko dzisiejsze województwo poznańskie). Rok ubiegły był jednym z najpomyślniejszych w rozwoju Działu Prehistorycznego Muzeum Wielkopolskiego. Świadczy o tem wymownie ilość pozycyji nowych nabytków, których księga inwentarzowa wykazuje w roku ubiegłym 650 to znaczy więcej niż we wszystkich latach poprzednich. W znacznej mierze jest to wynikiem intensywnej współpracy Akademickiego Koła Polskiego Towarzystwa Prehistorycznego, która przyczyniła się do odkrycia dużej ilości nowych stanowisk przedhistorycznych; częściowo także rosnące zainteresowanie społeczeństwa znalazło wyraz w darach na rzecz muzeum i w donoszeniu o nowych odkryciach przypadkowych.

Do najważniejszych wyników badań terenowych roku ubiegłego należy odkrycie szeregu stanowisk z końca starszej epoki kamiennej (paleolitu) nad górną Wartą, w powiatach częstochowskim i radomskim. Są to pracownie krzemienne; dostarczyły one małej tylko ilości wykończonych narzędzi, głównie zaś resztek brył krzemiennych, z których wykonywano narzędzia, t. zw. rdzeni, dalej wiórów i odpadków krzemiennych. Wartość tych zabytków polega na tem, że reprezentują one pierwsze ślady osadnictwa ludzkiego na obszarach, które po uwolnieniu od lodowca skandynawskiego stały się zdolne do zamieszkania. Znacznie liczniejsze są znaleziska z kolejno młodszej fazy epoki kamiennej: mezolitu, czyli środkowej epoki kamiennej. W okresie tym Polskę zamieszkiwały liczne gromady myśliwców, które przybyły tu z południowego zachodu lub południowego wschodu. Pozostawiły one po sobie liczne bardzo charakterystyczne wyroby krzemienne drobnych rozmiarów. Wśród tegorocznych zdobyczy z tego okresu na szczególną uwagę zasługuje rylec obsydjanowy, znaleziony na stanowisku 8 w Mokrsku Szlacheckim, w pow. wieluńskim, cenny ze względu na rzadki surowiec wulkanicznego pochodzenia, z którego został wykonany, a którego w Polsce nie spotykamy. Obsydjan występuje obficie na Węgrzech północnych w górach Hegyalja i stamtąd zapewne pochodzą nieliczne narzędzia z tego minerału znajdujące w Polsce, jakie znamy dotąd jedynie z sześciu miejscowości z środkowej epoki kamiennej. Występowanie narzędzi obsydjanowych w Polsce świadczy, o istnieniu handlu zamiennego już w tak odległym okresie naszych pradziędów.

Z licznych przeszłorocznych znalezisk młodszej epoki kamiennej na pierwszy plan wysuwa się odkrycie nowego stanowiska t. zw. kultury młodszej ceramiki wstęgowej w Pietrzykowie w pow. słupeckim. Jest to dopiero drugie znalezisko wielkopolskie tej kultury, należącej do ludu rolniczego, który zamieszkiwał urodzajne tereny lessowe w południowej Małopolsce i zapuszczał się stąd małemi gromadami na równie żyzne obszary czarnej ziemi kujawskiej i chełmińskiej. Z innych odkryć wymienić należy olbrzymi grób kamienny, na 5 metrów długości, znaleziony w Skoczce w pow. szubińskim, uratowany dzięki interwencji ks. proboszcza Zenkera z Smogulca. Grób ten, będący świadectwem inwazji ludności północnej, zawierał szczątki dziewięciu osobników, wyposażonych w naczynia gliniane, sierki i wióry krzemienne, paciorki i guzy bursztynowe, w dużo kościane, a poza tem zawierał liczne kości zwierzęce, będące pozostałością pokarmów mięsnych, danych zmarłym na drogę pośmiertną. Ulubionem zwierzęciem domowym była wówczas świnia. Wreszcie wspomnieć należy o przeprowadzeniu w r. u. systematycznych rozkopywań na miejscu osady kultury wielkopolskiej w Luboniu, w pow. poznańskim. Rozkopywania te dostarczyły dużej ilości materiału, umożliwiając bliższą charakterystykę młodszej fazy rozwoju tej kul-

tury, która również pochodzi z północy, ale w Wielkopolsce znalazła niejako drugą ojczyznę.

Z dwóch pierwszych okresów epoki brązowej (2000—1400 przed Ch.) nie zdobyto w roku ubiegłym żadnych cenniejszych przedmiotów, natomiast bardzo cenny jest grób ciałopalny z III. okresu epoki brązowej, odkryty w Januszewie, w pow. średzkim, który dostarczył popielnicy z kośćmi spalonymi, oraz rzadkiego typu szpili z główką kielichowatą. Powiększa on szczupłą ilość znanych w środkowej Wielkopolsce znalezisk grobowych z wczesnej fazy kultury łużyckiej. Z licznych nowych nabytków z młodszej epoki brązowej cenny jest bogaty zbiór ceramiki i ozdób brązowych z cmentarzyska typu „łużyckiego“ w Kowalewku, w pow. obornickim, ofiarowany muzeum przez p. Gasiorowskiego, kierownika szkoły w Wargowie, a z wczesnej epoki żelaznej (od 800—500 przed Ch.) pochodzi cmentarzysko tejże kultury, niestety bardzo już zniszczone, rozkopane na obszarze miasta Poznania, w Gównie, oraz cenne zabytki z podobnego cmentarzyska w Chojnie, w pow. rawickim, ofiarowane przez ks. dziekana Zakrzewskiego z Wolsztyna.

Obfity był przyrost zabytków kultury grobów skrzynkowych, reprezentującej najędźniczszą ludność z nad ujścia Wisły, pojawiającą się w drugiej połowie wczesnego okresu żelaznego na obszarze Wielkopolski. Droga rozkopywań lub darów pozyskano wykopaliska grobowe tej kultury z Budziszewa w pow. obornickim, Biegodźna w pow. wrzesińskim, Bydgoszczy, Dobieżyna w pow. grodzickim, Dziekanowic w pow. gnieźnieńskim, Skoczki w pow. szubińskim, Robaczyna w pow. śmigiełskim, Zalesia w pow. szubińskim i szeregu dalszych miejscowości. Niektóre z tych grobów pochodzą już z początku drugiego okresu żelaznego.

Z okresu następnego, który znamionuje występowanie silnych wpływów kultury cesarstwa rzymskiego, pochodzi np. grób ciałopalny, znaleziony w Podlesiu Wysokiem w pow. wągrowieckim, drugie cmentarzysko grobów szkieletowych odkryte w Inowrocławiu przy budowie nowego gmachu w parku solankowym, oraz 2 nowe osady stwierdzone w Jacewie w pow. inowrocławskim i w Ratajach pod Pyzdrami, w pow. słupeckim. Osady te są z tego względu ciekawe i zasługują na bliższe zbadanie ponieważ założone były — wbrew powszechnemu prawie zwyczajowi — nie na piaskach, lecz na gruntach mocnych, gliniastych, co wskazywałoby na typ domów o charakterze ziemianek, jakie znamy z tego okresu, np. z Kapalicy w pow. jarocińskim i z Szalejewa w pow. gostyńskim.

Szczególnie cenne są odkrycia, dokonane jesienią r. ub. w Gnieźnie przez ks. biskupa Laubitzę na dziedzińcu t. zw. kolegiaty, na najwyższym wzniesieniu Góry Lecha. Znaleziono tu ślady konstrukcji drewnianej z grubszych bali oraz umocnień faszynowych, sięgające do ośmiu metrów poniżej dzisiejszej powierzchni i reprezentujące niewątpliwie część obwarowania dawnego grodziska gnieźnieńskiego. Znalezione zabytki, przedewszystkiem szczątki ceramiki, pozwalają datować konstrukcję tę na X. i XI. w. po Chr., a więc na czasy pierwszych Piastów. Ze względu na doskonałe zachowanie tego jedynego w swoim rodzaju zabytku wartoby przeprowadzić na tem miejscu systematyczne poszukiwania.

Poznań.

Dr. J. Kostrzewski.

Książki nadesłane

S. Rogalski: „Konrad Habenichts“ Romans i powieść społeczna. Kraków 1930. Nakł. autora.
Rodion Markowits: „Syberyjski garnizon“ Tom II. Tow. Wydawnicze „Rój“, Warszawa 1930.
„Statystyka czynności sądów“ Czynności sądów powszechnych w sprawach cywilnych i karnych. Warszawa 1930. Nakł. Głównego Urzędu Statystycznego.
Stanisław Piotrowski: „Szkice socjologiczne“. Warszawa 1930. Nakł. Wyższej Szkoły Handlowej.

Dokąd jechać?

Chojnice, w lipcu.

Jedną z mało znanych w Polsce, a przepięknych połaci kraju jest powiat chojnicki, w województwie pomorskiem. Rzadko kto dotychczas zainteresował się nim choć godny jest zwiedzenia nie tylko jako teren dawnych walk Polski z Krzyżactwem, ale też jako teren turystyczny, sportowy i letniskowy. Historia Chojnic jest znana każdemu, kto studiował walki z Krzyżactwem. W artykule niniejszym chciałbym zachęcić tych, których pociąga zdrowy, czerstwy klimat, zamilowanie do sportów, i piękno natury, by w czasie letnim zwiedzili ten najbardziej na zachód wysunięty zakątek Pomorza. A teren ten, obfitujący w moc piękności, da każdemu prawdziwy odpoczynek i uraczy niejednego miłośnika przyrody.

Chojnice, miasto 14-tysięczne, po europejsku urządzone, może być punktem wyjścia dla dużej rzeszy turystów. Wielka, starożytna fara gotycka, dobrze zachowane mury obronne w łączności z wieżą gotycką, człuchowska, to jak w Krakowie Brama Florjańska. Porządne i dobrze zapatrzone hotele i restauracje. A tuż za miastem o 4 km. olbrzymie jezioro Łukomie, powszechnie nazywane Charzykowskim od wsi Charzykowy, nad nim osiadłej.

Obszar jeziora ponad 7.000 morgów, z wyspami, wokoło wielkie, stare lasy. Na jeziorze regaty, — żaglówki, kajaki, motorówki, łazienki — obok wille i dobrze, wygodnie zabudowana wieś, gdzie dosyć tania można mieszkać. Z Chojnic do Charzykowa można dostać się wygodnie autobusem (75 groszy w jedną stronę) lub taksówką.

Dla miłośników sportu cudna wycieczka — z Charzykowa krótkim kanałem do jeziora Karskiego, stamtąd znow kanałem przez jezioro Łaska rzeką Zbrzycą, do jeziora Długiego, czyli Księgiego, dalej rzeką Klonecznicą do jeziora Kielskiego na granicy Polski. Odpoczynek we wsi Luboń, położonej nad jeziorem. Wycieczka śliczna, prawie ciągle lasem przestrzeni 50 kilometrów.

A nad temi jeziorami lub w niewielkiej odległości są wieś czysto i wygodnie zabudowane, jak Luboń, Konarzyny, Swornegacie, (jezioro Krasieńskie), Małe Swornegacie, (jezioro Charzykowskie), Zielona Chocina, Jonki, Dziegiel, Lipnica, Kiedrowice, Borzyszkowy, Łąkie, Brzeźno. (jezioro Gwiazda) — każda wieś nad większym lub mniejszym jeziorkiem. Prawie wszędzie dochodzą autobusy z Chojnic.

Lub inne możliwości — ze stacji Lubnia (linia kolejowa Chojnice—Kościelna — wieś Lubnia nad pięknym jeziorem — można się dostać koniami do Kruszyny nad wielkim jeziorem Kruszyńskim. Ze stacji tej (Lubnia) jedzie się znakomitą szosą do Wielka nad jeziorem Wielewskim, rozpostartem u stóp pięknego kościoła, i Kalwarji tam wybudowanej. (Wiele może na razie pomieścić około 300 letników), stamtąd do Borska, położonego nad rzeką Czarną Wodą, szeroka, bardzo bystra, znakomita do kąpieli, i sportu żeglarskiego oraz nad olbrzymim wspaniałym jeziorem Wdzydzkiem. Nad jeziorem w Borsku znajduje się piękna willa-pensjonat pomorskiego artysty-malarza Kazimierza Jasnocha, gdzie rok rocznie mieszkają letnicy. Obok Borska (2 km.) jest malownicza, czysta i niezwykle miła wieś Wdzydze-Tucholskie, rozłożona na wysokim brzegu jeziora Wdzydzkiego.

Jeziro to zajmuje obszar przeszło 11.000 morgów, zewsząd okolone lasami — na jeziorze lesiste wyspy — zakątek cudny. Byłem tam przed kilku dniami i rzeczywiście tak mi było odjeżdżać.

Oto wymarzone miejscowości letniskowe. Kto przyjedzie to i kraj prześliczny pozna i użyje wspaniałe wakacji i przyrody.

Choć tyle jezior, jednak sucho, = wszędzie ziemie lekkie, przeważnie piaski, wszędzie lasy — powietrze ciepłe, a zdrowe i czyste.

Utworzył się tu obywatelski komitet letniskowy, którego przewodnictwem objął proboszcz w Konarzynie, ks. dziekan i delegat Szulc, sekretarzem jest p. Jan Kalletta, właściciel hotelu w Chojnicach (Rynek — Hotel Prieb), członkami zaś są wszyscy sołtysi wymienionych gmin. Tu można otrzymać wszelkie informacje. Na wystawie zaś turystycznej w Poznaniu będzie można oglądać wielką mapę plastyczną powiatu, która uwidoczni całe piękno tutejszej przyrody.

Naprawdę warto zwiedzić ten powiat, a tutejsza twarda polska ludność kaszubska godna jest poznania i opieki społeczeństwa polskiego. Swój

Jeszcze jedna historia z Sing-Sing

Pewnego pięknego poranku kwietniowego przed portyk wspaniałego „Park Hotelu” w Palm Beach na Florydzie zajeżdża luksusowa limuzyna. Służba, która rzuciła się po bagaż nowego przybysza, nie miała wiele do dzwignia. Średniej wielkości walizka, elegancki sakwojaż z zółtej skóry, kije i krążki golfowe — oto wszystko. Przybyły wpisał się do księgi gości, jako Raymond Douglas Rockefeller i zajął apartament na pierwszym piętrze. Mr. Rockefeller zachowywał się od pierwszego chwili przybycia, jak prawdziwy Rockefeller: rachunki płacił zgóry, dawał sute napiwki służbie, jednym słowem — gentleman

Wiadomość o przybyciu Mr. Rockefellera rozeszła się szybko wśród gości hotelowych. Wobec jego zachowania się, nie ulegało wątpliwości, że był to syn amerykańskiego króla nafty. Wiadomość ta interesowała szczególnie panie, które postanowiły zastawić na złotego młodzieńca sidda. W hallu hotelowym stała od rana do wieczora nieustająca straż damska; rendez-vous na terasie; defilady przed hotelem, długie promenady na placu golfu. By go bodaj zobaczyć, a może uda się zarwać z nim znajomość i kto wie, może i do małżeństwa z kreuzem przyjdzie Trzeba przyznać, że Mr. Rockefeller jlatwiał paniom grę i już w dniu przybycia wieczorem zawarł znajomość z córką p. Chs., właściciela wielkich magazynów „de nouveautés” w New-Yorku. Młodzi zaczęli się ukazywać razem coraz częściej, wreszcie trudno ich było wyobrazić sobie oddzielnie. Razem odbywali dalekie przejażdżki autem, razem grali w golfa, kapali się w morzu, a po tygodniu zaledwie — zaręczyli się.

Przy tej okazji młody Mr. Rockefeller przyznał, że w rzeczy samej jest synem króla nafty, ale równocześnie poprosił narzeczoną, i jej rodzinę, o zatrzymanie tego w tajemnicy, ponieważ przyrzekł ojcu, iż nie zaręczy się i nie ożeni bez jego zezwolenia. Rodzice przyjęli to oświadczenie do wiadomości i zaręczyny odbyły się w ścisłym kółku rodzinnym.

I wszystko byłoby w porządku, gdyby nazajutrz po zaręczynach służba hotelowa nie znalazła była całej rodziny Chs., pograżonej w głębokim śnie. Po otrzeźwieniu stwierdzono, że zginęły nietylko klejnoty narzeczonej, ale i jej matki, oraz portfel niedoszłego teścia, z 9.000 dolarów. Równocześnie zniknął i Mr. Rockefeller. Nie ulegało wątpliwości, że rodzina pp. Chs. padła ofiarą wyrafinowanego oszusta. Zawiadomiona policja wszczęła poszukiwania, które jednak pozostały bez rezultatu.

Lecz przypadek, który często płała ludzom tak nieopatrznie figle, spłatał figla i rzekomemu Mr. Rockefellerowi. Pewnego dnia, gdy niedoszły i okradziony teść przeciskał swą limuzynę w ciżbie aut na jednej z ulic nowojorskich, dostrzegł auto, które mu przypominało niedoszłego zięcia. Bez namysłu skinał na policjanta, i rozpoczął się pościg, który doprowadził do ujęcia kierowcy. Okazał się nim rzeczywiście rzekomy Mr. Rockefeller, który początkowo wypierał się wszystkiego, ale gdy policja wyznała w nim swego starego znajomego, włamywacza, Johne Lammersmitha, przyznał się do oszustwa.

I cóż się okazało? John Lammersmith odsiadywał długoletnią karę za liczne włamania w więzieniu Sing-Sing, skąd jednak po pewnym czasie w nieprawdopodobny sposób udało mu się zbiec. Oto w niewytłumaczony sposób więzień dostał się do mieszkania dyrektora więzienia, a dobrawszy się do garderoby pani dyrektorowej, przebrał się w jej suknie, na nogi włożył trzewiki na wysokich korkach, na głowę kapelusz z woalem i tak przebrany przeszedł przed nosem ziętego w ukłonie dozorczy w bramie i zniknął w ocliani nowojorskiej.

Tego samego dnia jeszcze Lammersmith przebrał się za żebraka i rozpoczął nowy zawód, jeden z najintrygatniejszych zresztą w New-Yorku, przynosił mu bowiem dziennie przeciętnie 300 dolarów. Oczywiście, do zarobku takiego doszedł zwolna, zmieniając charakterystyczne, miejsce operacji, modulując głos, aż doszedł zwolna do zupełnego opanowania kunsztu żebraczego, który przeciętnie przynosi swym adeptom 250 dolarów dziennie.

Ale natura ludzka już jest taka, że czelek rzadko zadawała się tem, co ma i pragnie więcej. Więc i Lammersmith nie umiał poprzestać na dziesięciotygodniowym zarobku miesięcznym, lecz zapragnął kilku zawłokami sieci zdobyć miliony i to go zgubiło. Z wyżebranych pieniędzy kupił luksusowe auto i parę drobiazgów, które przyniosły mu wprawdzie większy łup, ale równocześnie zaprowadziły go z powrotem do więzienia, z którego tym razem nie ucieknie tak łatwo.

Historja powyższa jest tylko jedną z wielu, może mniej romantycznych i oryginalnych, które w Stanach zdarzają się na porządku dziennym, dzięki niezwykłej naiwności Yankesów, tak dziwnej przy ich wielkiem wyróbienu życiowem. Może byłoby inaczej, gdyby nie Amerykanki. Zawsze i stale powtarza się stare: „Cherchez la femme”. L. H.

Sztuczna wylęgarnia pstrągów

Kto zna obyczaje krajów północnych, wie doskonale, jak bardzo mieszkańcy północy przepadają za pstrągami. Nie też dziwnego, że ogłoszenie, jakie się pokazało w prasie norweskiej a donoszące o założeniu „wielkiego koncernu przemysłowego dla sztucznych jaj pstrągów”, wywołało w całym kraju niemalą sensację, radość i zaciekawienie. Jajka miały być sztucznie wytwarzane w laboratorium chemicznem. Ogłoszenie donosiło, że koncern, o którym mowa, nie wymaga wpłaty 10 koron z góry — za dostawę setki sztucznych jaj pstrągów, lecz żąda zobowiązania od nabywającego, że kwotę tę uiszc po... przyjsciu na świat młodych pstrągów, mających się wylęgnać z nadesłanych przez koncern sztucznych jaj. Zbytecznem jest chyba dodać, że zgłosiło się kilkanaście tysięcy amatorów, z których większa część pieniądze nadesłała już z góry. Po kilku tygodniach jednak —

Po odejściu wojsk okupacyjnych w niektórych miejscowościach Nadrenji Niemcy zaczęli się rozprawiać z jednostkami, które były przychylnie usposobione dla okupantów. Fotografia podaje sklep kupca zdemolowany i napiętnowany napisem „Feigling”

zamiast oczekiwanej przesyłki jaj — otrzymali wszyscy żartobliwy okólnik, tłumaczący, że „koncern” powstał na skutek zakładu kilku dowcipniśców, którzy się założyli między sobą, że większość ludności da się... nabrać na tak nieprawdopodobny kawał. Pieniądze odesłano wszystkim z powrotem, tak, że skarg, jakie w międzyczasie wpłynęły do policji, nie uwzględniano, przeciwnie, wysmiano się w dodatku z naiwnych. S. F.

Radjo w polityce kolonialnej Francji

O 250 mil na południe od Biskry, wśród wielkiej oazy, obejmującej bez mała milion palm daktylowych, znajduje się osada Ouargla, której ludność składa się z 8.000 Arabów, Berberów i murzynów. W osadzie tej przed rokiem powstała szkoła, do której uczęszcza obecnie zgóra 100 dzieci i którą wyposażono ostatnio we wzorową instalację radjowa, pozwalającą jej wychowankom słuchać nie tylko kursów i koncertów algijskich, ale i audycji, transmitowanych z Paryża.

Do jakiego stopnia tego rodzaju szkoła wpływa na zbliżenie miejscowej ludności do Francji, tego wyjaśnić nie trzeba.

Dzieci wraz z językiem i kulturą metropolji przejmują cechy umysłowości francuskiej i uczą się cenić jej cywilizacyjny dorobek.

Śluby we Włoszech po zawarciu konkordatu

(KAP.) Jak wiadomo, na zasadzie traktatów laterańskich śluby kościelne we Włoszech zyskały te same prawa, co śluby cywilne. Włoski urząd statystyczny ogłosił wykaz małżeństw, zawartych w ciągu pierwszego trymestru 1930 roku. Na ogólną liczbę 79.509 małżeństw, 76.821 zostało zawartych w kościołach katolickich, a 2.665 przed urzędnikami stanu cywilnego. Oprócz tego 21 małżeństw udzielonych zostało przez rabinów i dwa przez pastorów protestanckich. Z pośród 2.665 związków, zawartych wobec urzędników stanu cywilnego, 148 dotyczy niekatolików.

Śmierć kapłana-jezuity, ratującego tonące dzieci

(KAP.) Donoszą z Montréalu, że inia 23 ub. m. ks. Raymond Cloran, T. J., z kolegium Loyola, uratowawszy dwie tonące małe dziewczynki, które kaplały się w rzecze, trafił na głębinę i utonął.

Dziurawa legenda

Dajcie spokój, panowie! Już tej włóczki nie nadmuchiacie!

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Ucieczka z giełdy

Stosunkowo mało mówi się w Polsce o ruchu na giełdzie, o wiele mniej niż zagranicą. Nic w tym dziwnego zresztą, jeśli się zważy słabą intensywność przyrostu kapitału w kraju i niewielki stopień uprzemysłowienia. Tem ciekawsze będzie zapoznanie się ze stawkami panującymi na 6-ciu giełdach polskich i stwierdzenie, w jaki sposób odbił się na nich trwający ciągle jeszcze, a nawet wzmagający się kryzys gospodarczy.

Na szczególną uwagę zasługuje giełda warszawska, jako wyprzedzająca bardzo znacznie wszystkie pozostałe giełdy polskie. Dość powiedzieć, że w r. 1929 zawarto na giełdzie warszawskiej 49.393 transakcje na ogólną sumę 549,8 miljn. zł, podczas gdy ilość transakcyj, dokonanych na wszystkich giełdach prowincjonalnych, doszła zaledwie do 18.259, wartości 34 milionów. Przeciętna wartość transakcyj giełdy warszawskiej wyniosła 11.130 zł, zaś prowincjonalnych 1.864 zł.

Obroty giełdy warszawskiej są dlatego tak poważne i dlatego przewyższają tak znacznie obroty giełd prowincjonalnych, ponieważ w stolicy dokonuje się dla całej prawie Polski interesy dewizowe. Świadczy o tym następujące porównanie z jednej strony Warszawy, z drugiej zaś Łodzi i Wilna razem wziętych. Na giełdzie stołecznej z ogólnych obrotów przypadło na waluty 83,9 proc., zaś na papiery dywidendowe 16,1 proc., podczas gdy — odwrotnie — na wspomnianych 2 giełdach prowincjonalnych obroty walutami wyniosły zaledwie 32,5 proc., natomiast papierami dywidendowymi 67,5 proc. Jak więc widzimy, w Warszawie ponad cztery piąte ogólnej cyfry obrotów przypadło na waluty. Dawniej, t. j. w latach 1927 i 1928 stosunek ten był inny, był korzystniejszy dla papierów dywidendowych. Objaw ten znajdował się w związku z grynderką, jaka zaraz po otrzymaniu pożyczki stabilizacyjnej rozpoczęła się w nadziei na dalszy dopływ kapitałów i związane z tem ożywienie życia gospodarczego. Gdy to nie nastąpiło, charakter transakcyj stołecznych powrócił do dawnej normy: obrotów dewizami. Słabiej, ale niemniej wyraźnie, analogiczny przebieg wypadków daje się zauważyć na giełdach prowincjonalnych.

Ciekawszy, bo bardziej typowy dla przeżytych czasów, jest inny objaw, mianowicie odwrócenie się publiczności od akcyj z korzyścią dla papierów o stałym oprocentowaniu. Publiczność giełdowa straciła zaufanie do przedsiębiorstw akcyjnych. Dowodem powyższego stwierdzenia jest fakt, że udział akcyj w obrotach papierami giełdy warszawskiej spadł z 57,2 proc. w r. 1926 na 27,4 w r. 1929, a na giełdach prowincjonalnych na 26,5 proc. Tymczasem udział papierów o stałym oprocentowaniu wzrósł w Warszawie z 42,8 proc. na 72,6 proc., a na prowincji na 73,5 proc.

Zjawisko „ucieczki z giełdy“ jest ogólnie-europejskie, a tłumaczy się z jednej strony dekonjunkcją, szczególnie ostrą w Polsce, z drugiej zaś strony kartelizacją, zmieniającą dotychczasowe sposoby finansowania przedsiębiorstw skartelizowanych. Kartelizacja całych branż przemysłowych biegnie równoległe do emancypacji przemysłów z pod wpływu giełdy.

Krótkie informacje gospodarcze

— Magistrat m. Torunia odstąpił polsko-belgijskim zakładom chemicznym 60 ha gruntu pod budowę wielkiej fabryki chemicznej, która produkować ma superfosfaty, kwas siarkowy i siarczki węgla. W najbliższym czasie mają być rozpoczęte prace nad budową gmachów fabrycznych.

— Pomorska Izba przemysłowo-handlowa uruchomiła w Gdyni stację doświadczalną dla badania i standaryzacji masła eksportowego. Dotychczas największy wywóz kieruje się do Anglii.

— Na dzień 7. lipca r. b. został zwołany do Poznania zjazd Związku Izby przemysłowo-handlowych. Na porządku obrad znajdzie się szereg aktualnych spraw gospodarczych, a m. in. ważne zagadnienia eksportowe.

— Znany „król zapalczy“ Iwar Kreuger pertraktuje z rządem rumuńskim w sprawie eksploatacji lasów rumuńskich.

— Rokowania pomiędzy organizacjami handlowymi Sowieci a polskimi hutami żelaznymi w sprawie dostawy żelaza dla Z. S. R. R., dobiegają końca. Ogólna ilość zamówionego żelaza sięga 250.000 ton, wartości około 2 milj. funtów szterlingów.

O reformę celną

W ostatnich czasach prasa coraz więcej uwagi poświęca zagadnieniom celnym, coraz częściej uderzając na alarm z powodu dotkliwie występujących wad naszego systemu celnego. Stałe narzekania sfer gospodarczych wywołuje przewlekłość procedury, niejednolitość wykładni a wreszcie zle wykształcenie i w wielu wypadkach brak kwalifikacyj etycznych urzędników celnych. Trudno jest zaprzeczyć, że działanie naszego aparatu celnego, będącego najczulszym instrumentem polityki handlowej, jest obecnie dalekie od sprawności, należałoby więc zastanowić się, jakie są tego przyczyny i czy braki te dalyby się i w jaki sposób usunąć.

Przedewszystkiem domaga się reformy ustawodawstwa. Obowiązująca obecnie w Polsce taryfa celna, oparta z drobnymi tylko zmianami na dawnej rosyjskiej, nie mogła być przystosowana do nowych, powojennych warunków gospodarczych. Małe stosunkowo, w porównaniu do taryf innych państw europejskich zróżniczkowanie tej taryfy powodowało konieczność częstych zmian i uzupełnień, na co wpływała także płynność powojennych stosunków gospodarczych. Nasze traktaty handlowe, wprowadzały zupełnie nowe punkty do poszczególnych pozycji taryfy celnej jak np. traktat z Czechosłowacją dla obuwia; ponieważ traktaty nasze przeważnie nie są publikowane a w każdym razie dostęp do nich dla zwykłego kupca czy przemysłowca jest dosyć utrudniony — tak więc taryfa celna została wzbogacona o szereg nowych punktów, nieznanych ogółowi, narażonemu wskutek tego na szereg niedogodności i strat. Wogóle dla zainteresowanych orientacja w ustawodawstwie celnym jest bardzo utrudniona, gdyż taryfa celna została ostatnio wydana w początku 1928 r. i brak jest stałego wydawnictwa, któreby drogą specjalnych dodatków wprowadzało potrzebne uzupełnienia, tak że jedynym źródłem staje się „Dziennik Ustaw“.

Natomiast wydaniem polskiej taryfy celnej, oczywiście w języku niemieckim, zajęli się w końcu 1929 r. gdańszczanie, utrzymując ją stale „à jour“ — drogą wydawania specjalnego „Zollblatt“u.

Pewne braki ustawy zostają zwykle w praktyce chociaż częściowo uzupełnione przez wykładnię tymczasem w dziedzinie celnej — wykładnia nie tylko nie wyrównała braków ustawodawstwa, ale wprowadziła jeszcze większy chaos. Gdy do poważnej firmy zagranicznej zwrócono się z prośbą o ofertę z podaniem ceny towaru franco Polska, otrzymano odpowiedź, iż firma tego nie podejmuje się, gdyż w Polsce każdy urząd celny cli inaczej. Departament Celny chciał zarządzić temu drogą wypuszczenia olbrzymiej ilości okólników, nieraz sprzecz-

nych ze sobą i z taryfą celną, mających tę jeszcze wadę, że całkowicie nieznanych ogółowi.

Te braki ustawodawstwa oczywiście nie mogły pozostać bez wpływu na funkcjonowanie aparatu celnego, jednakże tutaj należy wziąć także pod uwagę drugi czynnik decydujący t. j. stan ilościowy i jakościowy personelu. Ilość etatów celnych jest u nas niezwykle szczupła — wynosząc na całą Polskę około 1800 — podczas gdy komora celna gdańska, której sprawne działanie chętnie się u nas podkreśla — posiada przeszło tysiąc urzędników. Oczywiście przy tak szczupłej ilości personelu wskutek przeciążenia pracą funkcjonariuszy wzrasta możliwość pomyłek i konieczną się staje przewlekłość procedury — będąca obecnie jedną z głównych bolączek zainteresowanych sfer gospodarczych. Do pewnego stopnia można by małą ilość personelu kompensować jego jakością — nie pozwala jednak na to szczupłość etatów, gdyż głodowe pensje nie mogą przyciągać bardziej wartościowych jednostek.

Tak więc zarówno ustawodawstwo celne jak i aparat urzędniczy domagają się natychmiastowej reformy.

W dziedzinie ustawodawstwa są czynione pewne próby — ostatnio ukazała się nowa ustawa postępowania celnego — kodyfikująca znaczną ilość uprzednio obowiązujących rozporządzeń. Departament Celny przystąpił do wydawania zbioru orzeczeń — mającego się przyczynić do ujednoczenia wykładni. Radykalną jednak poprawę stosunków może przynieść wprowadzenie nowej taryfy celnej, która będzie bardziej zróżniczkowana i przystosowana do warunków gospodarczych, gdyż opracowywana we wszystkich działach bardzo starannie z udziałem zainteresowanych czynników gospodarczych. Jeżeli przy wprowadzaniu nowej taryfy z miejsca pomyśli się o ujednostajnieniu na przyszłość wykładni, która zresztą dzięki większej specjalizacji stawek nie będzie miała tak szerokiego zakresu działania jak obecnie, to najważniejsze braki ustawodawstwa mogłyby być usunięte. Należy jednak liczyć się z tem, że sama reforma ustawodawstwa, o ile nie pójdzie równoległe z reformą aparatu urzędniczego, trafi w próżnię i wykonanie najlepszej nawet ustawy będzie szwankować. Muszą się znaleźć środki na powiększenie personelu i na umożliwienie dopływu do celnictwa bardziej wartościowego elementu, który musiałby przejść jeszcze przez odpowiednie wykszolenie. Nie będą to nakłady zmarnowane — gdyż zostaną z nadatkiem skompensowane przez zmniejszenie strat ponoszonych obecnie przez państwo i społeczeństwo wskutek wadliwego funkcjonowania aparatu celnego. B. O.

Podszywanie się firm zagranicznych pod miano krajowych

Otrzymałmy poniższe wyjaśnienie z prośbą o ogłoszenie:

Gdański oddział fabryki „Pelikana“ Günther-Wagner w Hannoverze wprowadza polskich odbiorców w błąd, twierdząc, że Liga Samowystarczalności Gospodarczej w osobie dyrektora Balcera uznała oddział gdański niemieckiej fabryki za placówkę krajową. Zarząd Centralny L. S. G. oświadcza, co następuje:

1. L. S. G. zawsze uznawała i uznaje gdański oddział fabryki „Pelikan“ za firmę całkowicie zagraniczną, gdyż: po pierwsze firma Günther Wagner, jakkolwiek częściowo produkuje w Gdańsku, jest filją głównej fabryki w Hannoverze, powtórnie jest własnością obywatela niemieckiego w Rzeszy, a wreszcie przez wywożenie całych zysków zagranicę, jest dla życia gospodarczego Polski placówką szkodliwą.

2. L. S. G. w prasie polskiej i w swoim organie „Wysięgu Pracy“ zawsze nawoływała i nawoływać będzie społeczeństwo polskie do niekupowania materiałów piśmiennych z marką „Pelikan“, jako zagranicznych.

3. Zarząd Ligi nigdy nie wysyłał do Gdańska do fabryki „Pelikan“ swoich delegatów w jakimkolwiek celu i nie

upoważnił nikogo do czynienia takich oświadczeń, na jakie firma „Pelikan“ kłamliwie powołuje się wobec kupiectwa polskiego.

4. Pan W. Balcer, który już nie jest dyrektorem Biura Ligi Samowystarczalności Gospodarczej, nie miał prawa składać jakichkolwiek oświadczeń w imieniu Ligi, zatem firma „Pelikan“, powołując się na prywatne zdanie p. Balcera, oszukuje opinję publiczną, szkodzić Lidze, jako instytucji społecznej.

Liga Samowystarczalności Gospodarczej

Dlaczego przepłacamy mleko?

Obrady mleczarskiego Związku przemysłowo-handlowego.

W dniu 25 bm. odbyło się w „Domu Kupaństwa Polskiego“ zebranie ogólne członków Mleczarskiego Związku Przemysłowo-handlowego na Polskę. Po zagajeniu zebrania przez prezesa p. Wolskiego, otwarta została dyskusja, w której zebrani wypowiedzieli się za koniecznością regulowania wydatków za mleko w Związku i to w porozumieniu z organizacjami rolniczymi. W dyskusji wypowiedzieli się pp.: Sujak, Marszał, Jasek, Wiśniewski, Krzak, Gąsiorowski i inni.

Wysokość wydatku w czerwcu za 1 proc. tłuszczu ustalono przy zwrocie 80 proc. mleka odtuszczonego na 4,5—4,7 gr. z tem, że każdy z członków poczynić może odpowiednie zmiany w wypiacie w zależności

od warunków lokalnych. Jednocześnie w związku z dokonywaniem wypłat przez poszczególne mleczarnie szczególnie zaś spółdzielcze, postanowiono zwrócić baczną uwagę na ich postępowanie przy obliczeniach, przy których stosuje się niejednokrotnie metody krzywdzące dostawców. Następnie po dokładnym przejrzeniu projektu rozporządzenia przedłużającego zwrot cła od wyeksportowanego masła zebrani postanowili kategorycznie zaprotestować przeciwko warunkowaniu zwrotu cła od wysokości transportów.

Pozatem zwrócono uwagę na anormalne warunki, panujące w mieście Pdnaniu, gdzie cena mleka jest sztucznie wyrubowana i tamuje jego konsumpcję, co nie leży w interesie ani rolnika, ani mleczarstwa, ani konsumenta. Zebrani postanawiają zwrócić się do czynników miejskich z prośbą o ustalenie cen mleka w mieście Poznaniu odpowiednio do cen osiągalnych za masło, co było i być musi podstawą kalkulacji sprzedaży mleka.

Jednocześnie podniesiono ze strony zarządu związku, że gdy w roku ubiegłym, w czasie PWK Związek odniósł się do komisji cennikowej w Poznaniu, wskazując na niesłuszne wyrubowanie cen mleka w Poznaniu i wyrażał gotowość dostarczenia mleka na życzenie komisji po cenach daleko niższych, komisja cennikowa nietylko że nie zaważwała przedstawicieli ze strony Związku do przedstawienia planu obniżenia cen mleka, wogóle przeszła nad wnioskiem do porządku dziennego.

W końcu załatwiono szereg spraw organizacyjnych i wybrano komisję dla nawiązania ścisłego kontaktu z organizacjami rolniczymi, poczem przewodniczący zebrania solwował.

PODATKI I OPŁATY

(p) O umorzenie kar podatkowych. Ze względu na poważne przesilenie gospodarcze podjęła Izba przemysłowo-handlowa w Poznaniu akcję interwencyjną u magistratów swego okręgu w sprawie umorzenia i ewtl. zawieszenia poboru kar za zwłokę i odsetek, jakie pobiera poważna część magistratów przy wpłatach zaległych podatków komunalnych. W wyniku powyższej akcji zastosowały dotychczas powyższą ulgę (z pewnymi zmianami) magistraty miast: Kępno, Koźmin, Krotoszyn, Leszno, Miejska Górka, Rabyńsko, Opalenica, Ostrów, Ostrzeszów, Rakoniewice, Swarzędz, Zaniemyśl. Magistraty w Dolniku i Jarocinie obniżyły kary za zwłokę do 1%, a w Rostarzewie, i Pniewach odstąpiły całkowicie od poboru.

KRONIKA GOSPODARCZA

(K) Wkłady w Bankach Ludowych. Wkłady oszczędnościowe, łącznie z pozostałościami na rachunkach bieżących, wyniosły w 235 spółdzielniach kredytowych Związku Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych w Poznaniu (Banki Ludowe) na dzień 31. maja b. r. 63 178 962 zł, a mianowicie wkłady: krótkoterminowe — 19 353 243 zł, długoterminowe — 43 825 719 zł. Ogółem zwyczajka w maju b. r. w porównaniu ze stanem w kwietniu wynosiła 87 107 zł. W szczególności wkłady długoterminowe wzrosły w miesiącu sprawozdawczym o 2 119 999 zł, natomiast krótkoterminowe zmniejszyły się o 2 033 892 zł. W miesiącu poprzednim wkłady wzrosły o 1 576 703 złotych. Na jedną spółdzielnię przypadło przeciętnie 268 846 zł, wobec 268 476 zł. w kwietniu b. r. W szczególności przeciętna na jedną spółdzielnię wynosiła w woj. poznańskim (157 spółdzielni) 272 231 zł., w woj. pomorskim (60 spółdzielni) 185 193 zł. i w woj. śląskim (18 spółdzielni) 518 172 zł. W końcu maja b. r. wkładów ponad 1 milion zł. wykazało 10 spółdzielni, ponad 800 tys. zł. 12 spółdzielni, ponad 600 tys. zł. 13 spółdzielni, ponad 500 tys. zł. 4 spółdzielnie; razem więc 39 spółdzielni posiadało wkładów na sumę 35 837 240 zł. W zestawieniu wkładów uwzględniono 235 spółdzielni na ogólną liczbę 250 spółdzielni kredytowych Związku.

Z ZAGRANICY

(z) Zwiększenie obszarów uprawy buraka cukrowego w Europie. Sytuację cukrownictwa pogarsza dalsze zwiększenie tegorocznych obszarów uprawy buraka cukrowego w Europie. Ogólny obszar plantacji buraczanych w Europie podług dotychczasowych obliczeń, zwiększył się o 104 000 ha, do 1 970 000 ha (bez Rosji), przy czym tylko Włochy i Polska zmniejszyły w tym roku swoje obszary. W Polsce według tymczasowych obliczeń plantacje buraka cukrowego wynoszą 220 000 ha, wobec 242 000 ha w r. ub.

(z) Eksport ropy naftowej z Rumunii. Wobec rosnącej wciąż produkcji ropy naftowej w Rumunii i przeciążenia na krajowym rynku produktów naftowych, rząd zezwolił na eksportowanie 50 000 wagonów ropy naftowej zagranicę, co niezawodnie odciały rynek krajowy i przyczyni się do przeprowadzenia transakcyj na sumę ok. 600 milionów lei.

(z) Obroty handlowe Stanów Zjedn. Wywóz Stanów Zjedn. w 5 pierwszych miesiącach r. b. wyrażał się cyfrą 1 783 156 000 dol., podczas gdy w tym samym okresie r. ub. wyniósł 2 229 902 000 dol. Przywóz zaś w tym samym czasie wyniósł 285 milj. dol., podczas gdy w roku ub. w tymże okresie wyniósł 400 149 000 dol.

Nowa nadzieja znalezienia środka zwalczania choroby raka

Chorzy na raka i ich najbliższe rodziny tylokrotnie doznawali rozczarowania i utraty nadziei, rozbudzonych zapowiedziami nowych metod zwalczania nieublaganej w swoim okrucieństwie choroby, że wszelkie wiadomości o wynalezieniu niezawodnego jakoby sposobu uleczenia narośli rakowatych należy przyjmować z nadzwyczajną ostrożnością.

Zupełnie zrozumiałą też jest i godny uznania sceptycyzm świata lekarskiego na tym punkcie. Zdało się jednak, że w ostatnim czasie dokonane zostało niesłychane posunięcie w tym kierunku, gotowe oślabić opór usprawiedliwionej niewiary specjalistów, pozwalające szerokiemu ogółowi laików odetchnąć nadzieją pokonania wreszcie straszliwej zmyy.

W każdym kierunku pożądana dla tylu nieszczyśliwych wieść brzmi bardzo poważnie. Słynny specjalista w zakresie chorób raka, profesor Freund, przedstawił na posiedzeniu Wiedeńskiego Towarzystwa Medycznego komunikat o wynikach studiów, przeprowadzonych w ciągu szeregu lat, które zdają się usprawiedliwiać nadzieję trwałego zwalczania okrutnej choroby.

Prof. Freund stwierdza, że znalazł w żelach ludzkich bacyła raka, a nadto, że udało mu się wynaleźć sposób leczenia, którego zastosowanie daje bardzo wysoki procent uzdrowień. Prof. Freund wyjaśnił, że w grę wchodzi tu pewien lek, który, łącznie ze specjalną dietą, zapewnia zdumiewające wyniki. Studiów swoich nie uważa jeszcze prof. Freund za ukończone, jakkolwiek wybitny chirurg wiedeński, prof. Breitner, zapewnił, że jest w możności stwierdzenia cudownych niemal rezultatów, osiągniętych dzięki stosowaniu metody prof. Freund'a przy zwalczaniu raka narządów trawiennych. Uzdrowienia miały być kompletne, nawet w wypadkach bardzo posuniętej już choroby, jak zapewnia prof. Breitner. Pacjenci uważani za straconych i umieszczeni w klinice prof. Freund'a, już po kilku dniach stosowania u nich jego metody, przestają się uskarżać na bóle, guzy po krótkim czasie zanikają i następuje rekonstrukcja normalnej, zdrowej tkanki.

W kołach naukowych komunikat prof. wiedeńskiego wzbudził olbrzymie zrozumiałe zainteresowanie, w niecierpliwością też oczekiwane a wyniki nieodzownych studiów kontrolujących, które stwierdzą zasadność oświadczeń zarówno Freund'a, jak i Breitnera.

W każdym razie na te specjalne kliniki wiedeńskie skierowana jest uwaga zarówno świata lekarskiego, jak bezpośrednio wchodzącego w grę ogółu chorych i ich rodzin. Najbliższa przyszłość może sprowadzić szczęśliwy, zbawczy przewrót w metodzie leczenia choroby, którą, jak dotychczas, zalicza nauka do nieuleczalnych, o ile w samych jej początkach nie zostanie usunięta na drodze operacyjnej.

Walka z dziwolągami skrótów

W paryskich kołach literackich poruszona została sprawa zaprotestowania przeciw używaniu skrótów literowych lub dziwacznych nowotworów językowych. Podobnie jak i w innych krajach, skróty te powstały przeważnie w okresie wojny i zostały zaadoptowane zwłaszcza przez prasę. Pod tym względem Francuzi prześcigają dziś już nawet Amerykanów i Anglików. Przed wojną znaliśmy skrót U. S. A. i było rzeczą powszechnie wiadomą, że oznacza on Stany Zjednoczone, zarówno jak w czasach starożytnych skrót S. P. Q. R. oznaczał senat i naród rzymski. Obecnie jednak w pismach francuskich roi się o wszelkiego rodzaju znaków literowych, które dla niewtajemniczonych są istną chińszczyzną. Któryż bowiem cudzoziemiec albo niedoświadczonego Francuz domyśli się, że S. D. N. oznacza Ligę Narodów (Société des Nations), S. F. I. O. partję socjalistyczną lub C. G. T. — konfederację pracy? Francuzi tak już przyzwyczaili się do nowych tajemniczych znaków, że oznaczają radio cyfra T. S. F. (telegraphie sans fil), służbę pocztowo-telegraficzną skrótem P. T. T. Pomijamy już tego rodzaju kryptogramy, jak S. T. C. R. P. (zarząd tramwajów paryskich) lub nowotwór „Andat”, oznaczający narodowy związek abonentów telefonicznych. Literaci francuscy twierdzą, że mnożenie się skrótów zagraża rozwojowi języka francuskiego i zapowiada energiczną walkę w obronie „całych słów”.

RADJO

Programy radjofoniczne

Sobota, dnia 5 lipca 1930 r.

Poznań (335 m) godz. 7.00 — 7.15 gimnastyka poranna (prof. Józef Waxmann); godz. **13.05** koncert gramofonowy; godz. **14.00** notowania giełdy pieniężnej; godzina **16.35** kurs wyższy języka angielskiego (wykl. dr. Arendt, lektor U. P.); godz. **16.55** odczyt z cyklu o dziennikarstwie; godz. **17.15** „Silva rerum” — czyli rzeczy ciekawe, wybrane i wygl. przez p. Bolesława Busiakiewicza; godz. **17.35 — 18.00** „Żywe słowo” w ukl. i wygl. przez p. Stanisławę Wysocką art. dram. T. P.); godz. **18.00** nabożeństwo z Ostrej Bramy w Wilnie; godzina **19.15** „Ze świata kobiecego” wygl.

p. Sabina Kazanowska); godz. **19.30** interludjum muzyczne w wykonaniu orkiestry klubu mandolinistów „Chopin” pod batutą p. Zenona Szembrowskiego. Program: 1. Verdi: Miserere z op. „Trubadur”; 2. Suppe: „Figue bandyckie — uwertura”; godz. **19.55** „Hallo! Hallo! Międzynarodowa Wystawa Komunikacji i Turystyki; godzina **20.01** „Dookoła Poznania” (kwadrans informacyjny); godz. **20.15** koncert popularny (transmisja z Doliny Szwajcarskiej w Warszawie); godz. **22.00** sygnał czasu, komunikaty PAT, sportowe i policyjne; godzina **22.15** gawęda reporterska (wygl. p. red. Józef Winiewicz); godz. **23.30 — 24.00** muzyka taneczna z restauracji „Carlton”.

Katowice (409 m) godz. 12.05 — 13.00 koncert gramofonowy; godz. **16.20 — 17.00** koncert gramofonowy; godz. **17.30** audycja dla dzieci (P. R. Warszawa); godz. **18.00** nabożeństwo z Ostrej Bramy w Wilnie; godz. **19.30** dr. Witold Wilkosz, prof. U. Jagiell.: „O tak zwane muzyce elektrycznej” (The-remim, Marthenot, Bertrand); godz. **20.15 — 22.00** koncert popularny z Doliny Szwajcarskiej w Warszawie; godz. **23.00 — 24.00** muzyka taneczna.

Warszawa (1412 m) godz. 12.10 muzyka gramofonowa; godz. **16.35** muzyka gramofonowa; godz. **17.05** odczyt p. Bironowej o „Walce z handlem kobietami”; godz. **18.00** nabożeństwo z Ostrej Bramy w Wilnie; godz. **19.20** płyty gramofonowe; godz. **19.45** Centralne Tow. Organizacji i Kółek Rolniczych do swych członków i ogółu rolników; godz. **20.15** koncert popularny z Doliny Szwajcarskiej; godz. **23.00** muzyka taneczna.

Niedziela, dnia 6 lipca 1930 r.

Poznań (335 m) godz. 11.00 uroczyste otwarcie Międzynarodowej Wystawy Komunikacji i Turystyki przez Pana Min. Komunikacji w im. Pana Prezydenta Rzeczypospolitej. (Transmisja z sali Domu Węgiera na terenach wystawowych); godzina **12.30** odczyt rolniczy p. t. „Pogadanka o przepisach porządkowych” (wygl. p. Antoni Labijak); godz. **12.50** odczyt rolniczy p. t. „Hodowla truskawek” (wygl. p. Jan Kosmol); godz. **13.10 — 13.30** wykład dla gospodyń p. t. „Napoje orzeźwiające” wygłosi p. Marja Lekka); godz. **17.45** audycja dla dzieci w wyk. p. Wandy Trojanowskiej, art. T. N.; godz. **18.15** kącik krótkofalowy; godz. **18.45** koncert gramofonowy. „Gwiazdy estrad koncertowych” — poprzedzony prelekcją p. Bolesława Busiakiewicza; godzina **19.40** bajki generala i poety z Wielkopolski Franciszka Morawskiego (wygl. p. kpt. Baumfeld); godz. **20.00 — 20.15** kwadrans literacki z Warszawy; godz. **20.15 — 21.45** koncert solistów. Wykonawcy: Nadzieja Padlewska (fort.), Stan Ziemięwiczówna (sopran), prof. M. Sauer (akompaniament); program: 1. Meyerbeer: Arja z op. „Hugenoci”; Mozart: Arja z op. „Figaro”; 2. Schumann: W miesiącu maju, Schubert: Pstrąg; 3. Szopski: Przyjehol do niej. Skrzydlewski: A taka świętość, Niewiadomski: Otwórz Janku odsp. p. Ziemięwiczówna, Schumann „Phantasiestücke” — odegra p. Nadzieja Padlewska; godz. **21.45 — 22.00** sygnał czasu, komunikaty sportowe i policyjne; godz. **22.00** do **24.00** muzyka taneczna z kawiarni „Wielkopolanka”.

Katowice (409 m) godz. 10.15 nabożeństwo z Bazyliki Wileńskiej. Po nabożeństwie: Uroczyste otwarcie Międzynarodowej Wystawy Komunikacji i Turystyki w Poznaniu; godz. **12.30 — 13.00** koncert gramofonowy; godz. **15.00** ks. Prałat Józef Gawlina: Z cyklu wykładów religijnych: — „Akcja katolicka”; godz. **15.20** Julian Żukowski: „Ważniejsze szkodniki roślin warzywnych”; godz. **15.40** koncert gramofonowy; godz. **16.50** intermezzo muzyczne; godz. **17.05** „Na szachownicy” (A. Moszkowski); godz. **17.25** koncert Reprezentacyjnej Orkiestry Policji Państwowej w Warszawie; godz. **19.25** intermezzo muzyczne; godz. **19.50** transmisja z Opery Warszawskiej. „Strasznydwór” — opera w 4 aktach Stanisława Moniuszki. Po operze: komunikat meteorologiczny z Warszawy, komunikaty sportowe oraz muzyka taneczna (do godz. 24.00).

Warszawa (1412 m) godz. 10.15 nabożeństwo z Bazyliki Wileńskiej; godz. **12.10** muzyka gramofonowa; godz. **15.30** „Wędrowniki młodego rolnika” — wygl. inż. Stefan Wyrzykowski; godz. **15.50** muzyka; godzina **16.00** „Najbliższe plany obsiewów” — inż. W. Chmielecki; godz. **16.20** muzyka; godz. **16.30** „Co słycać, o czym wiedzieć trzeba” — dyr. S. Mędrzycy; godz. **16.50** muzyka; godz. **17.10** „O zwyczajach żniwarskich w Polsce” — dr. K. Zawistowicz; godz. **17.25** koncert popołudniowy ork. Policji Państwowej; godz. **19.25** płyty gramofonowe; godz. **20.00** kwadrans literacki. Zofia Nałkowska: „Duży zajac” (nowela); godz. **20.15** koncert z Doliny Szwajcarskiej; godz. **22.00** muzyka taneczna z „Oazy”.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Stow. Młodzieży Obywatelskiej parafii archikatedralnej.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 4 bm. o godz. 20 w sali Domu Katolickiego na Śródcie.

— **Związek Werkmistrzów Polskich w Poznaniu.** Walne półroczne zebranie odbędzie się dnia 5 bm. o godz. 20 w lokalu p. Tomczyka przy ul. Wronieckiej 13.

— **Tow. Obywateli Polaków z Obczyzny.** Zebranie odbędzie się dnia 5 bm. o godz. 20 u p. Jarockiego, ul. Masztalarska 8.

— **I. Włkp. Tow. Hodowli Kanarków w Poznaniu.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 6 bm. o godz. 10 w lokalu p. Św-

talskiego przy ul. Podgórnej. Na porządku obrad sprawa przyszłej wystawy kanarków.

— **Cech Murarzy.** Miesięczne zebranie odbędzie się dnia 6 bm. o godz. 11 w lokalu p. Ograbowicza, Ślusarska 6.

— **Tow. Przem. „Sobieski”.** Zwiedzenie nowej elektrowni miejskiej odbędzie się dnia 6 bm. Zbiórka o godz. 9.45 przed Stacją Pomp przy Tamie Garbarskiej. — Dzieciom wstęp surowo wzbroniony.

— **Zw. Inwalidów Cywilnych.** Zebranie odbędzie się dnia 6 bm. o godz. 16 w sali p. Koniecznego przy ul. Masztalarskiej 2. Drugie zebranie odbędzie się w tym samym czasie w lokalu p. Bohnowej przy ul. Marsz. Focha.

— **Tow. Hodowców Gołębi Pocztowych „Dobry Lot” — Stare Miasto.** Zebranie miesięczne odbędzie się dnia 6 bm. o godz. 10 rano w lokalu p. Koniecznego przy Chwaliszewie 57.

— **Tow. Uczniów Drogerzystowskich w Poznaniu** urządzi dnia 6 bm. wycieczkę do Kórnik. Punkt zborny na Starym Rynku przy figurze Św. Jana o godz. 7.45 (odjazd godz. 8.40). Powrót o godz. 19.34. W Kórniku wspólny obiad.

— **Koło Towarzystwa Rękodzielników.** Kwartalne walne zebranie odbędzie się d. 8 bm. o godz. 19 w lokalu przy Nowym Rynku 4. Na porządku obrad sprawozdania sekretarza, skarbnika i bibliotekarza oraz inne ważne sprawy. W kasie pośmiertnej serja 77—80.

— **Chór kościelny Św. Cecylii przy kościele Bożego Ciała.** Zebranie plenarne odbędzie się dnia 8 bm. o godz. 20 w ognisku parafjalnym.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: N. N. 10 zł. — Marja Skoraczewska za doznane laski z prośbą o zdrowie 10 zł. — Klockiewiczówna 5 zł. — Pawlak 5 zł. — Zdzisława Zachowska (Matejki 61) 5 zł. — A. D. z prośbą o zdrowie 3 zł. — Jaszczyńska z prośbą o zdrowie dla matki i zmianę posady 10 zł. — Herczyńska 5 zł. — Staś Dobiał 5 zł. — Z. Z. 2 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 389 zł.

Na kaplicę SS. Karmelitanek: Jaszczyńska z prośbą o zdrowie dla matki i zmianę posady 10 zł.

Na Kongres Eucharystyczny: Aniela T. 20 zł.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 3 lipca zgłoszono: Ryszard Oleńczak, 7 mies. Irena Tuszcówna, 1 r. 8 m. 15 dni. Czesław Thiem, pom. szklarski, 21 l. Franciszek Radziszewski, robotnik, 77 l. Jan Markowiak, pół godz. Sylwester Gajewski, robotnik, 16 l. Katarzyna Szymańska, 4 i pół godz. Czesław Luczak, 1 mies. Krystyna Bodyła, pół godz. Łucja Strczyńska, 21 l. Józef Fraszcak, robotnik, 41 l. Henryk Kaczmarek, 5 dni.

SKRZYŃKA DO LISTÓW

— **Czytelnik z Obrzycka.** Hipotekę musi Pan likwidować od nowa. Informacje są zbyt szczupłe, by można powiedzieć, w jaki sposób. Kto jest wierzycielem, kto ma w ręku list hipoteczny? O ile przeprowadzi Pan dowód, że hipotekę zapłacił, może Pan skarżyć o nowy kwit małżony. Jeżeli nie, trzeba zapłacić ponownie, a potem skarżyć Skarb Państwa o odszkodowanie. Trzeba koniecznie omówić sprawę szczegółowo z adwokatem. (aK.)

— **Pokrzywdzony J. R.** Zapłacił się Pan w sposób zupełnie fatalny, i to najniepotrzebniej. Cała sprawa świadczy o tem, że wziął się Pan do niej z zupełną nieznajomością stosunków handlowych i prawa. Po co Pan ten interes przejmował? Trzeba było zaskarżyć swój udział i obłożyć aresztem wszystko. Obecnie wierzycieli musi Pan płacić. O ile Pan ma pewne dowody w ręku, że długi są fikcyjne, niech Pan dopuszcza do procesu, a następnie zaczepia w procesie odnośne transakcje z powodu oszukańczej zmywy. Zresztą niech Pan zaskarży współnika o

odszkodowanie drogą procesu cywilnego, równocześnie wyjedna areszt i zajmie mu z majątku tyle, ile tylko można. Będzie z tego procesów na kilka lat, ale może Pan jakoś z tego wybrnie. Należało się przedtem poradzić prawnika, obecnie oszczędność kilkudziesięciu złotych na to kosztuje Pana tysiące. Niech Pan weźmie dobrego adwokata, ostatecznie na prawie ubogich, o ile już absolutnie inaczej nie można. (aK.)

— **M. St. Swarzędz.** Urząd prawdopodobnie dopiero oblicza. Niech Pan tam zamonituje, w ostatecznym razie wniosie znalezienie do Okręgowego Urzędu Ubezpieczeń. (aK.)

— **Wita M.** Zasadniczo w tym czasie pobory wypłacać musi, jednak ma prawo potrącać z nich wysokość poborów wojskowych (aK.)

— **Marja Wróblewska.** Narazie nie nam nie wiadomo. Prosimy śledzić uważnie dział ogłoszeniowy naszego pisma, szczególnie dział drobnych ogłoszeń. Napewno się coś znajdzie. (aK.)

— **L. G. Poznań.** Nie jest to pierwszy wypadek. Niech Pan zrobi zażalenie do Okręgowego Urzędu Ubezpieczeń i w toku instancyj, a następnie do Najwyższego Trybunału Administracyjnego. (aK.)

— **E. Jol.** Wypowiedzenie dwutygodniowe. Było prawidłowe. (aK.)

— **Kleszcz, Środa.** Jest to najłabsza strona ustawy waloryzacyjnej. Procesu nie radzimy. W jednym i drugim wypadku informacji autentycznych mógłby udzielić Panu komisarz rządowy danej instytucji, a jeżeli go niema, Ministerstwo Skarbu. W myśl § 17 ust. wal. jednak ew. wyższemu przeliczeniu ulegają jedynie wkłady do wysokości 125 zł, resztę waloryzuje się w stosunku 1 zł do 1,8 mil. mkp. W Pańskim wypadku więc, naszym zdaniem, nie opłaciły się nawet koszty. (aK.)

— **Kierownik.** Nie radzimy. (aK.)

— **I. M.** Półki bratowa żyje, nie. Czy testament można cześcić, nie wiemy, bo go nie znamy. Prawnie można pod pewnymi warunkami. Siostry będą dziedziczyły po śmierci bratowej. (aK.)

Dr. med. Konstanty Glazór
ordynuje **w Marjenbadzie**
jak w roku ubiegłym „Hotel Imperial”

Na pokrycie kosztów I. Krajowego Kongresu Eucharystycznego w Polsce

11 wpłynęły następujące ofiary:					
Ks. L. Kluk. Mur. Oszmańce	8.—	Ks. Jan Krawiecki. Skarżyc	15.—	Ks. Bykowski. Liszkowo	30.—
Jagodziński J. Psarskie	2.—	Liga Katolicka Kruszwica	30.—	Ks. Rademacher. Golanice	10.—
Ks. Piotrowski. Siaw	27.03	Dr Roman. Toruń	10.—	Ks. J. Dembiński. Dłużyna	30.—
Ks. E. Kasior. Sobalkowo	25.—	Ks. St. Piotrowski. Kuczbork	10.—	Parafia Maniewo	15.—
J. Odrobny. Poznań	4.—	Ks. P. Dolrzyk. Derewno	5.—	Dr M. Krzyżan. Poznań	20.—
K. Kostańska. Poznań	10.—	K. Srokowie. Domasłów	25.05	Parafia Krzyżowników	12.—
Ks. Br. Gierszewski. Ligowo	5.—	Pawczkowski. Rogoźno	2.—	St. Sniólski. Lubin	50.—
Ks. Kasprzak. Doruchowo	29.30	Brownsfordow. St. Białz	10.—	Ks. Pr. Rosochowicz	20.—
St. Witkowski. Poznań	10.—	Ks. T. Czapski. Kościelec	20.—	Ocięż	20.—
Sieg. Janówiec	10.—	Ks. Wl. Turowski. Zakroczym	5.—	Ks. Mejer. Wawelno	18.—
J. Krygier. Pęslungowo	7.—	Ks. Dziek. Wiśniewski. Lubowo	10.—	Bog. Scheffts. Brain	10.—
Ks. Batkiewicz. Trzigi	20.—	Hr. Marja. Mycielska. Ziemnowoda	50.—	Ks. Prof. Drygas. Poznań	5.—
Ks. Rolski. Szczepanowo	10.—	Ks. Dr. Fr. Wawrzyniak. „Dzianowice	10.—	Bron. Dembski. Poznań	20.—
I. Bajon. Poznań	10.—	Ks. Fr. Szukalski. Wielowieski	22.—	Dr. K. Pasierbski. Zawiercie	5.—
Karowska. Poznań	5.—	F. Kaźmierski. Poznań	20.—	Ks. Jan. Bialecki. Kielce	20.—
Ks. Buchwald. Raszków	30.30	Wacław. Brodzik. Poznań	2.—	Ks. L. Gościński. Gaworowo	30.—
Magistrat. Lwówek	15.—	Ks. Graszewicz. Szamouły	10.—	Ks. Jeliński. Grebanin	5.—
Ks. Duzmał. Chojno	31.50	Ks. Kasprzyci. Przysucha	5.—	Ks. Tylewicz. Siedce	13.50
Ks. Greiner. Gebice	40.—	Ks. Jan Bronowicz. Turoula	10.—	Ks. W. Cuncak. Dalewo	10.—
Dr. Kostrzewski. Poznań	20.—	Ks. Kasperlik. Katowice	5.—	Maria. Rybakowska. Koźmin	5.—
Ks. K. Kaczmarekiewicz. Dembowo	52.60	Ks. F. Bodzianowski. Owieńsk	50.—	Ks. Hennerling. Droszew	10.—
Ks. Zdz. Zakrzewski. Wolsztyn	100.—	Sylw. Boniak. Osarnków	52.—	Ks. J. Ludwiczak. Dumachowo	40.—
Liga Katolicka. Par. Kościan	400.—			A. Dereziński. Steszew	10.—
Ks. Czujewicz. Czerlejno	104.—			Ks. Rochański. Maczniki	40.—

Konto P. K. O. Poznań nr. 213063

S. p.

Stefan Nożyński

Dyrektor Browaru Krotoszyńskiego S. A. w Krotoszynie zmarł, opatrzony Sakramentami św., dnia 3 lipca 1930.

W Zmarłym straciłszy życzliwego i sprawiedliwego przełożonego, którego pamięć zawsze będzie żywa między nami.

Urzednicy Browaru Krotoszyńskiego S. A.
Krotoszyn - Poznań.

zw 24363

Dnia 3. bm., spodobało się Panu Bogu zabrać do grona Swych aniołków naszą jedyną, najukochańszą córeczkę

Urszulę Marję

w 4 wiośnie życia.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 6. bm. o godzinie 5, z kostnicy cmentarza jeżyckiego.

W ciężkim, nieutulonym smutku pogrążeni
Marjanostwo Brustowie.

Poznań, ul. Staszica 18.

zw 24381

Dnia 4 lipca 1930 r. o godz. 1 w nocy zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., moja najdroższa żona, najukochańsza i nigdy niezapomniana matka, jedyna córka, kochana siostra, synowa i bratowa, ś. p.

z Szulczewskich

Zofja Bogusławska

przeżywszy lat 41. Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 7 lipca o godz. 5 po poł. z domu żałoby.

W ciężkim smutku pogrążeni
mąż z dziećmi i rodzina.

zw 24367

Pniewy, Wronki, Poznań, Szamotuły.
Pniewy, dnia 4 lipca 1930 r.

Dnia 3 lipca 1930 r. zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, nasza jedyna, najukochańsza i nigdy niezapomniana córka, siostra, kuzynka i ciocia, ś. p. zw 24373

Łucja Stryczyńska

w 22 wiośnie życia. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 6 lipca, o godz. 6 po południu z domu żałoby przy ul. Kanalowej 18 na cmentarz parafialny w Górczynie, o czym donoszą

w ciężkim smutku pogrążeni
rodzice z synem i rodziną.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Dnia 3 lipca 1930 r., o godz. 10 wiecz., zasnęła w Bogu po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa matka, teściowa i babka, ś. p.

z Tymów

Konstancja Ratajska

przeżywszy lat 75. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę o godz. 5-tej po poł. z domu żałoby w Stęszewie, ul. Poznańska 4, o czym zawiadamia

córka, zięć i wnuki.

zw 24380

Stęszew, dnia 5. 7. 1930 r.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się.

Dowódca 26 pułku ułanów Wlkp.

zaprasza wszystkich ochotników byłego 1-go ochotniczego Pułku Jazdy Wielkopolskiej nr. 215, na I. obchód 10-lecia pułku do Baranowicz, na dzień 26, 27 i 28 lipca. Celem zapewnienia kwater, uprasza się zawiadomić o dacie przybycia do dnia 20. VII. 1930 r. dw 1038

Dowódca Pułku (—) Machalski, Pplk. dypl.

OSZCZĘDNOŚĆ
jest

pierwszym warunkiem **DOBROBYTU!**

Należy nosić suknię tak długo, jak na to pozwala stanowisko lub sytuacja!
JEDNAKŻE pani, która dba o swój wygląd, kupuje tańsze, efektowne materiały, ale CZĘSTO je zmienia!
Wznie od 3.80, jedwabie do prania od 1.90, batysty od 1.95, foulardy od 9.50, musliny od 1.25 poleca

F. Wozniak

Kilka kroków od St. Ryńku Kramarska 16.
Pw 3209-27.88

Rutynowana książkowa

kasjerka domin. **poszukuje posady od 1. 8. r. b.** Pierwszorzędne polecenia. Łask. zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod **zw 24364**

ZIOŁA LECZNICZE

O. Wojnowskiego poleca

APTEKA p. KORONA

Poznań, Górna Wilda 61.

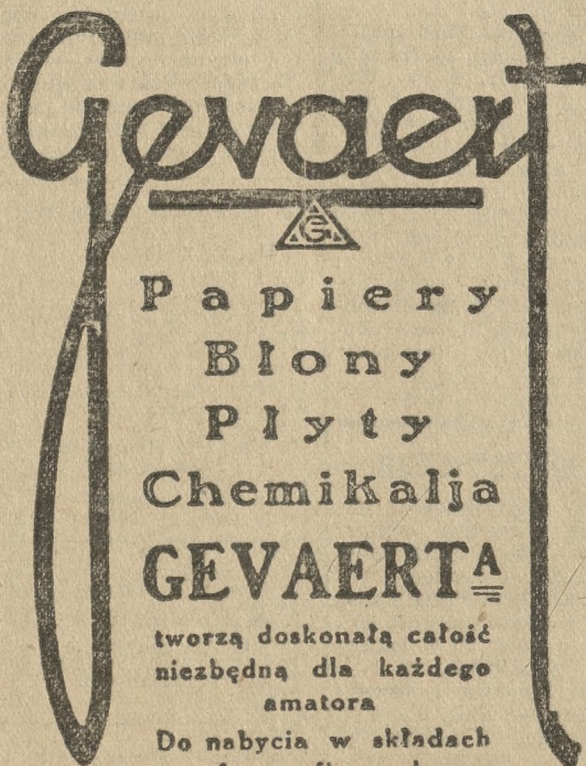
Broszury na żądanie bezpłatnie. zw 2 877

Rzeźnictwo

dobrze prosperujące, z obrotem przeszło 200 000 zł rocznie, z całkowitem urządzeniem składu i motorowym urządzeniem warsztatu, z wozami, kołmi i domem z powodu choroby właściciela na **sprzedaż**. Cena podług ugody.

Jan Wdowicki, Rościan, ul. Wrocławska 9.

nwp 2209

Papiery
Blony
Płyty
Chemikalja
GEVAERTA

tworzą doskonałą całość niezbędną dla każdego amatora

Do nabycia w składach fotograficznych

nw 24151

MAGAZYN KAPELUSZY

poszukuje biegłej **panny do stroju**

tylko samodzielnej siły do pracowni z kilkoletnią praktyką. Oferty do ekspedycji Kurjera Poznańskiego pod **zw 24370**

Polecam

sosnowe i dębowe progi kolejowe normalne i wąskotorowe po bardzo niskich cenach
Wojciech Paetz, Poznań ul. Przemysłowa 28 b. Tel. 74-12.

Wyuczę

kroju M. Tadeuszowa ul. Półwiejska 59 III. p. zw 67 587

W Krajowym Zakładzie Psychiatrycznym w Kocborowie, pow. starogardzki, wakuje posada

masarza-rzeźnika

kawalera, dobrze obeznanego z wyrobami masarskim. Oferty z odpisami świadectw i podaniem persji należy kierować do Dyrekcji Zakładu. dw 1042

J. Karten

przyni na liczne zyczenia Publicznosci do Poznania wraz ze slynnym medjum, Węgierką p. Turay, i pozostaje tylko do 10 lipca. Medjum widzi rzeczy przeszlosci do 100 lat wstecz oraz przepowiada przyszlosc. Godziny przyjec od 10 do 12, od 5 do 7. Wizyta juz od 10 zł poczynszy. Ulica Strzelecka 3, parter prawo. nw 24374

ARTYKUŁY DROGERYJNE
CHEMICALIA KOSMETYK
NATANIENI
FG. FRAASNAI
POZNAŃ - UJEWIELKA 34

Pw 3 290/11-25.55/6

W podróży i na wyjazdach trwała elektr. ondulacja staje się prawdziwą przyjemnością.

Te zabiegi jak również farbowanie włosów, brwi i rzęs „Henna”, manicure, masaże i t. p. wykonuje się starannie w

Salon de Coiffure
N. MUSZYŃSKI
ul. 27 Grudnia 4 i 3 Maja 3
zw 24375

Aparaty

do zagotowania słoje do konserw, gumy, sprężynki i termometry poleca

A. KOSZEWSKI
Poznań, St. Rynek 61.
Pw 3 038-26.192

Samochody

Okazyjna sprzedaż nowych i używanych samochodów czterodrzwiowych karetek Forda nowego typu A. Miejsce azofers oddzielone oszkloną przegródką. Dogodne warunki.

„AUTORUCH“

Sp. z ogr. odp. w Poznaniu Fabryka karocjerji autobusowych, ciężarowych, ambulansowych i d. Specjalność warsztatów: Naprawa „Fordów” Ulica Marszałka Focha narożnik ulicy Pałacza Telefon 77 75 Pw 3 672-26.200

Fachowiec

branży samochodowej, wykładowca w Szkołach Samochodowych, instruktor jazdy przyjmie posadę jako kierownik działu sprzedaży samochodów, lub jako wykładowca w Szkole Samochodowej. Oferty proszę do Kuriera pod **zw 24349**

Stenotypistki

polsko-niem., biegłej poszukujemy zaraz. Oferty Kurjer pod **zw 24376**

„OŚWIĘCIM“

ZJEDNOCZONE FABRYKI MASZYN i SAMOCHODÓW S. A.
Tel. 47 Oświęcim II. Telegr.: „Famis“

Wystawiamy na Międzynarodowej Wystawie Komunikacji i Turystyki w Poznaniu, pawilon nr. 13 i 19b.:

**SAMOCHODY
OSOBOWE
CIĘŻAROWE
AUTOBUSY**

„OŚWIĘCIM-PRAGA“

PRZEDSTAWICIELSTWA:

„OŚWIĘCIM-PRAGA-AUTO“

Poznań: Plac Wolności 11. Lwów: Jagiellońska 7. Warszawa: Kredytowa 4. Kraków: Kremerowska 6. Katowice: Plac Wolności 9.

ZAWIADOMIENIE.

Niniejszem mamy zaszczyt zawiadomić Szan. Gości, iż z dniem 5 lipca otwieram przy ulicy Dąbrowskiego 105 nowo urządzoną

Restaurację-Kawiarnię

Staraniem moim będzie, jak dotychczas Szan. Gości rzetelnie obsłużyć. — Bufet jak i kuchnia obficie zaopatrzone — Ceny umiarkowane. Poleca się Szanownym Gościom

Salka do zebrań **Wojciech Kosicki.**

Oprawy książek wszelkiego rodzaju Introligatornia Drukarni Toruńskiej T. A. w Toruniu ul. św. Katarzyny 4.

Odeński, nagniotki szybko pewnie usuwa- ja plasterki RAZ — DWA — TRZY — Prak- tyczne w użyciu Sprze- dają drogerje, apteki, perfumerje P 13 000-26.15

Komunalna Kasa Oszczędności miasta Lidzbarka (Po- morze) poszukuje starszego

książkowego-bilansisty

Do zgłoszeń załączyć odpisy świadectw i własnorę- cznie napisany dokładny życiorys. Uwzględnić się tylko si- ly fachowe, z długoletnią praktyką bankową. dw 1043

Kamienica

z wolnem 6 pokoj. mieszkaniem oraz 4 pokoj. lokalami biurowymi, okolica Gwarnej, na sprzedaż. Cena 460 000 Dochód 32 500. Oferty Kurjer zw 24 369

OBWIESZCZENIE. W tutejszym rejestrze spółdzielni liczba 286 wpisano dnia 14 maja 1930 r. przy spółdzielni: Spółdzielnia Budowlana „Kolonja Ławica-Golecin“ z odpo- wiedzialnością udziałami Poznań, że w miejsce ustępują- cych członków zarządu Stanisława Spieszalskiego i Stefa- na Kręga wybrano Stanisława Władysława Andrzejew- skiego i Ignacego Felda. Poznań, dnia 10 czerwca 1930. nw 2078 Sąd Powiatowy.

V. AUKCJA W „PALACU SZTUKI“ STARY RYNEK NR. 78. PIĘTRO, PRAWO (PALAC DZIAŁYŃSKICH)

W sobotę, 5 lipca, o godz. 17—20 sprzedawac będącymi dobrowolnie:

4 salony Biedermeyer, ant. salonik Inkr. styl Król. Anny, renes. szafę gabinetową, 3 fotele barokowe, 2 witryny rokok, luź- ne meble, ant. kilim kurdystan 6 kwm., bronz, żyrandol kościelny wagi 1 ctr., ce- ramikę modną, olejne obrazy współczesne i t. d. Pw 3313-55,360

Rozpoczynamy punktualnie rzeczami najtańszymi i w miarę rosnącej taksy docho- dzimy do cenniejszych. — Osobnych zaproszeń nie wysyła się.

ANTYKWARIAT „PALAC SZTUKI“
Właściciel: inż. architekt Wiktor Soczkiewicz.

Jedwabie i towary białe.

pozostałe z licytacji wyprzedaje w dalszym ciągu:

Foulary od 6.50 zł za metr. Crepe de chine desenlowe od 14 zł za metr. Crepe de chine gładkie we wszyst- kich kolorach od 7 zł za metr. Japony we wszystkich kolorach od 6.50 za metr. Crepe Georgette gładka we wszystkich kolorach i desenlowa od 16— zł za metr. Prócz tego crepe meteor, tafty, crepe satin, duchesse i towary wełniane. Pw 3311-55,359

WŁADYSŁAW WOJCIECHOWSKI
upoważniony licytator i taksator, ul. Stawna 13, narożnik ul. Wronieckiej. Tel. 28-08.

...czego piękne Panie nie powinny czynić,

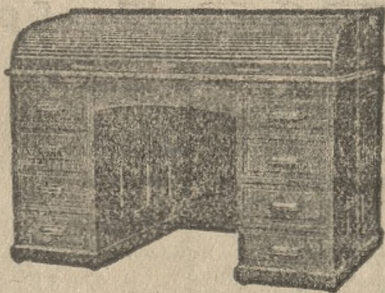
o ile zależy im na zachowaniu urody, o tem dałoby się pisać całe dzieła. Jedno jest jednakże pewne: zdrowie łączy się ściśle z urodą. Prawdziwą urodę warunkuje: świeża cera, jasne, wesołe spojrzenie, wdzięk ruchów i t.p. Zdrowe serce, zdrowe nerwy, spokojny głęboki sen — od tego zależy wszystko. Aby uchronić serce i nerwy, piękne Panie powinny wystrzegać się zawartej w zwykłej kawie ziarnistej kofeiny, której nie znosi organizm wielu ludzi, i spożywać wyłącznie bezkofeinową, całkowicie nieszkodliwą

Do nabycia we wszystkich lep- szych sklepach spożywczych.

KAWA HAG

Kompletne urządzenia biurowe

poleca

Tow. BLOCK-BRUN, Sp. Akc.

Poznań, Pl. Wolności 8, Ipr. Tel. 10-52153-52.

Szczegółowe oferty wysyłamy na żądanie.

chroni
od plam
deszczowych

plynny

pielęgnuje
kolorowe obuwie

Bez odstępnego

6 pokojowe mieszkanie
4 pokojowe lokale biurowe

za czynszem miesięcznym, w centrum, razem lub osobno, wprost od gospodarza natychmiast do wynajęcia. Oferty Kurjer zw 24 368

TW 41

Pw 3010-56,153

TW 30

Pw 8 202-26,90

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d 1 790 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

1 SPRZEDAŻE

Kupno okazjonalne
Dom masywny w powiatowym mieście Oborniki, z 2 morgami roli z całkowitą przeprowadką zaraz do nabycia. Zgłoszenia proszę kierować do Agencji Odbornicka Wielkopolskiego w Obornikach, ul. Czarnkowska 9, pod nr. 601. n 2 187

W mieście
powiatowemu ul. przycypalnej jes do sprzedania nieruchomość ze składem rzeźniczym warsztatem oraz z całkowitą przeprowadką, zapad elektryczny oraz dwa mieszkania na bardzo korzystnych warunkach. Informacje udzieli Bank Ludowy w Wągrowie z dw 65 812

Z
powodu likwidacji wyprzedaje meble. Stanikowski, Wielkie Garbary 52 dawniej Woźna 12 r w 10 596-7

2 Singera
damskie maszyny 70 i 100 zł sprzedawca Mechaniczny, Kraszewskiego 5. z dw 67 676-7

Parcele
4,75 zł. mkw. sprzedawca Kucharska Focha 71. z dw 67 460/1

Sprzedam
w Gdyni zaraz mniejsza fabryka wyrobów cementowych z placem do powiększenia przedsiębiorstwa Zgłoszenia do Kurjera Pozn pod z dw 67 452

Kanapy
leżanki, kluby, materace wyścigane najtaniej za gotówkę, raty. Strzelecka 31. z dw 67 515-6

Kuźnię i kołodziejstwo
dobrze prosperujące, do tego 2 pokoje z kuchnią w powiatowym mieście sprzedam lub oddam w dzierżawę razem lub oddzielnie. Informacje u Kalickiego, Poznań, Tama Garbarska 26. z dw 67 629-30

Sypialnia, jadalnia
okazyjnie bardzo tanio. Czeczowska, Wielkie Garbary 8. z dw 67 619-20

Sprzedam
kolonialkę z towarem, urządzeniem z przyłączeniem mieszkaniem, za 3 500, w tem dzierżawa do końca 1. 4. 31. zapłacona. Zgłoszenia Agencji Kurjera Poznańskiego Gniezno 231. z dw 2 211

Parowy
zac. kompletny do mlócenia w najlepszym stanie jest zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia do Agencji Kurjera Poznańskiego Gniezno, 283. n w 2 213

Kuchnia
biała za 110 zł, biurko debowe i szynierka tanio. Grunwaldzka 22b. z dw 67 769

Ford
4 osobowa limuzyna dobrym stanie korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer z dw 67 772

Taksówka
w dobrym stanie z koncesją korzystnie do nabycia. Obejrzeć można od godz. 19-20 przy ul. Dąbrowskiego 38. z dw 67 778

Okazyjnie
sprzedam umywalki, 2 stoliki apteczki, debowe, lepsze, fasy orzech. Tylna Chwaliszewo 25, Adamski. z dw 67 777

Majątek
1 100 bonitacja trzy, pełne inwentarze, 400 morga zaliczki 180 000 od Niemca. Górny, plac Nowomiejski 10a, telefon 4183. z dw 67 775

Skład cukierków
dobrze zaprowadzony, w mieście powiatowym, przy przycypalnej ulicy do sprzedania. Zgłoszenia „Par”, Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 27,95. Pw 3 306-27,95

Skład
obuwia przy głównej ulicy Gniezna do odstąpienia. Zgłoszenia do Agencji Kurjera Poznańskiego Gniezno, 282. n w 2 210

Motocykl
zupełnie nowy sprzedam lub zamienię na samochód za dopłatą. Oferty Kurjer z dw 67 741

Samochód
dla rzeźnika jak nowy bardzo okazjnie na sprzedaż. Strana, Grobla 7. r w 10 646

Wózek
dziecięcy tanio sprzedam. Hybiakowa, Zwierzyniecka 3. z dw 67 727

Mamkę
do samochodu nowa sprzedawca okazjnie. Franpol Grobla 27, tel. 32 65. z dw 67 820

Sprzedam
płyte białego marmuru carraryjskiego 270 x 140 cm, grubości 24 mm w jednej sztuce, dobrze utrzymana. Zgłoszenia Kurjer z dw 67 721

Dom
z ogrodem przy głównej ulicy w mieście powiatowym, gdzie gimnazjum, sanatorium, letnisko zaraz na sprzedaż. Cena według łgody. Zgłoszenia do Kurjera z dw 67 722

Sprzedam
bufet w kinie 1/2 wyszynku 2.000. Adres Kurjer z dw 67 810

Dom
rodzaj willi w Puszczykowie, cena 14 000, wpłaty 7 000 złotych sprzedawca Argus, Piekary 18. z dw 67 728

Lodówkę
dużą i wózek ręczny tanio sprzedam. Adres wskaże Kurjer z dw 67 737

Rower
„Dürkopp” jak nowy sprzedam tanio. Kaczmarek, Grunwaldzka 42. z dw 67 735

Drogerja
na Górnym Śląsku, nadająca się dla młodszego drogerzysty jest do sprzedania. Zgłoszenia Kurjer z dw 67 724

Motocykl
nowy sprzedam za znaczną stratą z powodu choroby. Oferty Kurjer z dw 67 739

Jadalnię
piękną, debową sypialnię, białą tanio sprzedam. Stolarnia, Bukowska 9. z dw 67 731

Krzesła
debowe, wysokie, maszynowe do szycia, maszynowe do prania, 2 krzesła i stół, składane, białe drewniane, obrazy, słupki tanio sprzedam. Stolarnia, Bukowska 9. z dw 67 730

Maszynę
do pisania Remington sprzedam korzystnie. Obejrzeć można Biuro Posłańców, Woźna 11. z dw 67 745

Dom
nowomasywny, obszerny, chlewy, 3/4 morgi ogrodu owocowego, warzywnego, przy lesie, wodzie, stacji, blisko Poznania, cena 12 tys., nadające się na letnisko. — Bartkowiak Stanisława, Dopiewo, stacja Dopiewo, pow. poznański. z dw 67 750

Ogródek
działkowy, Górna Wilda 125 na sprzedaż. Adres wskaże Kurjer z dw 67 758

Ładny
balkonowy pokój Matejki 1. I. z dw 67 754

Maszyna
damska Singera z zerar ścienny i kanapa na sprzedaż. Sw. Marcin 56, dom boczny, I. lewo z dw 67 786

Maszyna
do szycia, dobra tanio sprzedam. Gulczyński, Murna 3. z dw 67 790

Pinczer
(Affenpinscher) prawdziwy na sprzedaż. Patrona Jackowskiego 35. I. lewo. z dw 67 792

Wilk
ostry, rasowy. Poczta 20. II. lewo. z dw 67 808

Skład kolonialny
dobrze zaprowadzony, przy ruchliwej ulicy zaraz na sprzedaż. — Zgłoszenia J. Złoczewska, Leszno, Kościńska 1. z dw 67 720

Rogi Jelenie
2 duże i kilka małych sprzedam. Ul. Stroma 26. Pospieszna. z dw 66 535

Żniwne
plachty, worki, sienniki, raz plachty nieprzemakalne i namioty poleca po przystępnych cenach: K. Kunert i Ska. T. z o. p. Fabryka placht, worków i namiotów, Poznań, ulica Woźna 12, tel. 29-21. Pw 3 244-27 19

Samochody
„Dürkopp” otwarty 6 osob. 4 cyl. „Rugby” reklamówka 1 tonnowa „Horch” ciężarówka 4 tonnowy na maszynach „Fiat” 501 otwarty 4 osobowy wszystkie w bardzo dobrym stanie okazjnie na sprzedaż. „Autopol” Poznań ul. Sew. Mielżyńskiego 21 (Hotel Monopol) Pw 3253-27,52

Piekarnia
w pełnym biegu w Poznaniu dobrze prosperująca wraz ubikacjami i 4 pokojowym mieszkaniem zaraz do oddania wprost od właściciela domu. Zgłoszenia Kurjer z dw 67 482

Skład
obuwia z towarem i mieszkaniem zaraz do sprzedania. Cena 6.500 zł. Zgłoszenia Kurjer z dw 67 470

Motor
Diesla 8 PS w dobrym stanie sprzedam ewentl. zamienię na mniejszy Hurtownia pów W. Prywer, Gostyń, Kolejowa 15. z dw 67 179

Wóz
do piwa na resorach, trzypletrowy do skrzynek 4 25 butelek sprzedam Hurtownia pów W. Prywer, Gostyń, Kolejowa 15 z dw 67 178

Majątek
490 morg na Kujawach, 4 mk bonitacji z morg. hipoteka 170 000 na długie lata 6%, wpłaty 80 000 do sprzedania lub zamiany na 150 morg. Zgłoszenia Kierjewski Mogilno. z dw 67 519

Walizki
kufry, worki do podróży i wszelkie artykuły do podróży własnej fabrykacji poleca po najniższych cenach firma W. Stefański, wytwornia walizek i artykułów skórzanym, Poznań, Stary Rynek 53-54. Pw 3 280-27,75

Stoisko
sprzedam tanio na kiosk lub altane. Zgłoszenia Kurjer z dw 67 412

Samochód „Fiat” 501
prawie nowy, sumiennie mogę polecić za niską cenę do sprzedania. Wojciechowski, ul. Stawna 13, telefon 23-08. z dw 67 406

Skład
towarów krótkich, 2 pokoje kuchnia, odstanie zaraz. Maciejewski, Śrem, Rynek 15. z dw 67 554

Psa
wyżyła, dobrze ułożonego na kaczki kurapaty i zajace w 4 poln sprzedam. Zgłoszenia por. Łuczowski, Koszary Saneńców, Wilda z dw 67 552

Rower damski
b. mało używany francuskiej marki „Alcyon” sprzedam. Szamarszewskiego 10, IV. p. prawo z dw 67 548

Suknia
czarna żerzetowa okazjnie. — Zgłoszenia Kurjer z dw 67 545

Pianino
dobre korzystnie. Wspólna 55. m. 2. z dw 67 543

Fotograficzny
zakład z mieszkaniem do nabycia w Poznaniu. Wiadomość: Szymkowiak, Aleje Marcinkowskie 24. z dw 67 541

Piekarnię
koło Poznania w najlepszym położeniu, z powodu choroby sprzedam. Kurjer z dw 67 533

W Poznaniu
sprzedam 30 morg żyta na pnin. Oferty Kurjer z dw 67 527

Kiosk
sprzedam. Adres Kurjer z dw 67 522

Resztówka
320 morg, okolica Jarocin, cena 180 000, wpłaty 50 000. Zgłoszenia Rutkowski, Grobla 29. z dw 67 333

Sprzedam
plac budowlany (Al. Wielkopolska) 1.080 mtr Oferty Kurjer z dw 67 515

Skład
kolonialny, towar urządzenie, mieszkanie sprzedam zaraz 2 1/2 tys. lub taniej Oferty Kurjer z dw 67 510

Parcele
w Górczynie 742 m kw korzystnie sprzedam. Talaga, ul. Sielska 47 a. z dw 67 572

Psa
wilka rasowego, ostrego, 3 letniego sprzedam Oferty Kurjer z dw 67 584

Hamaki
wyrób własny najtaniej Pertek, Poczta 16. z dw 67 583

Samochód
otwarty 4 osobowy sprzedam okazjnie za gotówkę. Cena 2 500 zł. Zgłoszenia Chwaliszewo 20, III. p. r. godz. 16-20. z dw 67 610

Zamienię
meble nowe na dobry samochód osobowy. Oferty Kurjer z dw 67 604

Kopalnia złota
Restauracja, kawiarnia, cukiernia w centrum miasta Poznania przy ożywionej ulicy ewentl. z większym mieszkaniem z powodu śmierci właściciela tanio do odstąpienia. Koncesja zapewniona. Do objęcia 35-40.000. Oferty Kurjer z dw 67 603

Cztery
parcele, każda po ca 1 650 kw. m. przy ul. Grunwaldzkiej za Zakładem Siostr Diakonisek po 8 zł za 1 m kw zaraz na sprzedaż I. Baion, Patrona Jackowskiego 17, telefon 65 69. z dw 66 508

Łóżka
składane z materacami dla służby 4 20 zł. Adamski, Piaskowa 6-7. z dw 67 634

Pościel
sprzedam tanio. Poplińskich 11. Nowotny. z dw 67 632

Stół
kanapę, 16żko sprzedam. Strzelecka 5. I. lewo. z dw 67 662

Słoje do konserw 0,85 gr
gumy, sprężynki. — Szklanki 10 gr. — Serwisy 8,50. — Obiadowe porcelana 39. — Ogrodowe. Restauracyjne szkło. — Porcelane najtaniej tylko w Hurtowni Porcelany, Wroniecka 24, podwórce. z dw 67 661

Skład
kolonialno spożywczy w Grudziądzu, staro zaprowadzony, przyległe 2 pokoje i kuchnia zaraz sprzedam. Oferty pod dw 1 036 do Kurjera Pozn.

Majątek
2 000 morg. Kujawy natychmiast sprzedam lub wydzierżawie, objęcie 120 000 zł. Zgłoszenia Rutkowski, Grobla 29. z dw 67 660

Dynamówka
samochodowa francuska, akumulator 6 volt, gaźnik „Pallas” sprzedam. Degórski, Dąbrowskiego 88. z dw 67 67 4

2 wózki
reczne, 2 kołowe, nowe sprzedam. Degórski, Dąbrowskiego 88. z dw 67 653

Magneto
„Bosch” 4 cylindrowe, dosk małe sprzedam. Degórski, Dąbrowskiego 88. z dw 67 652

Parcela
narożnik Alei Wielkopolskiej Ceglanej okazjnie tanio sprzedam. Sw. Marcin 65, I. pomiędzy 16-20. z dw 67 627

Sypialnię
mahoniową okazjnie sprzedam. Stolarnia, Szyperska 3. z dw 67 644

Skład
śródmieście 2 okna wystawowe okazjnie oddam Autoul. Po znań, sw. Marcin 43. z dw 67 712

Płyty
szklane, skrzynie, żelazo sprzedam tanio. M. Krzywoń, Dąbrowskiego 28. j w 4189

Balony
szklane w koszach czyste o pojemności 40 ltr. sztuka 4,50 zł poleca A. Lissowski, Koźmin Wlkp. n w 2 215

5 KUONA

Bezkowóz
pojemność beczki żelaznej około 1.500 ltr. kupię Ostrów skrzynka pocztowa 9. n w 2050

Parcele
budowlana w Poznaniu kupię. Zgłoszenia pod „Parcela” Biuro „Prasa”, Kraków, Karmelicka 16 n w 2052

Kupię
wille lub dom z ogrodem. Zgłoszenia proszę Hotel Continental pokój 316. z dw 67 558

Kupię
wille komfortowa, mała za gotówkę, okolica Solacz-Debiec. — Zgłoszenia do Kurjera z dw 67 585

Maszynę
do pisania przenośną kupię. Wyczerpujące oferty z podaniem fabrykatu proszę Kurjer z dw 67 575

Kupię
domek lub willę kilkupokojową z ogrodem i kanalizacją w zdrowym i ładnym położeniu. Zgłoszenia Kurjer z dw 67 650

Poszukuję
okazyjnie kupna parceli wartości około 15 000 zł w dobrym miejscu pod Poznaniem lub okolicy. Zgłoszenia pod z dw 67 717

Koncesję
dorożki samochodowej kupię. Oferty Kurjer z dw 67 714

Nowo otwarte
biuro handlowe poszukuje majtków, kamienie, gospodarstw, mieszkań, pokoi. Lanpol, Skarbowska 14. I. z dw 67 689-90

Kuchnię
westfalską używaną kupię. Oferty Kurjer z dw 10 642

Kupię
skład kolonialny w Poznaniu Agencji wkluczeni. Oferty Kurjer r w 10 649

Kupię
motod elektr. 4-6 koni sily. — Oferty Kurjer r w 10 651

Dużą
dobrze utrzymaną, rozkładaną kanapę do spania kupię. Oferty do Kurjera z dw 67 733

Kompresor
do gazu ciśnienie do 6 atm. Burdajewicz Szamarszewskiego 15. z dw 67 788

6 KAMIENICE

Kamienicę
czynsz roczny 15 000 zł, 4 pok. mieszkanie wolne, cena 150 000 zł wpłaty 70 000 zł sprzedam. Oferty Kurjer z dw 67 596

7 PIENIADZ

Szukam
150 złotych. Dobry procent. — Oferty pod d 1 026

8.000
i więcej poszukuję na I. hipotekę Mieczarnia Ostrówki, pow. Chodzież. z dw 67 227

100-150 zł
poszukuje na 1 miesiac. Procent zapewniam. Oferty Kurjer z dw 66 166

Poszukuje
poszuki 5-7.000 zł na kamienice w rynku. Oferty do Kurjera z dw 67 540

Pracownie
maszynowych wyrobów, wobec spłaty sprzedam tanio lub przyjmę wspólnika. Kościan, skrzynka pocztowa 4. z dw 67 517

1.000 zł
pod zastaw biżuterji wypożyczę. Kurjer z dw 67 641

10.000
kaucji lub pożyczki dam za otrzymanie posady, gwarancja pewna. Zgłoszenia do Kurjera z dw 67 748

Wspólnika
gotówka 3 000-4 000 do eksploatacji wynalazku, poszukuję. Kurjer z dw 67 744

Wspólnika
poszukuje do wydawnictwa treści religijnej. Ryzyko wykuczone. Zabezpieczenie zapewnione. Zgłoszenia Reklama Polska, Poznań, Al. Marcinkowskiego 6 pod „R”. z dw 67 800

Wspólnik
z gotówką 100.000 zł do przejęcia większego dobrego majątku w Poznaniu zaraz potrzebny Oferty do Kurjera z dw 67 711

5.000 zł
przyjmie kupię 50-letni poseł kierownika, bufetowego, filja lub wspólnictwo. Zgłoszenia do Kurjera z dw 67 743

8 DO WYNAJĘCIA

Mieszkanie
5 pokojowe naprzeciw poczty natychmiast do oddania. Adres wskaże Kurjer z dw 67 255

Pokój
kuchnia z meblami lub bez do wynajęcia Główna, Smolna 9. z dw 67 535

Mieszkanie słoneczne
2 pokoje, kuchnie oddam korzystnie. Oferty z dw 67 513

Mieszkanie
4 pokojowe i kuchnia i 3 pokoje we jest zaraz do wynajęcia w okolicy wycieczkowej przy dworcu kolejowym 1/2 godz. koleja do Poznania, komunikacja dogodna, czynsz za rok zgóry. Adres wskaże Kurjer Poznański z dw 67 507

Mieszkanie
2 pokojowe i kuchnia, czynsz 1 rok 2 500, 1 pokój i kuchnia 2 tys. zaraz do wynajęcia. Adres Kurjer z dw 67 608

Pokój
kuchnia za dzierżawę zgóry. — Wiadomość: Soltys ak. Prusa 18. z dw 67 503

Mieszkania
2 i 1 pokój, kuchnie wynajmie zaraz biuro procesowe. Szkolna 13, II. p. r. z dw 67 638

Mieszkanie
7 pokojowe, willa zaraz tylko rok zgóry. Oferty Kurjer z dw 67 760

Mieszkania
1, 2, 3 pokojowe kuchnia za dzierżawę oraz meblami. Informacje Sw. Marcin 15. I. prawo. z dw 67 771

Mam
5 pokoi na II. piętze w śródmieściu w tem 2 pokoje dla dziewczyn, łazienka, trzy wejścia kompl. nowa sypialnia i nowy fortepian za zgodą właściciela do oddania. Oferty do „Par”, Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 27,97. Pw 3 307-27,97

Mieszkanie
2 pokojowe 2 500, centrum oraz wielki wybór innych wskaże Szczepański, Kantaka 5, I. z dw 67 700

Trzy
pokoje z kuchnią śródmieście z wygodami, południowe, z meblami piętze, odstępnie niedrogo. Oferty kierować Warszawa, Szopena 17, Englert dla J. W. R. z dw 67 679

Pokój
kuchnie, wynajmie Gospodarz Gilewski, Świerczewska 22. Debiec. r w 10 643

2
pokoje kuchnia 1 600, rok dzierżawa, Widziński, Maleckiego 15, podwórce. z dw 67 807

Obszerne
frontowe 5 pokojowe mieszkanie na I. p. przy ul. Matejki odstąpię za wynagrodzeniem Zgłoszenia do Kurjera z dw 67 782

Mieszkanie
5 pokojowe z zwrotem kosztów oddam. Oferty do Kurjera z dw 67 747

Mieszkanie
2x3 pokoje, łazienka, Wiadomość cukiernia, Wały Królowej Jadwigi 11. z dw 67 785

9 SZUKA MIESZK

Szukam
mieszkania słonecznego 3-5 pokojowego w dzielnicy Solacz, Jeżyce, Łazarz, Place dzierżawę zgóry. Pośrednikm place 5% prowizji od 2 letniej dzierżawy. Konkretne oferty uprasza Fabryka Mydeł i Perfum Fr. Kosznik, Bydgoszcz. Pw 3 034 63,431

PP. Wystawcom

noblissime umebowane pokoje wydzierżawia. Mazur Skarbowa 14. I (blisko wystawy.) Dzwonek nocny przed brama. zdw 36 993

Pokój
2 osobom. Mickiewicza 29. III. lewo. zdw 67 667

Dobre
umebowany pokój dla jednego lub dwóch panów od zaraz. — Wierzbiciele 37a, wysoki parter, prawo. zdw 67 666

Wspólny
panu wynajme św Wojciech 25. III. piętro prawo zdw 67 713

Pokój
zaraz. Kraszewskiego 12 III. prawo. jw 4 191

Przyjmę
panów na stancje. Alejska. Wodna 8. III. rw 10 644

Pokój
umebowany wolny. Ulica Seweryna Mielżyńskiego 1. III. prawo. zdw 67 688

Tanio
pokój na czas Wystawy. Romana Szymańskiego 8. II. prawo. zdw 67 687

Pokój
dla panów wolny. Staszica 9. I. prawo. zdw 67 705

Pokój
duży wynajme zaraz. Jasna 10. III. lewo. zdw 67 702

Pokój
dla 2 panów. św. Marcin 64. III. front. zdw 67 701

Pokój
cena 50 zł. Maleckiego 13. front. II. lewo. zdw 67 699

Panienci
za pokój tanio przyjmę. Wolnica 4-5. I. lewo. zdw 67 695

Dla Wystawców
1-3 pokoje umeb. ewentl. biuro przy ul. Śniadeckich (centrum Wystawy). Adres Kurjer Poznański zdw 67 686

Pokój
umeb. na dwie osoby zaraz. — Jeżycka 45, parter, prawo. zdw 67 684

Pokój
elegancki blisko Wystawy i dworca wynajme. Bukowska 9. parter. zdw 67 690

Pokój
duży wynajme. Piekary 5. III. lewo. zdw 67 671

Pokój
panu intelig. Spokojna 1. I. pr. prawo. zdw 67 673

Pokój
umebowany. — Lewandowski. Rzeczypospolitej 9. zdw 67 697

Pokój
umebowany z dwoma łózkami na czas Wystawy z całkowitem, dobrem utrzymaniem lub bez do wynajęcia. J. Kozłowski, ul. Fr. Katakczaka 15. I. piętro. zdw 67 693

Pokój
zaraz na 1 lub 2 osoby. Wielkie Garbary 5. front II lewo. rw 10 652

PP. Wystawcy
Pokój dwuosobowy. Matejki 45. II. lewo, także amerykańskie tygodniki sprzedam. zdw 67 732

Pokoje
przyjezdnym lub na stałe wynajme. Skryta 10, parter, lewo. zdw 67 761

Pokój
niekrepujący. Spokojna 27. I. zdw 67 738

Pokój
osobne wejście zaraz. Grobla 19. I. prawo. zdw 67 746

Elegancki
pokój niekrepujący wynajme solidnym panom. Kwiatowa 3. II. lewo. zdw 67 757

Niekrepujący
obiadami panu. Mickiewicza 11. III. prawo. zdw 67 756

Balkonowy
umebowany pokój w śródmieściu niekrepujące wejście od 15 wynajme. św. Wojciech 2a. II. Bednarska. zdw 67 791

Pokój wspólny
dla panów zaraz wolny. Mostowa 4. parter, prawo. zdw 67 799

Umeblowane
pokoje poleca „Informator” Ratajczaka 15 (Pasaż). zdw 67 798

Wspólny
dla pana lub pani. Maleckiego 4. parter, prawo. zdw 67 803

Pokój
wynajme. Łakowa 16 III. prawo. zdw 67 805

Pokój
dla pana Zwierzyniecka 10. Dworzak. zdw 67 799

Pokój
umebowany panu bez pościeli. Strzelecka 11 III. prawo. zdw 67 796

Mały
pokój wynajme. Garczyński Matejki 6. zdw 67 742

12 SZUKA POKOJU

Pokój
zupelnie niekrepującego parę raz na tydzień poszukuje przyjezdną pan 50 zł miesięcznie. Oferty do Kurjera jw 4 194

Szukam
pokoju próżnego, okolica obojetna Oferty „Par” Al. Marcinkowskiego 11, pod nr. 27.98. Pw 3 304-27.98

Umeblowany
pokój poszukuje „Informator”. Ratajczaka 15 (Pasaż). zdw 67 797

13 LOKALE

Lokal
obszerny centrum dla malarza, fotografa, lub fabrykę Dzierżawa tania. Adres Kurjer zdw 67 418

Ubikacje fabryczne
jasne i obszerne 260 m kw i 340 m kw. nadające się na każdą branżę, elektryczne światło gazowe i kanalizacja do wydzierżawienia zaraz. Zgłoszenia do Kurjera zdw 65 508

Budynek fabryczny
przy ul. Marszałka Focha 80 natychmiast wydzierżawie. Zgłoszenia Stachowski, portier. zdw 67 313

2 pokoje
frontowe z przedpokojem, II. piętro, przy ul. Nowej, nadające się na biura wprost od gospodara zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia „Par”, Aleje Marcinkowskiego II, pod nr. 27.42. Pw 3 262-27.42

Duży pokój centrum
na składnicę pończoch front, parter lub I piętro ewentualnie podwórce, parter potrzebny. Oferty Kurjer zdw 67 549

Ubikacje
suche, parterowe, około 70 mkw. wprost od gospodarza przy ul. Marsz. Focha zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia Wodna 17/18, lokal lub tel. 18 06. 76 06. rw 10 650

Sklep
suterenny wydzierżawie zaraz. Majkowska, Maleckiego 13. I. lewo, podwórce. zdw 67 784

14 DZIERŻAWY

Ławica - wieś
2 domy mieszkalne i morgę ogrodu, wydzierżawie. Obieżyć można w niedzielę Jan Andrzejak. Ławica. jw 4185

Plac
do wydzierżawienia (dwa) przy tramwaju w Poznaniu. Wskaże Kurjer zdw 67 516

Szopa
stosowna na garaż, warsztat, składnicę lub t. p. Matejki do wydzierżawienia. Oferty Kurjer zdw 67 653

Fryzjerski
pomocnik, starszy kawałeczek przydzierżawie mniejszy zakład fryzjerski, wzgl. późniejsze objęcie, ożenek nie wykluczony. Łaskawe oferty składają z fotografią prośbę składać do Kurjera Pozn. zdw 67 718

Dobra egzystencja
Do objęcia potrzeba około 4 500 zł gotówka na objęcia składu towarów krótkich (bez konkurencji) i składu papieru przy ruchliwej ulicy w Poznaniu. — Tylko w dobre ręce. Oferty do Kurjera pod zdw 67 675

15 LETNIKA

Krynica
pensjonat „Flora” M. Kiepurowej, urządzone komfortowo kuchnia wykwiłtna ceny zniżone. dp 5475

Pensjonat Poprad
otwarty od 10 maja poleca pokoje z utrzymaniem ceny niskie, kuchnia smaczna i obfita. Zgłoszenia Helena Olszewska, Zegiestów. dw 4834

Worochna
Pensjonat „Perelka” poleca pokoje słoneczne z balkonami, całkowitem utrzymaniem i pościelą. Gnaedingerowa, Srokowska. nw 12 105

Letniska
okolica Iesista blisko Poznania poszukuje pani zaraz. Oferty Kurjer zdw 67 600

Ciechocinek
„Pensjonat Gdańsk” poleca pokoje słoneczne, wygodnie urządzone z utrzymaniem i bez. 3 minut od dworca. zdw 67 599

Letnisko
dobra komunikacja Poznania — ogród, lasy woda z pełnym utrzymaniem 4. — Wasilewska, Miłosław, pow. Września. zdw 67 590

Odpoczynku
w lesistej na sierpień szukam. — Oferty z opisem Kurjer zdw 67 639

Na letnisko
przyjmie wspólny pokój z utrzymaniem mies. 100 zł. Adres wskaże Kurjer zdw 67 646

21 ZGUBY

Zgubiłem
papierę wojskowe na nazwisko Ludwik Szudarski, wystawione przez P. K. U. Jarocin. zdw 67 098

Ostręga
sie każdego przed nabyciem złotego zegarka, na którego kopercie są ułożone w kształcie podkowy 8 brylantów i 16 rubinów. Wszelkie wiadomości proszę skierować Prumbowa, Łakowa 8. zdw 67 512

Rękawiczkę
biała zgubiłem czwartek, okolica Jasnej, Mickiewicza Zwrócić za wynagrodzeniem Dąbrowskiego 1 skład papieru. zdw 67 571

22 ROZMAITE

Zioła lecznicze
przeciw chorobom płuc, krtani, żołądka wroby nerek, pecherza, żółtaczki, kamieniom żółciowym, astmie, skrofulom, blednicy, reumatyzmowi, artretyzmowi, reumatyzmowi et cetera. Zadać bezplatnej broszury pouczającej. Adres: Liska Apteka nw 8938

Obrazy oprawia
najzastowniej i najtaniej tylko Witold Lewowski Wrocławska 36 skład obrazów Pw 11 473 21.119

Urozmaicone
obiady na masle wydaje Ipsiana, Młyńska 4. zdw 67 551

Polsko-
Francuska kuchnia wyuczy panienki gotowania, wypiekania, zapraw. Ipsiana, Poznań, Młyńska 4. zdw 67 550

Mała
porządna rodzina przyjmie dziecko na wychowanie Oferty Kurjer zdw 67 523

Zaciągam
oczka. Dąbrowskiego 81. zdw 67 505

Krawcowa
działa na sukienki poleca się poza dom, 4 zł dziennie. Oferty Kurjer zdw 67 625

Kto
wypożyczy Elektrolux za wynagrodzeniem na czas trwania Wystawy. Adres wskaże Kurjer zdw 67 535

Pracownia
wykonuje elegancko bieliznę damską, meską pościelowa. — Wielkie Garbary 18 II. prawo, wejście Wodna. zdw 67 733

Krawcowa
wykonuje wszelką garderobę podług najnowszych żurnali szybko i tanio. Adres Grottera 14, przy parku Wilsona, Kwiatkowska. zdw 67 736

2° OZENKI

Fryzjer
lat 28, posiada zakład poszukuje panny z gotówką, cel matrymonialny. Oferty z fotografią Kurjer zdw 67 503

Wdowiec
katolik, prawego charakteru, religijny, lat 40, na poważnym stanowisku, z majątkiem przeszło 200.000 złotych szuka żony chętnie muzykalnej. Zgłoszenia z podaniem szczegółów i adresu możliwie z fotografią skierować prośbę z zaufaniem do Kurjera Poznańskiego zdw 67 602. Dyskrekcja pod słowem honoru. Anonimy bezcelowe.

Która
z pań z lepszej rodziny dopomoże panu w kształceniu. Cel matrymonialny. Zgłoszenia Kurjer zdw 67 612

Wyżej
sfery towarzyskiej młodej panny, eleganckiej, przystojnej, dobrze zbudowanej, wysokiej, bez przesłóści, miłującej domowe ognisko, dobrego charakteru, muzykalnej, władającej obcymi językami, zamożnej, poszukuje kulturalny pan na wyższym stanowisku na prowincji, dobrze sytuowany, niebledny. Cel małżeński. Absolutna dyskrecja. — Warszawa, Międzynarodowe Biuro Ogłoszeń, Galeria Luksenburga „Prédestination”, nw 2 208

24 NAUKA

Kursy stenografii
pisania na maszynach Kantaka I II piętro zdw 61 365

Łaciny
udzielam, Zgłoszenia Kurjer zdw 67 537

Kto
udzieli lekcji języka włoskiego? Zgłoszenia do Kurjera zdw 67 601

Bilans
ksiegowość załatwiam lekcji udzielam. Kurjer zdw 67 597

Do gimnazjum
przygotowuje i umieszcza energiczny pedagog. Fabryczna 35a, IV. prawo. zdw 67 766

Kursy Handlowe
roczne i półroczne. Opłata 40 zł. Kancelaria Fabryczna 35a, IV. prawo. zdw 67 765

English
lessons by experienced teacher „Par”, Al. Marcinkowskiego 11, unter 55.346. Pw 3 305-55.346

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy do jednej trzeciej cenę drobnych

Posługaczka
poszukuje posługi. Gasiorowskich 5a. Wieczorek. zdw 66 968

Polecamy
dzelnego urzędnika gospodarze jako rzadcego administratora na posadę stałą lub zastępczo — Związek Oficerów Rezerwy, ul. 27 Grudnia 19 w podw. I. p. zdw 66 530

Inteligentna
panienka, lat 20 uczciwa sierota dobrze połączona, przyjmie posadę w jakimkolwiek przedsięwzięciu jako kasjerka ekspedjentka. Oferty Kurjer zdw 67 056

Wychowawczyni
lagodna, zamieszana zmienić posadę. Zajmie się dziećmi i ewentualnie domem Oferty Kurjer dw 5332

Panienska
lat 16 szuka posady do dzieci. — Oferty Kurjer zdw 67 176

Żelazniak
dzelnego ekspedient, lat 22, wolny od służby wojskowej, pragnie zmienić posadę Łaskawe oferty Kurjer zdw 67 239

Wyrczycielka
pani domu poszukuje posady zaraz. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 67 242

Ekspedjentka
władająca językiem polskim, niemieckim i francuskim przyjmie zaraz posadę choć na czas wystawy. Charlotta Porada ul. Kilińskiego 13 zdw 67 265

Dziewczyna
lat 20 uczciwa, czysta poszukuje posady zaraz, najchętniej do starszego państwa do wszystkiego z gotowaniem do 2-3 osób. Oferty do Kurjera zdw 67 428

Samodzielny
starszy słusarz, monter samochodowy z prawem jazdy poszukuje prywatnej posady szofera w Poznaniu na dalsze tury Świadczenia, referencje, polecenia dobre Oferty Kurjer zdw 67 208

Książkowa - kasjerka
kilka lat praktyki, pisząca na maszynie, szuka posady. Oferty Kurjer 64 719

Student
z roczną praktyką aptekarską poszukuje posady w aptece na czas wakacji. Oferty Kurjer zdw 66 795

Skórnik
młodszy pomocnik handlowy z pryma świadectwem poszukuje posady zaraz lub później Bohdan Rolirad, Inowrocław, ul. Stara Poznańska 55 dw 5481

Książkowa-korespondentka
w krytycznym położeniu poszukuje jakiegokolwiek posady w godz. wieczorowych. Zgłoszenia Kurjer zdw 67 553

Młodsza
uczciwa dziewczyna do wszystkiego poszukuje posady, najchętniej na prowincji. Zgłoszenia Kurjer zdw 67 546

Cyzyler
dzelnym w swym zawodzie poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 67 544

Gospośnia
posiadająca dobre świadectwa poszukuje posady 1. 8. blisko kościoła. Oferty Kurjer zdw 67 539

Gospodyni
kucharka z dobrymi świadectwami poszukuje posady zaraz, możliwie do samotnej osoby. Grobla 23, parter, prawo. zdw 67 532

Poszukuje
posady do wszystkiego z praniem i gotowaniem od 15. Oferty Kurjer zdw 67 528

Panienska
sierota przyjmie posadę do zycia ewentl. przyjęcia domowej w samotnej osobie za małym wynagrodzeniem. Zgłoszenia Kurjer zdw 67 518

Bez wzajemnego wynagrodzenia
H tylko za zwrotem kosztów podróży, przebedzie panienka uczennica kl. IV gimnazjum czas wakacji, w dobrej chrześcijańskiej rodzinie pomagając dziećmi w naukach względnie jako towarzyszyka. Oferty Kurjer zdw 67 511

Panna
do dziećmi z paniem na wyjazd poszukuje posady Zgłoszenia Kurjer zdw 67 557

Inteligentna
osoba z lepszej rodziny poszukuje posady 1. 8. 30. wyrczycielki samodzielnie zaradczą zna się na wzorowym prowadzeniu domu, lecz tylko lepszy religijny dom. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 67 570

Gospośnia
starsza poszukuje posady do restauracji Zgłoszenia Kurjer zdw 67 569

Gospośnia
starsza poszukuje posady do starszego pana. Zgłoszenia Kurjer zdw 67 568

Skromna

uczciwa gospośnia poszukuje posady do wszystkiego Oferty u prasza do Kurjera zdw 67 586

Student
poszukuje praktyki wakacyjnej w aptece. R. Schillak, Kwieciszewo, pow. Mogilno. zdw 67 581

Ekspedjentka
z branży kolonialnej z 5 1/2 letnią praktyką, władająca językiem polskim i niemieckim poszukuje posady w Poznaniu lub na prowincji. Oferty Kurjer zdw 66 768

Kucharka
restauracyjna poszukuje posady zaraz. Kucharka Waly Zygmunta Augusta 9 w n. Rachutów. zdw 67 573

Na Helu
dziewczyna z dobrymi świadectwami poszukuje posady Oferty Kurjer zdw 67 611

Szofer - mechanik
żonaty z kilkoletnią praktyką w kraju i zagranicą włada językiem polskim, francuskim i niemieckim szuka posady Zgłoszenia do Kurjera zdw 67 591

Krojczy damski
dlugoletni praktyk, współpracownik pierwszych firm warszawskich poszukuje posady Łaskawe oferty Kurjer zdw 67 596

Służąca
wiejska poszukuje posady do wszystkiego, najchętniej do bezdzietnego małżeństwa lub starszego państwa zaraz lub 15 bm. Oferty Kurjer zdw 67 593

Zaufanej
posada samodzielnej gospodyni szuka osoba starsza nawskroś uczciwa, dobrej rodziny znająca wykwiłtna kuchnię, chęć drobiazgu dobre świadectwa Wojtkowska, Poznań, Mostowa 16. zdw 67 592

Początkująca
lecz biegła maszynistka z stenografią polską, poszukuje posady. Oferty do Kurjera zdw 67 637

Krawcowa
kilka lat praktyki, na eleganckie suknie, przróbki dziecięce, szuka pracy na małątek, lub posady. Oferty Kurjer zdw 67 631

Gospodyni - kucharka
z wszechstronną znajomością, sumienna i pracowita, poszukuje posady. Adres wskaże Kurjer zdw 67 626

Służąca
do wszystkiego poszukuje zaraz posady. Oferty Kurjer zdw 67 618

Posługaczka
poszukuje posługi na cały dzień lub na popołudnie. Oferty Kurjer zdw 67 613

Dziewczyna
z dobrymi świadectwami poszukuje posady do wszystkiego, miejscowości obojetna, zaraz lub od 15. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 67 643

Dziewczyna
do wszelkiej pracy domowej bez gotowania, poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 67 623

Krawcowa
domowa poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 67 647

Rysownik
z wieloletnią praktyką biurową i warsztatową poszukuje posady zaraz lub później. Oferty Kurjer rdw 10 592

Ogrodnik - Bartnik
kawaler, lat 25, 7 lat praktyki w ogrodach handlowych i majątkowych, świadectwa z poleceniami obeznany w kwaciarstwie oranżeryjnym warzywnictwie zakładu ogrodów parków poszukuje posady od 15 lipca lub później. Zgłoszenia zdw 67 719

Panienska
wycieczona sżycia poszukuje posady adres. L. Bendzińska W. Howiec, p. Szoldry p. Srem. zdw 67 716

Emerytowany
funkcjonariusz państwowy szuka zajęcia woźnego, inkasenta lub biurowego. Zgłoszenia „Par”, Al. Marcinkowskiego 11, pod 55.348. Pw 3 308-55.348

Kołodziej
dzelnym w swym zawodzie, poszukuje posady pomocnika lub jakiej dzierżawy. Oferty Kurjer zdw 67 762 3

Pomocnik
handlowy branży kolonialnej - żelaznej, poszukuje posady od 1. 8. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego Gniezno, 280. nw 2 212

Ogrodnik
kawaler, 7 letnią praktyką, z dobrymi świadectwami, szuka posady pomocniczej lub samodzielnej. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 67 763

Posługaczka
poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 67 693

Starsza
dziewczyna poszukuje posady do wszelkich prac domowych zaraz lub 15. 7. Oferty Kurjer zdw 67 703

Hafciarka
pierwszorządna na paramenty kościelne i różne inne hafty, poszukuje posady (możliwie kierowniczej). Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 67 795

Prasowaczka

OSTATNIE NOWOŚCI! NA PLAŻĘ! — DO KĄPIELI!

S. KAŁAMAJSKI

Pw 3 310-27.90

Książkowa
inteligentna, obeznana dokładnie z książkowością amerykańską, dobra maszynistka, poszukuje zaraz jakiegokolwiek bądź posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 67 365

Woźnego
inkasenta lub innej poszukuje posady w poważnej firmie mniej więcej właściciel realność godny zaufania. Zgłoszenia Kurjer zdw 67 216

Praktykant handlowy
z 1½ roczną praktyką poszukuje posady najchętniej w branży metalowej. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 67 172

Panienska
lat 18 poszukuje posady początkującej bufetowej od 15. 7. Oferty Kurjer zdw 67 294

Krawcowa
działa w swym zawodzie z 15 letnią praktyką, obecnie w krótkim położeniu poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 67 240

Kucharka
młodsza, z dobrym gotowaniem poszukuje posady do mniejszej rodziny zaraz, świadectwa dobre. Łaskawe oferty Kurjer zdw 67 241

Krawcowa
umiejąca szyc poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 67 246

Poszukuję
posady woźnego, inkasenta z kaucją 500 zł Zgłoszenia Kurjer zdw 67 244

Biuralistka
znająca się również na gospodarstwie domowym szuka jakiegokolwiek pracy najchętniej wyjazd Zakopane. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 67 290

Poszukuję
posługi. Oferty Kurjer zdw 67 281

Pracznica
poszukuje prania. Oferty Kurjer zdw 67 258

Fryzjerka
zdolna szuka posady zaraz. Oferty do Kurjera zdw 67 250

Dam
kancję gotówką 500.— zł za udzielenie posady biurowego najchętniej na wystawie. Oferty Kurjer zdw 67 468

Robotnik
trzeźwy sumienny, uczciwy, do bry i pracy szuka jakiegokolwiek pracy Łaskawe oferty do Kurjera zdw 66 882

Cand. pharm.
pomocnik aptekarski siła dobrze polecona obejmie zastępstwo Łaskawe oferty do Kurjera zdw 66 414

Stenografistka-stenotypistka
polsko-niemiecka początkująca szuka posady. Oferty Kurjer zdw 66 441

Młodszy
biurowy z znajomością książkowości i wszelkich prac biurowych poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 66 993

Dyrygent
chcący zajmie odpowiednie stanowisko. zdw 66 820

Szofer - kowal
z praktyką dobrze polecony, — trzeźwy sumienny z kaucją szka posady od 1 sierpnia. Oferty Kurjer zdw 66 814

Intelig. panienska
dobrymi referencjami poszukuje posady ekspedjentki, kasjerki miejscowości obojetna. — Oferty Kurjer zdw 66 812

Ekspedjent
bufetowiec młody sprytny poszukuje odpowiedniej posady okolicą obojetną zaraz lub później Zgłoszenia Kurjer zdw 66 834

Książkowa
znająca pisanie maszyną, stenografic i niemiecku poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 67 052

28 WOLNE MIEJSCA

Biuralista
inteligentny do inkasowania należności od klientów na prowincji który podróże mógłby odbywać motocyklem firmowym, poszukiwany od zaraz. Zgłoszenia z podaniem referencji nadsyłać: Poznań, skrzynka pocztowa 131. Pw 3 248-27.15

Gospodyni
w średnim wieku, łagodnego charakteru potrzebna na probostwo. Oferty z podaniem życiorysu, kwalifikacji, wynagrodzenia, a może i fotografii do Kurjera pod zdw 67 297

Fryzjerka
potrzebna, posada stała Głowacki, Kanalowa 16 zdw 67 367-8

Panienska
młodsza do 16 lat, umiejąca pisać na maszynie i znająca początki książkowości, z ładnym charakterem pisma, potrzebna do dorywczej popołudniowej pracy. Zgłoszenia Kurjer zdw 67 802

Panienska
w średnim wieku, z dobrymi poleceniami, znająca się na pracach domowych potrzebna Zgłoszenia 11-3 Chwałiszewo 63. zdw 67 526

Uczeń
z wykształceniem odpowiedniemi może się zaraz zgłosić Wiedecka Drogerja, Fabryczna 5. zdw 67 506

Apteka
w Poznaniu poszukuje zaraz lub później poleconego asystenta (ki) Warunki, referencje Kurjer zdw 67 504

Chłopiec
do posyłek potrzebny zaraz, uczciwy, nie wyżej 16 lat. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera zdw 67 578

Krawcowa
zdolna potrzebna zaraz, Mickiewicza 3. I. lewo. zdw 67 577

Panienska
do dzieci lub do wszystkiego zaraz Zgłoszenia do Kurjera zdw 67 576

Potrzebna
elewka do kuchni zaraz Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 67 582

Potrzebny
chłopiec natychmiast Informacje Bukowska 3 zakład fotograficzny Cichosza, 1 do 6. zdw 67 594

Pomocnik
fryzjerski potrzebny zaraz, Kilińskiego 2. zdw 67 588

Poszukuję
uczciwej dziewczyny, posługi przed południem, Małeckiego 31, III., prawo. zdw 67 640

Chłopak
do posyłek z rekomendacją rodziców potrzebny zaraz. Zgłoszenia Długa 5, III., lewo. zdw 67 642

Szofer - monter
zaraz potrzebny, Degórski, Dąbrowskiego 88. zdw 67 655

Uczennica
do towarów krótkich tylko z Wilcy potrzebna, Dąbrowskiego 10. zdw 67 636

Manicurzystka
na wypomóżkę może się zgłosić. "Renaissance", właśc. Czesław Witkowski, Aleje Marcinkowskiego 24. zdw 67 656

Kapelusznik
młodszy potrzebny zaraz, Żółwia 4. zdw 4 195

Apteka
w Mroczy pod tygodniową poszukuje na 3-4 tygodnie zastępcy. zdw 1046

Uczeń
potrzebny zaraz Skład kolonjalny, ul. Wroniecka 12. zdw 10 654/5

Posługaczka
z praniem potrzebna, Staszica 9, I., prawo. zdw 67 704

Służąca
z gotowaniem zaraz lub 15. Łazarz, Kossaka 21, III., narożnik Wyspiańskiego. zdw 67 685

Krawcowa
dobra potrzebna w dom. Wielkie Garbary 6 III., lewo. zdw 10 647

Serowar
potrzebny zaraz lub sierpnia głównie na harcenijski jako wędzarnik lub kierownik z kaucją do wprowadzonej serowni. Zgłoszenia Kurjer zdw 10 653

Bona II. kl.
dla 2 chłopców, 6-7 lat potrzebna zaraz, Trawiński, skład kolonjalny ul. Wroniecka 12. zdw 10 656

Dzielnia
krawcowa i uczennica zaraz potrzebne, M. Fehnerówna Langiewiczza 8 zdw 67 708

Szwaczki na krawaty
(wiązanki) tylko z dobrą konfekcją, poza dom i do szwalni mogą się zgłosić od godz. 8-9 i 2-4. Rókoło, Plac Nowomiejski 5. zdw 67 813

Zajęcie
na czas wystawy, Kaucja wartości 10 złotych, Księgarnia Podgórna 10. zdw 67 817

Uczeń
stołarski potrzebny, Głębocki, Górna Wilda 37 zdw 67 821

Pomocnik
fryzjerski potrzebny na stałe. — Górna Wilda 30 zdw 67 774

Fryzjerki
potrzebna, Marsz. Focha 33. zdw 67 734

Chłopiec
do posyłek zgłosić Laboratorium Elektromechaniczne, św. Marcin 20. zdw 67 764

Stenotypistki
polsko-niem., biegłej poszukuje. my zaraz. Oferty Kurjer zdw 67 787

Uczennica
lub początkująca do prasowania wszelkiej bielizny może się zgłosić. Koniczna, Woźna 16, IV. p. zdw 67 793

Pomocnik
fryzjerski może się zaraz zgłosić na stałą posadę. Górna Wilda 106. zdw 67 483

Podróżujący
dobrze zaprowadzony w branży kolonjalnej na Poznań potrzebny zaraz. Poznań, Wielkie Garbary 37 zdw 67 355

Chłopców
do zbierania piłek poszukuje. — Tennis, Grunwaldzka 31. zdw 67 493

Krawcowa
zdolna, pierwszorzędną sily potrzebna zaraz Salon Mód, Gwarna 11. zdw 67 475

1.500 zł
pożyczki z odpiatą miesięczną 1000 zł od pensji poszukuje za kwarciancie kierownik na stałej posadzie. (Posada dla mężczyzny wolna zaraz. Oferty Kurjer zdw 67 479)

Inkasent
z kaucją 400 zł zaraz potrzebny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 67 475

Kino WILSONA, Łazarz, ul. Strusia
Najszlachetniejszy film serca ojcowiska znanego przez lekkomyślną zonę p. t. „OJCZE”
W rol. głównej H. B. Warner, Louis Wolheim.
Początek 5,15 w niedzielę 3,30. zdw 21382

Młodszy
pomocnik w branży kolonjalnej jako kierownik filii poszukiwany Zgłoszenia z świadectwami, podaniem wynagrodzenia wysokości kaucji do Kurjera zdw 67 288

Posługaczka
starsza czysta na godziny przedpołudniową (7-1) natychmiast potrzebna Zgłoszenia należy się piątek pomiędzy 4 a 5 po południu 3-go Maja 5, wysoki parter środkowa drzwi. zdw 67 226

Służącej
do wszystkiego z gotowaniem poszukuje zaraz. Skarbowska 4 III., lewo. zdw 67 279

Służąca
potrzebna zaraz Wierzbicice 59 II. pr. lewo zdw 67 173

Sily biurowej
męskiej biegłej w języku polskim i niemieckim poszukuje zaraz towarzyszywo sportowe. Podania wraz z podaniem pensji składać do Kurjera zdw 67 252

Starsze małżeństwo
na stróżstwo z zamiana mieszkania potrzebne ulica Strzelecka 25 I. p. zdw 67 266

Posługaczka
do prania i posługi trzy razy w tygodniu potrzebna. Budniak, Spokojna 24. zdw 67 435

Dzielnia
pomocnica na suknie potrzebna zaraz. Zupańskiego 6. zdw 97 314

Uczennica
inteligentna do składki piekarskiego - cukiernicznego wkrótce będzie samodzielna zaraz. Zgłoszenia Kurjer zdw 67 319

Służąca
do dzieci i wszelkich prac domowych zaraz. Półwiejska 32, parter, lewo. zdw 67 811

Uczciwa
porządna, zdrowa posługaczka kilka godzin dziennie. Zgłoszenia Kurjer zdw 67 829

Akwizytorów
do sprzedaży bezkonkurencyjnego artykułu na raty, zaprowadzonych w urzędach państwowych, komunalnych poszukuje Dochodowość dobra Przyjme sily tylko uczciw., solidne Oferty Kurjer zdw 66 635

Stali dochód 2000 - 3000 złotych miesięcznie
mieć mogą agenci (subagenci) różnych branż, urzędnicy i emeryci bez wkładu jakiegokolwiek kapitału, jako zastępcy bankowi do zbierania zamówień na

3% pożyczkę budowlaną

Część gotówki natychmiast płatna przy zamówieniu. Wszystkich dokładnie pouczamy.
Oferty: Pw 13 082-72.97

Ludowy Bank Spółdzielczy, Lwów, pl. Akademicki 4.

Szofer
wieloletnia praktyka pierwszorzędnego świadectwa szuka posady Oferty Kurjer zdw 67 091

Magister
farmacji (nowego typu) bez praktyki poszukuje posady w aptece Oferty Kurjer zdw 67 185

Szofer
z odpowiednią kaucją szuka posady na samochód prywatny. Świadectwa bardzo dobre. Zgłoszenia Kurjer zdw 67 225

Starsza
dziewczyna z średnim gotowaniem poszukuje posady zaraz. Oferty Kurjer zdw 67 220

Inteligentna
panienka, władająca językiem francuskim, znająca szycie i wszelkie prace domowe poszukuje posady do dzieci lub innej odpowiedniej Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 67 218

Panienska
szuka do dziec z szyciem zaraz Oferty Kurjer zdw 67 217

Młodzieniec
uczciwy, pracowity, znajdujący się w krytycznym położeniu szuka jakiegokolwiek zajęcia. Zgłoszenia Kurjer zdw 67 423

Ślusarz
3-letnia praktyka, lat 24 poszukuje zajęcia Łaskawe oferty Kurjer zdw 67 473

Młodsza
stenotypistka maszynistka poszukuje posady z małym wynagrodzeniem Łaskawe oferty Kurjer zdw 67 341

Młodsza
panienka do szycia potrzebna. — Wierzbicice 31 a III. zdw 67 556

Potrzebny
zaraz elew gosp. Zgłoszenia osobicie Wiadzunki, per Rogoźno, Antosz. zdw 67 555

Apteka
wielkomięjska poszukuje zaraz, elewka (ki) aplik z praktyką i siłą pomocniczej żeńskiej lub męskiej. Zgłoszenia z podaniem pensji i odpis świadectw do Kurjera zdw 1002

Chłopiec
do posyłek, uczciwych rodziców potrzebny zaraz, W. Wabiszewski Słowackiego 25. zdw 67 542

Fryzjer
działny w zawodzie potrzebny, I. Drzewiecki, Marsz. Focha 27. zdw 67 538

Służąca
potrzebna do prac domowych z cościółkiem gotowaniem od 15. 7. Szamarzewskiego 37, skład kolonjalny. zdw 67 530

Rutynowana
ekspedjentka, znająca obsługę maszyny „Ekspres” potrzebna zaraz Zgłoszenia Kucharski, Dąbrowskiego 49 a. zdw 67 520

Kobieta
potrzebna do gotowania i sprzątania, Kilińskiego 6, III. pr., lewo, front. zdw 67 514

Służąca
do wszystkiego Kasperska Półwiejska 10 skład papieru. zdw 67 509

Gospodyni
pracowitej, czystej, dobrze gotującej, obeznanej z chowem drobiu oraz pokojówki poszukuje zaraz lub 15. września. Majetność Neryngowo. zdw 10 640

Dwóch
agentów do sprzedaży obrazów na raty mogą się zgłosić. Wytwórnia obrazów Ig. Krzewiński, Strzelecka 31. zdw 67 780

Dziewczyny
do wszystkiego bez spania, dobre świadectwa konieczne, poszukuje Kawczyńska, Klonowicza 5, Łazarz. zdw 10 640

Krawcowa
zdolna, samodzielna, potrzebna zaraz. Salon Mód, Gwarna 11. zdw 67 475

Służąca
czysta, sumienna do wszystkiego potrzebna zaraz. K. Bandel, Piekary 1, skład kolonjalny. zdw 67 681

Uczennica
przyjme pierwszorzędną pracownia sukien. Zgłoszenia ul. Małeckiego 12, parter. zdw 67 665

Szewców
maszynowych i ręcznych poszukuje zaraz. Adres wskaże Kurjer zdw 67 672

Fryzjerka
potrzebna zaraz. Gucki, Półwiejska 10. zdw 67 674

Dziewczę
do dzieci od 14-15 lat zaraz potrzebne. Domeracka, Górna Wilda 42, I. p. zdw 67 678

Urzednika - praktykanta
z ukończoną szkołą handlową, obeznanego z początkami korespondencji i buchalterji, uczciwego i solidnego poszukuje. Oferty z odpisami świadectw i życiorysem zdw 67 469

Praczkę
uczciwą i czystą przyjmie natychmiast. Różana 21 Brambor. zdw 67 259

Młynarz
samotny do młyna średniego z kaucją potrzebny zaraz St. Kandyński, Wronki Poznańska 65. zdw 67 265

Regera
sam pierze

Czcigodne pracznice miasta Poznania
Darzą nasz PROSZEK słowem uznania.
U wszystkich radość panuje szczerą,
że mają sławny PROSZEK REGERA
Pw 828-19-1673-14

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Władczynie miłości”.
Aurora: Potężna epopea wojenna „Verdun”.
Corso: „Korsarze puszczają”.
Edison: „Grzesznica z Montparnasse”.
Harja: „5-ty jeździec Apokalipsy” (Góra rezerwiści).
Metropolis: „Człowiek, który kręcił...”.
Odeon: „Słowik Hiszpański”.
Renaissance: „Plonące auto”.
Słowo: „Braterska miłość”.
Stożce: „Po zachodzie słońca”.
Wilsona: „Ojczce”.

Humor zagraniczny

— To prawda, że Janek miał tak wielkie powodzenie, że mógł zrezygnować z teatru?
— Prawda! Tak świetnie zagrał rolę kamerdynera, że hrabia X. angażował go do siebie.
(Passing Show, Londyn). S. F.

Humor zagraniczny

— To prawda, że Janek miał tak wielkie powodzenie, że mógł zrezygnować z teatru?
— Prawda! Tak świetnie zagrał rolę kamerdynera, że hrabia X. angażował go do siebie.
(Passing Show, Londyn). S. F.

Humor zagraniczny

— To prawda, że Janek miał tak wielkie powodzenie, że mógł zrezygnować z teatru?
— Prawda! Tak świetnie zagrał rolę kamerdynera, że hrabia X. angażował go do siebie.
(Passing Show, Londyn). S. F.

Humor zagraniczny

— To prawda, że Janek miał tak wielkie powodzenie, że mógł zrezygnować z teatru?
— Prawda! Tak świetnie zagrał rolę kamerdynera, że hrabia X. angażował go do siebie.
(Passing Show, Londyn). S. F.

Humor zagraniczny

— To prawda, że Janek miał tak wielkie powodzenie, że mógł zrezygnować z teatru?
— Prawda! Tak świetnie zagrał rolę kamerdynera, że hrabia X. angażował go do siebie.
(Passing Show, Londyn). S. F.

Przedpłata na lipiec 1930 r. za oba wydania razem wlicznie tygodniowego dodatku „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w kwotę 4,00 w agencjach w mieście 4,50, z odnośnikiem do domu w Poznaniu 4,70, z odnośnikiem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie 4,94 kwartalnie 14,80, pod opaską w Polsce 5,00, pod opaską w innych krajach 11,00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przesyłek w zakładzie strajków i t. p. wydawniczych nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materiał poświęcony danej uroczystości

Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 4072, 2305, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań, nr. 200 149

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 30 gr. na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr. na stronie czwartej 120 gr. na stronie drugiej 150 gr. przed wiadomościami potocznymi 240 gr. od 1-lamowej milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30 w nagłych wypadkach do godz. 22 u stroża do wydania wieczornego do godz. 10, w dni przedświąt do godz. 9 przedpołudniem. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tuste) 30 gr., każde dalsze słowo 20 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada